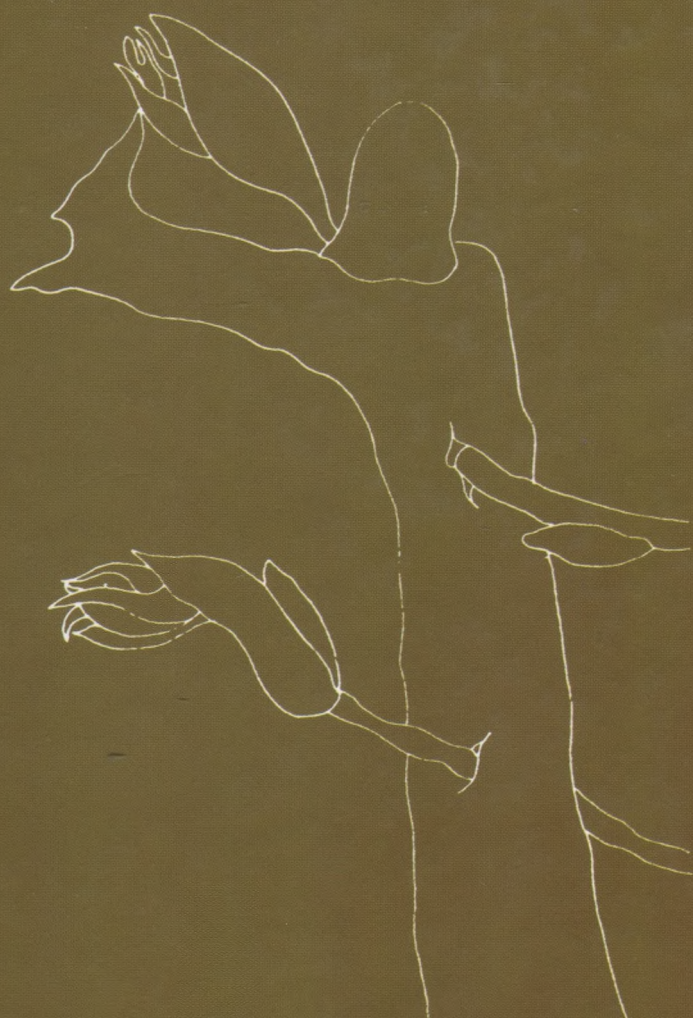

Robertas Grigas

Benamės

Svajos

Robertas Grigas

Benam s

Svajos

Kaunas 2014

UDK 821.172-1
Gr351

ISBN 978-9955-03-863-4

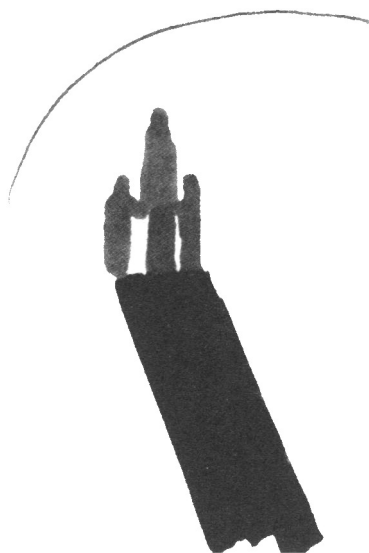
Ilustracijos-fragmentai iš Gražinos Didelytės grafikos darbų

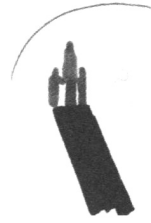
© Gražina Didelytė, 2014
© Robertas Grigas, 2014
© Robertas Keturakis, 2014
© Regimantas Žilys, 2014

Benam s svajos

1975-1980

Eil s Dievui, Laisvei, Lietuvai

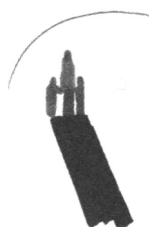

Tremtinio vizija

Krenta lapai šalti
Ant belapi šak
Ir p ku sen luot užkloja.
Puš kuorams užd s
Kepures be d m s -
Baltesni n carai nenešioja.
Audžia egl ms skaras,
Kad pakeist žalias
Kutosuotas, pla ias vilnones.
žuol rudines,
K nesp jo numest,
Sušukuoja, kur v tra panori.
Brakši p dos taku -
Nurisnota vilk ,
Nendrynuosna linksmai pasileista.
P duotam kilime
Jiems sugr žta galia -
Jie bajorai - pl šikai parais i .
Kloniuos girios naktis.
Tik raganiaus dagtis
Žiba proretm j vilko grabny ios.
O galb t ten senōs
Iš gimtin s manōs
Akys vienkiemio dz kiškos gry ios?
Rausta skruostai speige,
Merkiak akys miege,
Tirpsta sniegdygliai gauruos lapin s.

Net ir taigos pusny
Sutemoj ir kasryt
Man vaidenasi žiemos T vyn s.
Lietuva tolima!
Ir ruduo, ir žiema -
Ir vilkams ten gyvenimas mielas!
Kol jau iu dar širdim,
Kol nesiekiu akim,
Neištrems Tav s iš mano sielos!

1975.XI.1

Viena Tiesa

Ar jau esu toksai jautrus,
Ar ties taip pamilsi -
Žalius eilrašius rašius
Dažniausia skausmas pina.

Kiekvienas purlas netiesos
Mane ugnim nutvilko,
Beplaukiant mariomis klastos,
Garuos troškiuos, nuodinguos.

Laisva salele, tu širdie -
Ištroškusiam - oaz -
Neb k man žaltvyksle nakties,
Neb k nors tu mirażas.

Man šauk žmonės: „Atlieka“,
„Atskilusi, bej g“.
Nežino jie, kieno dka
Atleidžiu ir nebgu.

Naktyj, nematomuos kalnuos,
Man Švyturys liepsnoja.
Tikiu ir spausdamas delnuos
Jam šird paaukoju.

1976.III.22

Žinau ir laikiu

Vis žiema, ši žiema -
Kovo štai pabaiga,
Laiko žem ir šird prisilgus.
Leidžias saulė toli.
Juodas varnėbrys
Kaip prieš marš ar potvynius rėkia.
O begale Žiema!
Negi tu amžina?
Aš žinau - greitai švystels pavasaris.
Ledas slegia versmes,
Ledas šaldo sielas,
Bet galybės jau kelias užgesusios.
Negi vizija tai,
Ką jaučiu taip karštai?
Galas sunkiai ledų viešpatijai!
Bunda mintys tautai,
Be gados apgautai -
Tai prieš rytmetį šitaip nutilo.
Varžtuos žiedo akis,
Vandenį judesys,
Kad pavasario mėšui stiprėti.
O grėsminga tyla!
Ir žmonės žiema
Skuba kruvinas kilpas uždėti.
Bet žinau - neilgai.
Veltui staugia vilkai -

Tik paviršiuje rodos negyva.
Laukiu pumpuro aš,
Kada kryži apneš
Nubyr j žiedeliai alyv - - -

1976.III. 25

Oi, neliepkit

Tyliai skamba kanklės,
Ašarų užgautos.
Oi neliepkit džiaugsmo
Paniuose giedot,
Kai galimas melas,
Neteisybės gausmas,
Kai vien vargas vargas
Kruvinos raudos.

1976

Ar tu...

Ar tu matei kaip kormis žemėn lenda
Snukiu ir visomis keturiomis?
Ar gal matei kaip girišaras skrenda
Padebesi tarpekli briaunomis?

Ar tu klausei kaip džiaugias melo pletkai,
Jei laisvės jie palaikomi gandu?
Ar išgirdai, kaip griški cypšraktai,
Už sienę grojant mitus nebatus?
Ar tu jautei, kaip jautėboi kaulai,
Kai kirto obelis, surizgusias žemai?
Kai su šaknim, spaustomis jaur,
Išplėšti protvi dorovšpelenai?

Jei tu jautei, girdėjai ir išvydęs
Nenusukai beįgiškai aki,
Tai saulė, pro raktakus pasvydus,
Jį bežvelgiant atras tave. Tikiu!

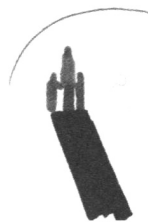
1976.IV.9

Gavnios mintis

O J zau Kristau, mano Saule,
Mano žeme!
Viskas telpa Tavyje,
Prasmenga Tavo meil j,
Tavoj Tiesoj, sutrupinusioj mirt .
Ir š Istantis ošimas okeano,
Kur bangos - žaliosios virš n s.
Ir vandenys, krent uolom
Ir mano ausiai himnus gied .
Tavy pradingsta aro skrydis,
Kai nejud sparnai aukštyn j kelia.
Zyliuk s dryžis, paprastas ir didis.
Tavy prasideda ir baigias Kelias...
Tavyje telpa tiesios, pla ios šakos
Gimtin s žuol saleli .
Ant t šak gal k kšt , gal paukšteli
Takai išminti samanose, kerp j...
Ir jie sutelpa tavo Meil j ir kan iose.
Tavy sutelpa mažos mano kan ios
Ir vaikiški, tyri, maži džiaugsmi.
Tikiu, nors Tau sunku ir skauda,
Juk mano mald , J zau, išklausei?

1976.III.10

Paži r k pro snaig s žied

Paži r k pro snaig s žied
lietuviškas Kal das:
Pusnys, pusnys, v jas l tas,
Miškas kaip avel r dos.

K jo garbanos snieguotos
R pestingai pasiglaudžia?
Slysta rog s - baltas luotas,
Vienkiemis kirtimuos snaudžia.

Toks atrodo nelaimingas...
Bet vidurnakt giliausi ,
Kai grytel s šeimininkas
Balt kal dait laužia -

- Aureoli aureol s
Ir vaivorykšt s žiemin s
J apgaubdamos kryžiuojas,
Spindi bokštai varvekliniai.

Sužiba speig vitražai -
Prisnigti plyšiai sienoj .
O prieš vienkiem suklumpa
Piemenai iai ir j banda.

Ak, paklydusios kregždut s,
Neškite snapuos po snaig !
Išganytojas mažutis
Vienkiemiu Dz kijos žaidžia.

1976.XII

* * *

G sta r mai saul lydžio, ž ri sniegai,
Siel apvelia kalt s smulkut s.
Išeinu rytdienon. Pavargai, pavargai,
Kad su Kristumi dar... nors truput .

p džiui kaukia viesulas baltu vilku,
Plat s kloniai melsv ja nejaukiai.
Guotas gluosni kaip rank , dangun iškelt ,
Išrišimo kaip s žin laukia.

Jau už jo naktis, o pro krašt daubos
Spindi lango akis padalinta.
Ir kada pagaliau Lietuva nemiegos,
Pašarvon j gražiai padabinta?

Mes užstosime k nais purvyno upes!
Mes p sime žar silpnut !
Tik su Kristumi reiks ne maldos minutes,
O gyvenim vis prab ti.

1977.II.5

Relikvijorius

Kai man sunku, kai saul miršta...
Relikvijori atdarau -
Dz kijos klonius, pakeles ir smiltis,
Ir vaiko pirštai g risi jomis.
Ten ošia pušys gyvast kapuose,
Ten kiekviena žol malon j J zaus,
O kelias, saus nuokaln apjuos s,
klimp s sm lyje išvažin tam,
Raitojas pro vaikyst s žiedus,
Kur k dik liui man iškyla gyvas Kristus.
Tai Jis man toli ilges parod ,
Tai Jis parod pilko žiedo grož
Ir keli , kurs nueina pro vaikyst ,
Nes ji jau rankoj Kristaus.
... Ten plaukia up lygi, ištisin
Po mirgan iais žiedais plaštaki ,
Pro saul tus rugi miškus.
Myliu kelius, myliu upes T vyn s,
Nes primena man jos džiaugsmus tylus
Ir Keli t , kuriuo einu,
Ir Up t , kuria plaukiu.

1977.11

Dz kija

M lyn kar n m vi užsid jus
Ant kas banguot mano Dz kija.
Žemoje pali n j rimsta nuaid jus
Rugiapj t s kalne dirban i daina.

Tarp rugi smuk s kopia baltas kelias,
Intakus sutrauk s nuo kožnos trobos.
Pakeli krantukais - kvepiantys iobreliai
Lyg alyv kr mai ant smilties karštos.

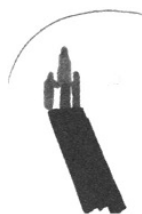
Dvelkia šilo takas, ežeras ir slenkstis
Man mo iut s rankom - medumi sak .
V suma apgaubia einant tarp alksni ,
Supa tankios balos dilg li kvapu.

Skiedr stogu pirkia - užmiški šventov -
Ir skliautus, ir šird smilko ramumu.
Palei sod pilkas laimindamas stovi
J zaus Kristaus kryžius drožini r bu.

Lyg pirmoji snaig , lyg motul s juosta, -
Negi rank megzta - kryžius iš pušies?
Šis gražiausias medis prie Karaliaus sosto -
Trupinys vaikyst s, atspindys šalies.

M lynais žiedužiais toly pad mav s,
Neprieitas niekad mano ilgesys
Kapin m prityla, sielon sigav s,
Gaudžia, klausia, kvo ia - kas jam atsakys?

1976.VII

Netik siu

Tau jau daugelis, daugelis sak :
Netik k pažadais už kaln .
Laim ia, laim šiandien! O vakar
Kas pra jo - tegu. Nesvarbu.

Netik k nekaltybe n meile -
Viskas purvina, viskas šlykštu.
Tau akimirka duota. O laim -
Ši materija. Stverk. O gal tu

Dar tikiesi progos ger lesn s:
Pagal dor ir pagal teises?
Negalvok daug, pripuolei - ir ski.
Už tav s laukia kitas - su s.

Braukis... Veržkis... Eršk iuos draskykis—
Šnibžda dvasioje balsas godus.
Tu esi žv ryje uždarytas.
Nepaspruksi. Ir visa supus -

Tavo k nas, ir siela, ir protas,
Tavo ryžtai, darbai ir dr sa.
Tavo meil užges. J užklos tuoj
Dulki klodai beprasme tamsa.

Tad naudokis, brolyti, naudokis,
Pasiruoški, išleiski nagus!

Grauzia tartum kažkas - toks besotis.

- Netik siu! - sušunka žmogus,

- Visa purvina, visa susmuk -

Aš tad b siu skaistus spindulys.

B siu perlas rasotas tarp srut -

Ir užliet jos man s neužlies!

Tos molekul s, atomai, dulk s,

Ta beprasm , kvaila medžiaga,

Ir, be galo baisi, nuolat šiurpiai

Samprotaujanti keršto j ga,

Kuri žmog mat k r proting ,

Kad jisai žingeidžiuoju protu

Pats suprast , koksai nelaimingas

Egzistavimas jo ir klaikus...

Pats kad perprast žiaur j pokšt :

Štai tau protas, jausmai ir širdis...

Ji myl t, b ti mylima trokšta,

Ir netrukus dulkel m sklandys...

Kas, kad pjautuvu išneria m nuo,

Saul leidžias juoduose miškuos.

Lyg rubinas keistoj diademoj -

Vilties b ti ji nevainikuos.

Ten erdv . Šaltos žvaigžd s ten audžia

Ni r fon žmonijos godom...

Kam tad Motina K dik glaudžia?

Kam Jis šypsos akeli dangum?

- Netik siu! - Dvi rankos iškeltos

Iš tamsos, iš tamsos kruvinos.

Žmogui žem s traukos neužtenka.

Tau taip pat neužteko juk jos?

- Netik siu, kad vysta lelijos,
Netik siu, kad laim - purve ,
Netik siu, kad žmogui T vyn
Pavaduot sotumas pilve!

Netik siu, kad J s nugal jot,
Kai Tiesa už spygliuot viel ,
K nu merd jo, mir , o siela
Nepab go Gulago sal .

Pasiimkite sav j „laim “,
Kuri puslirty telpa lengvai.
Be suvaržym , „prietar “, baim s
Man palikite Krist tiktai.

Visos šypsenos mano Jam skirtos,
Visos g l s - T vyn s rugiuos,
Ak, nelieskit, nepl škit, nes mirsiu -
Jis Širdis mano sielos gyvos.

Meil , skausmas ir motinos akys
Nesubirs medžiagos dalele!
Tu svajon širdy užsideki,
Kad pavirst ugnim realia.

Savo sapn pakeiki prie kryžiaus,
Prie žaizd kaip šven iausi žied ,
Ir jis taps tikresne realybe
Už apgaul „tikrov s“ vardu.

1978.II.2

Naktis tamsi kaip visos

Naktis tamsi kaip visos,
O vis d lto šviesu.
Pažvelk šalin Dubysos,
O Viešpatie daus -

Pažvelk mano šal
Virš toli ir laik
Iš Betliejaus k tel s,
O K diki skaistus -

Pakelk Rankut švelni ,
Palaimink m s namus -
Ir bus ramu ir šventa,
Žaibuos ar v tros š,

Ar spaus T vyn s šird
Be gailes io naktis -
Naktis ir ši bešird ,
O vis d lto šviesi -

1977.XII.25

Lietuvos Katalik Bažny ios Kronika

Ankštam name tu dirbi tyliai, tyliai,
Kaip tyliai atskrenda mintis didi.
Ne pla i - maž t višk pamil s,
Ant raidži klaviš rankas dedi.
Ligoti Gulage žiemojusiojo pirštai..
Ir spaudžias lakštuose, plonuos kaip pl v s,
Raid po raid s - neryški, blanki.
Primityvus barškutis - mašin I ...
O kraštui ji vienintel brangi!
Ir tiesiasi per lap blankios raid s,
Bet spinduliuoja jos ryškiau už tas -
Spalvotas, išdabintas ornamentais -
šunkelius ryškiausias rodykles!
Jas spaud spaustuv s modernios daugiaaukšt s,
Jas dekoravo, gražino tušu,
O tu - gal sekamoj kertel j prisiglaud s,
Per kalk spaudi - mas ms užguit .
Teisybe spinduliuoja blankios raid s..
„Lietuvos Katalik Bažny ios Kronika.
Perskait s duok kitam!"
Tu - pirmas žaibas tolimo griaustinio,
Tu - pirmas lašas požemio šaltinio,
Ištryšk s pro asfalto plut ,
Nekaltas kaip rasota r ta.
Šmeižtai! - kaip matant sujuda širšynas

Ir puola tvenkti versm krištolin
Skalda, purvu ir ginklo geležim.
O tu tarei, kaip Mokytojas, jiems:
„Jei kaltas - tai rodykite tai,
Jei ne - tai kam mane muši?“
Sunku rodyt juoda esant balta,
Sunku Sibir išsi st nekalt ...
Pas mus ta iau manoma visai.
Nesudreb k, garsi Lietuvi Tauta,
Tikra Tiesa - tai Viešpatis - Jisai.
Tad kelkim sieloj Jo kryžius išgriautus.
Per šerkšn lagerio tespindi teisos raid s.
Dabar Tiesa - prieš mini nuplakta,
Dabar Tiesa - apgaul s išrengta:
Jos r bais draugas smurtas apsireng s.
Ir rausiasi sielos gilum
Ranka to draugo.
Kelius Ties - kaip Šiluv -
Saugumas saugo.

1976.VI.19

Partizanai

Jau visi užgeso kuorai,
Priešai m s pilyse.
Vaiko sm I v jo šuorai,
Li ne širdys plyš .

Nenuli ski, drauge mano,
Laisv prisimin s,
Mes - beginkliai partizanai
Pogrindžio T vyn s.

K ? Beginkliai? K galvoju, -
Stipr s mes kaip niekad!
Su Tik jimu šventuoju
Idealo siekiant.

Kilkime, laisvi ereliai,
Katakomb broliai!
Ir kal jime - partizanai
Su tiesa lig šiolei.

1976.X.7

T vynei

Nežinau, kas Tave myli,
Tu, Skaistute, nebyli -
Tie, kur verkia, tie, kur tyli,
Ar kur skelbiasi myl .

Ašar les tie, kur rauda,
Kels prie kryžiaus ant deln .
Jis priims t skais i raud ,
Išklausys maldos s n .

Tie, kur tyli - tartum ledas,
Persunktas tautos krauju.
Ir tas kraujas juose dega
Veikimu giliu, nauju.

Nežinau, kas Tave myli,
Skausmo Žeme nebyli.
Gal tos ašaros ir tylos -
Šaltin liai sklidini.

1976.IX.19

Heroica

Ak, mirtie, mirtie didinga
Prie trispalvės viliavos...
Kraujas lyja, kulkos sninga -
Žudo aidėtos Dainos —

Mes ant bokšto paskutiniai
Trokštam didvyrio mirties,
Kad jaunystę prisiminus
Kit ryt pakils ištis.

Taiklios kulkos mūsų broli ,
Rusų pavergtos tautos.
Vykdo sakus ji uoliai,
Kad nebepasikartos

Ši giesmė ir šitie žvilgsniai
Iš rytojaus tolimos.
Skrustuos mirusiųs nurimsta
Ugnys laisvės atšvaitos.

Už Tėvynės jausmą švent ,
Už Vasario tris spalvas
Po vergijos kirviais krentam
Nenulenkdami galvos - - -

Tu, grietinė, seniai žadėta,
Tu, audra, ilgai laukta!
Kad užšvist , užtekėt
Prisikelt šaukta tauta - - -

1976.IX.22

Išlaisvinimas

Pokario met / rezistentams

Atsimeni - kada jai
Per purvin miestelio rink ,
Išm tyti, lyg pagaliai,
Gul jo k nai nukankinti.
J nugal tojai - kerštavo mirusiems,
Išdrabst baim ir piktum
Dar likusiems gyviems.
Ar nejutai - per ašar ir kraujo kvap ,
Per motinos širdy praraj skausmo,
Ar nejutai - lyg šlamesys trispalv s,
Peršautoj kr tin j užkastos,
Prasiverž pro uždang klastos
Ir tau - ir ne tik tau - kalb jo:
„Aš - Laisv ... Vis taut belaisvi
Aš - Laisv ... Širdži bekrastis gaisras...
Vieniems aš rasa,
Gaivinanti getuose,
Kitiems - krištolin vaza,
Kuri jie nor t
Paimti, ap iupin ti.
O negal dami sako,
Kad aš - tai pasaka.
Mano gyvenimas - pagrindis.
O koks stiprus tas poj tis,
D I kurio pasiryžtama
Likti apšmeižtam išgama!"

Apsidairei - ir v l tas pat aplink.
Pam l skruostai, jaunos l pos,
Dar neseniai bu iav motinas,
Dabar su juodu spyrio atspaudu,
Dabar nuvyt , susiskeid ...

Ir pakilai tu savo sielos aukš iu,
Ir pl ši pan ius Laisv s Paukš iui,
Ir, sau juos užsid j s, tu steb jai
Žiban iom akim
Kaip jis m lyn padang sminga
Išnykdamas - - -
Tu nematei, kad pats lieki už grot .

1976.X

Partizan kryžius

Ne Golgotos kalne,
O alyv kr me,
Bet vis tiek tai Kryžius,
Bet vis tiek Kan ia.

J nupeln kaimai,
J nupeln r mai.
Taip, ir tie žudikai,
D I kuri jis ia.

J nupeln Žem .
Neš Jis tik vienas,
Neš ir d I m s
Laiko ir šalies.

— Grotos dang remia,
Li desys kasdien .
Kruvina T vyn —
Kas beprisilies?

Sako, nakt verkia
Partizan Kryžius,
Kur už laisv krit
Broliai keturi.

Ištirpinti ašarom
Verg pasiryž s,
Kur užaugin s
Širdyje turi.

1976.X.17

Netiesa

Ir v l ta netiesa
Šal iu prisilyt jo.
Tartum juoda dvasia
Šikšnosparniu praskriejo,
Tartum nuod rasa
žied nulaš jo...

Ir v l ta netiesa
Jausmus ir siel pl šo,
Klampi širdži tamsa,
Uždengusi griuv sius.
Sen mel t sa
Dar spalvina puv sius.

Ak, šita netiesa!
Šaukiu, daužaus kaip aklas
Prieš sienas vientisas -
O kur lietuvi deglas?!
Grubi, nuoga j ga -
Ištroško mano šaknys...

1976.X.24

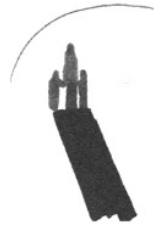
* * *

Tamsioj nakty žibur jau kaip žvaigžd
Ir nejutau po kojomis grumst .
O jis, paspygs j s ir viltimi pažaid s,
Užgeso, ir paliko taip klaiku.

Užgeso... Laikas jau... Mažu iai miega.
Nuo kryžiaus Viešpats laimina namus.
O tu kada, skaudi širdie bej ge,
Užmigsi lyg drugelis taur j žiedo?

Bet juk ir ieškau - ieškau šito Žiedo,
Bet juk d I Jo link žiburio klupau,
Kuris ne saul - vakaran nerieda,
Kuris ateiti liep ir priglaus.

1976

Vieversys

Tarp dangaus ir žemės
Virpa vyturilis.
Kodėl jį virpa - argi nematai?
Prie saulutės riša
Gijos spindulį,
O prie žemės glaudžia
Tvirtesni saitai.
Nusileido saulė,
Trūkio tamprios gijos,
Tyliai susiglaudė,
Ilsisi sparnai.
Ką tu, vieversli,
Dirvonai paukšti,
Gal rasot saulę
Temstant sapnavai?

1976.XI

Kal dos

Kai nueis rudens gaisras per giri ,
Kai išpins beržas plaukus ant v jo,
Lauks pirkait s, pakaln j apmir ,
Nes ir joms, nes ir joms pažad jo...

Vaiskios pilys - sm tkeli stogu iai,
Šaltos žvaigžd s kaip ledo kristalai...
Tas pašv stas laukimas vaiku i ,
Kaip laukai užsnigti - K i stalas.

T vas lauž visiems ir dalijo
Kal dait baltut su r ta.
Mat s kryžiai jame apšerkšnij ,
Vidury - užpustyta eglut .

Daubose rogi v ž s klimp ,
Ežerai, skambios tylos ir saul s.
Be Kal d - žiemos nelinksmos,
Kaip šviežia vilko šli ž atšiaurios.

Temsta. Užsnigtos tolumos raitos,
Blaškos v tra snieginiais par dais.
Kur p g vidurnak iais eitum,
Jei nelauktum gruod - Kal d ?

1976.IX.23

Vilnius, 1977.X.10

Ir v l sudreb jo!
Ir v l išsiliejo!
Lietuva! Tariusi, užd j s rank
Ant Tavo pulso!
K lemia tie pasikartoj
Melo plutos dreb jimai?
B la tautos min i reguliuotojai
Prie valdymo pult .
Išsiske ia plakat skarmalai -
Atbuk melo oficioz kauk s.
Band akis uždengti aklinai,
Jau bli kšta, tyžta kaip migla apgaul s.
Marijos Vartuos užteka Aušra
Ir spalio sutemose išsibr žia Kryžius.
Kaip Nemunas pasikelia tauta -
Ant jos pe i jau braška trata išas...
Agonijoj ž ruojanti tiesa
Pabunda ir kaip tvanas žtels.
Iš kur, T vyne, j gos ir narsa
Toki atod si skausmingiems pli psniams?
T vyn s Vartuos... užteka... Aušra...
Kokia iliuzija, koks brangus sapnas!
Ir Muravjovas šypsosi karste,
Sulauk s savo amžiaus renesanso.
Brangi iliuzija - brašk jo vergija...
„Banan " sm giai užgesina viltis.
„Ryt Amerikos" k r j maniera.

Užg sta akys, - sižiebia širdys.
Aplink ir v l gerov reali:
Purve sumirkus etiket „Ekstra”,
Jaunyst , nusig rus patvory,
„Humaniškiausios konstitucijos projektas"... _

1977.X.10

Šulinys

Žaidžia smilyje vaikiškos rankos -
Smiltys deimantais žiri jose,
O visai neseniai prie šio kranto
Šaud žmonės ir žmonės nakia.

Pilkus stagarus kraujas apkibo,
Kaip dabar kad apkibus rasa.
Ar todėl vaikūtis ramybėj
Pasin rėsbūtybe visa?

Kam jam kužda tie smulkūs žiedeliai,
Ašarotom blakstienom žvelgi,
Apie tuos, kuri kraujas sušalo
Gatvi rinkose, grindiniuose?

... Laisvės Varpui jie širdis dėjo,
Vietoj prieš išplėštos šerdies,
Ir skambėjo, ak, varpas skambėjo,
Kaip nūlaisvėj galbūt neskambės.

Kam gi širdis Sibiro veža -
Kad nutilti Tėvynės varpai? -
Klausia ašaros angelo mažo.
Kodėl, tūviške, neatsakai?

Srautas kraujo pulsuodamas teka,
Suklumpi Kalvarijos kely-

Tiktai kala garvežio ratai
Genocido juodam Šuliny...

Virš galv ir po kojom bedugn ,
Kaip žaizda mirtinoji, gili.
Neviltis meil s pu ia ugn :
M s laisvuž seniai... šuliny.

Dainos... Vienos j s laisvos paliekat
Ir ilgam dar išliksit, matyt.
M s širdis erškiais j s pliekiat,
Panardinat skaudžiam ilgesy.

ia sodybos, ia kryžius, alyvos,
ia šaltiniai kaip žvaigžd s tyri.
- Laisv Lietuvai! Laisv T vynei! -
- D sta m s balsai šuliny.

1978.V.11

* * *

Pro sen kaim eidamas,
O gal
Pro tyr k dikio prisiminim ,
Ma iau mergait nuometu obels,
Suklupusi prie kryžiaus ryman io.

jau vakarinis spindulys
Lyt jo akmenis, ir toliuos
Danguj nurimo debesys,
Sustingo skliauto aureol .

Spind jo akys maldoje.
Steb jus aš: nejaugi j
Nemok niekas neapk sti
Žmogaus, tautos, man s?

Ir aš slap iom ži r damas
Džiaugiaus, kaip myli Krist ji.
Ir supratau, kod l jinai
Prieš j keliu nu jusio
dulkes ašar nukritusi pak l .

1978

* * *

Pavasaris! Pirmi žiedai pražydo-

- Sad nait

- Burbait

- Kalanta —

Netrypkite žied - prašau tik šito,

Nepurvinkit kit , jei patys jau purve.

Miazm s kuriuos žvaigždyn neieškokit

Ir nevadinkite šviesa tams .

Prašau, nelieskit rankom kvėpaluotom

Šit žied - šventos žaizdos laš !

Nelieskit m s svajoni savo realybe -

Pasaulio dantra iuose (gal?) šapelis mes!

Pirmi pavasario žiedai pražydo...

Kaip myliu laisvas, laukines g les!

1978.IV.21

* * *

Pasilenk mano ydos
Per savimeil s nyki virš n -
S jungoj su pasaulio niekšybe
šird grobuoniškai ži ri - - -

Tai - kelintas krikš ionies m šis
Prieš galing š tonu ainij ?
Neužleisiu! Neatiduosiu!
Išsitraukiu maldos kalavij -

... T ve! Šird paverski švent ja patena
Ir neleiski jos niekam sutept,
Kad, supuvus instinktams ir genams,
Prisikelt skaistus mano vargas aš.

1978.V. 2

Lietuva, 1944 -1954 m.

Valdov rankose - kaip kažkada Piloto
Valdžioj - bej gis kankinys apleistas -
K reiški Tu - smiltel Žem s plotuos,
Kur kalavijas pragariškas švaistos?

Išseko k nas ir dvasia išseko,
O lageri nasrai - beso iai kaip ir buv .
Matau Tave, T vyne m lynake,
Kaip Krist , tre i kart po kryžium gri vant.

Ir iš kr tin s pl stel ja kraujas,
Tartum versm atšilus iš po sniego.
Nejaugi veltui mano broliai kaujas?
Nejaugi veltui šitas kraujas b ga?

Nejaugi jis neištirpdys ledyn storio,
Lietuvon iš Sibiro atslinkusi ?
Visus mus palenk j svoris, -
Taip Sm tkelis parug j palinksta...

1978

Turiu širdy

Turiu širdy aš G I graži graži -
Praraj skardžiuose gal rasi panaši ,
Ir per gyvenim - sudužus vitraž -
Kasdien kaip auk Kristui j nešu.

Turiu širdy Šaltin skaidr skaidr ,
Nuodais jo srauto niekas nepavers.
Tikiuos - galb t kada iš jo per kaitr
Žmogus ištrošk s - Kristus - atsigers.

Turiu širdy aš Veid tyr tyr
Kaip tyros g I s k dikio akims.
Taip, k no veidas dulk mis suyra,
Širdies gj veido niekas neatims.

Turiu širdy aš pav sing Sod ,
Turiu Užutek pavargusiems laivams...
Tavin irkluoju, slibin apstot
Tave, širdie, užgimus viesulams.

Ar Tu buvai, o Mokytojau mano,
Manam sode, užuteky manam?
Jei ne - jei neglaud tav s širdies altana,
Tai - vargas jai ir vargas man.

Turiu širdy - kaip pasakoj slapting
Dešimt kambar , kur nevalia eit.

Tik Tu be rakt vaikštai r pestingai
Šios mano cel s- s žin s - gelm j.

Turiu širdy ir vakar , ir ryt ,
Ir ras ašar , ir džiugesio trimit .
Turiu nesutept vaikyst s šal ,
Kur Dievo akys - kiekvienam žiedely,

Kur laukuose, žar vakari fone,
Ant kalno kryžiai mistiški sustoja...
Turiu širdy ir pogrindžio spaustuv ,
Iš kur dabar eilut s šitos sr va.

Turiu širdy nepavergt T vyn
Ir vis atiduodu Kristui J .
Jos nesužeis raketos anei minos,
Nepaskandins alkoholy nei kraujyje.

Turiu širdy Lietuv laisv laisv , -
Saugumo požemiuos, už grot Ji laisva,
Ji laukia Teismo, Amžinojo Teismo:
Neteis jaus ten melas n klasta.

Turiu širdy negri van i Tvirtov ,
Kur slepias g l s, versm s, Lietuva.
Tenai seniai paminklai did s stovi -
Sad nait ... Burbait ... Kalanta...

Turiu širdy neatrastus žemynus.
Ir Kristui užkariaut juos užsispyriau...

Iš kur, iš kur man, vargšui, šitiek lobio?
Bet gera - Perverta Ranka j globia...

1978.V.24

Gana jau prigalvota prim styta...

Gana jau prigalvota prim styta.
Ir noriu v l pavirst mažu vaiku,
Kuris, nuskyn s pievoje g lyt ,
Negal nuo J zaus atitraukt aki .

Tiek pažad ta, tiek prisiekin ta
Prieš motinos atleidžian ias rankas...
Suklumpa vaiko siela, apgen ta
Yd , kan i - kas kitas j supras?

Gana nek sti... Einam išbu iuoti
Visas akis, visas žaizdas, visas g les.
Pabodo nuoskaudas kaip pinigus skai iuoti
Ir ruošti keršto valandas žiaurias.

Nuo Markso, H gelio, tuštyb s ir menkyst s,
Nuo viso dirbtinumo pavargau...
Bažny ioje - Mergel S n vysto...
O taip nor t si, kad ir mane priglaus.

1978

Motinai

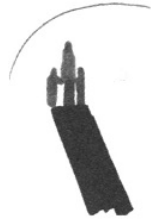
O motina! Dukrele kaimo seno
Rugiag li akim ir lino kasomis,
Tu, t viškei gyvenim dainavus
Ir ašarom tyrom, ir džiaugsmo dainomis!

Tu mums pirmoji ištarei Marijos vard ,
Su J zum K dikiu vedei lelij skint,
Vedei žegnodama r s iais pavoj skardžiais
Ir nuo sav , ir svetim yd mok jai gint.

Vaikams buvai Tu dien saule, nakt -
Šviesia žvaigžde , o gruodžio p gose
Žyd t mok jai žiedu margaraš iu,
Ir verksmas juok si mums Tavo akyse.

O motina! Dukrele kaimo seno,
Nebuvo laim s Tau - j mums išdalina.
Myliu Tave kaip t višk s ugnel ,
Kuri savom dainom širdin dainavai.

1978.VII.1

Aš iš jau

Aš iš jau t višk s pašlait
G li ieškot skais i ir nesumint ,
O ten tik dilg l s nuodingos šaip s
Ir v jui kiekvienam lig žem s linko...

Skaudu man, g l s, - juk nor jau puokšt
Suskinti Nekal iausiajai Marijai,
T vyn s ašaras g li žiedais nušluostyt...
Nejaugi grožis iš tikr j mir ?

Gailiuos žvaigždži , nuo skliauto nurašyt ,
Gailiuos žied , pumpuruose nunuodyt .
Patarki k daryt, kad viso, viso šito
Neb t Žem j n sapnuose k diki ?

1978.V

Politkalinio laiškas. Sibiras, genocido metai

... Už zonos step je - verpetai j roj smilg ,
Nebeišplauks iš ia laivai šimt ...
M s lageris - grandis retežio ilgo
Nuo Lietuvos lig Sibiro ryt ...

... Pasmaugt laisv , tartum fakel užgesus ,
Širdy nešiojam s kiekvienas m s.
Išsiskyrim šit užsit sus
Priimkit kaip ir aš - šventai ramus.

J s nesir pinkit. ia nieko man nestinga:
Užtektinai maldos, kovos, kan i .
Tik tartum motinos T vyn s pasiilgau -
Gyv g li , gyv aki , gyv žvaigždži .

1978.VII.21

Centras

Apčiuopiam atomus, Vener
Pasiekia žmonė planetą.
Pajūgtume ir savo er
Sutrumpinti lengva ranka...

Pasaulius atrandam, suprantam,
Bet tai nepasotina mūsų...
Ir ieško galaktikų Centro
Nakty pasiklydę su žmogus.

Mes žmogų išnarstom ir sakom:
Žiūr kite, sielos nūra.
Tai visa pasenusi pasaka -
Jausmai ir ta meilė tikra...

Ir ilgisi kažko švento -
Kas šimtmetį keičia statusus...
Tai ieško juk Meilės Centro
Savy pasiklydę su žmogus!

Tvyn, šios žemės paguodė,
Išduodam, myli tū karštai,
O buvo šypsotasi sodams,
O buvo - bučiuoti laukai...

Tvyn ... O kas ta Tvyn?
Nutildyta laisvės daina?

Gal kio plan suvestin ?
O gal - vakarykšt diena?

Tik ta Ja, kurta, gyventa
Nejau tai be p dsako žus?
Ir ieško štai Laisv s Centro
Kal jime apak s žmogus.

1978.

Viltis

Gegužio žieduose
Nuvyto ateitis,
Gimtini s skliautuose -
- Akyse - neviltis.

Kas liko iš tav s,
Pavasari skaistus?
Kas jung mums numes,
Jei didvyri nebus?

Nesiilgi vaikai
Svajoni m lyn ,
Neverkia vakarai
Lietuvišk dain .

Juoda tautos mir ia
Dvoki nakties barai.
Už grot m s kan ia,
M s siekiai ir džiaugsmi...

O matom sapnuose,
Suspausti nedalios:
Prasiveria dangus
Virš m s Lietuvos.

Prasiveria skliautai
Virš t višk s mielos -

O kai kada sapnai
Brangiau tikros tiesos.

Poeto lyrai

Daug žodži , tau skirt , esu prisiklaus s,
Ir pats prikalb j s - švelni ir griežt .
Tu b ni palaima ir geliantis skausmas...
Sakyk, kas esi ir tarnauji kam tu?

Poezija - kas ji? Esu susitik s
T m z labai vairi :
Jos si losi vienos už vario skatik ,
Už mirt negali nupirkti kit .

Poezija kartais nebrangiai kainuoja,
Poezij Melas nusiperka greit.
Ir taip - okupantai tautas „išvaduoja“,
Ir šlovinti imam, k liaudis prakeiks.

Poezija budeliui uždeda kauk
Ir aukai j rodo geradariu jos,
Poezija betgi ir pan ius nutraukia,
Ir paver ia fakelu dainiaus kankles,

Ir jos tartum saul nelaisv je švie ia,
Ir tartum žvaigžd - horizonte tremties...
Kurios gi tu m zos atstovas, poete, -
Niekingo buvimo ar skais ios mirties?

Kuri gi poezija gali š vard
Nešioti vertai, nesutepusi jo -

Ar ta, kur su verkianiais liūdi ir verkia,
Ar šokanti šėik ant kapo angos?

Ar ta, kuri rojumi kanivadina,
O dvasios kalbėjim - aušra ateities?
Ar ta, kuri mini kasdien Osvencim ,
Prieš lagerius Perm s užmerkus akis?

1978.VI.1

Rudens pagair je

Tiktai rudens pagair j gim ilgis
Pavasario, kaip nieks nesilg s...
Dainos poeto kulkos nenutildys,
Neužgesins širdies skliaute žvaigžd s...

Sušaud daugel visais laikais ir amžiais
Už tai, kad nakt šauk s jie dienos,
Kad gruodyje sapnavo žydint baland ,
Kad gyn žiedus nuo šalnos, nuo ankstyvos...

Beproiais didvyrius ir genijus apšaukia
Valdovai visais amžiais ir laikais.
Ir dreba vergija po laisv s kauke,
Peršvieiama poeto lyros spinduliais.

Rudens pagair je benam s svajos verkia,
Nakvyn n kviesti neišeina nieks...
Juodoj nakty, Marija Aušros Vart ,
Nušviesk kelius ir klystkelius nušviesk.

1978. V

Krikš ionio malda

1 .Rytas. (Malda)

Mano sieloj - tyram kristale -
Skamba pievos žied akordais.
Ir nuaidi per rytme io šal :
Sursum corda et sursum corda! *

Šaukia kovos ir pergal s šaukia,
Ir Harmonija amžinyb j.
Neištryšk dar ašaros laukia
Mano šluostan i rank š ryt .

Ei, žiedais užsidekite, g l s!
Atgaivinkite tyrus, verden s!
Jaunas širdis išk l kaip v liav ,
Einam Kristumi keisti gyvenim .

** Lot. „Aukštyn širdis!“ (Kreipinys iš šv. Miši liturgijos)*

2. Vidudienis. (Darbas)

... Tu plunksn paimi ir t siasi malda,
Ir nardo rimai strof stakl se.
Putoja kv pta eilu i kaskada -
Jau ankšta žanr giliame tarpeklyje.

Nebetelpa ji siauroje vagoj -
Soc. realizmo išbandytame metode,
Toj b d smaugti dvasi „pažangoj“,
Nesidrovin ioj savo auk mokyti:

Kod I tu socializmo nematai
Su penkme i epochin mis direktyvom?!
Kai kylą naujo b vio pamatai,
Kod I tu vietos nerandi ten savo lyrikai!

Kam tavo posmuos žydruma dangaus?
Kod I ne Spalio šauniosios atakos?!
Kod I ne BAM'o b giai, o žmogaus
Vergijoj užverktos, užtin akys?!

Žinok, k ryba - b gnai ir fanfaros
Ant barikad klasin s kovos.
Yra tik buož arba proletaras,
Žmogaus n ra - tai jo ir nevaizduok!

Žmogaus n ra... Ir niekam jo negaila...
Tik aš, poetas, veltui jo žvalgaus.
Eksploatatoriaus - kaip ir ekisto - kaily
Randu grabus uždusisio žmogaus.

3.Vakaras. (Rekolekcijos)

At jau pavarg s
Iš pasaulio vaiši ,
Kur valdov rankos
Taur m krauj laisto,
Kur parduoda perka
S žin ir ties ,
Minios užsimerkia -
Liudyt nereik si .
Prie prikalt koj
Tremtiniu sukluo s,
Gr žt - kurgi ? - noriu,
Ir kartoja l pos:
- Tegul mano sapnas
Iki ryto meldžias -
Saugok žmog akl ,
Alkan , bevard .

1978

Maištininkas

Vadino jie save epochos išvaduotojais,
Istorijos si stais tautoms apaštalaut.
Ant postamento, nuo krauj pajuodusio,
Išk l stab jie. Mums liep atsiklaupt.

O aš g les myl jau. Ypa baltas.
Ir horizont - giedr po audros.
Neapken iau - kaip k dikis nekaltas
Tegali neapk sti - netiesos.

Aš sukilau - kaip gali tiktai jaunas
Sukilt prieš smurt , viešpataujant nakty.
Ir laisv s dain žmogui dainavau, ir klaus s pušys
liaunos,
Ir kloniai t višk s kartojo pavergti...

Ma iau teisyb s nužudytos grož ,
Verkiu kr tin se išniekinto dangaus.
... Sukruvinta marška jie mums akis užgož ,
Kad meil s spindulius atimt iš žmogaus.

Aš sukilau - kaip gali tiktai gyvas
Sukilt prieš grabo perspektyv ateity.
Viršum vil i apleisto kapinyno
Gyvyb s V liava švyt jo man skaisti -

Su šita v liava jau aš j teism .
Jie kaltino - es kv p s aš
Liaunoms pušims tikros teisyb s geism ,
Ir kloniams t višk s - ereli svajones...

O tai j kodekse kalt didžiausia.
Svarstyklės pa m Temid rankas.
Išsived mane ant skardžio aukšto,
Sugriaud š viais nuosprendis krent s...

Aš sukilau - kaip gali tik krikš ionis,
Prieš j j mirt romiai sukilau...
Ir kraujo lašas po t vyn s kojom
Aušrin s rubinu išsiskleid tuoju.

Aš sukilau - kaip gali tik svajon
Sukilti prieš miazmas realias.
Nebuvo mano sieloj abejon s, -
Kam gyvenau, d l to ir mirštu aš.

1978.VI.23

Mes v l...

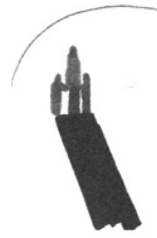
Mes v l paženklinti g dingū vergo ženklū,
M s juokas verkia, li di džiaugsmas m s -
Bet juk tai baigsis, bet juk mes g y v e n s i m , -
Brangi viltis baugina retežius...

... Mes v l dainuosim Lietuv per amžius brangi
Su r t kar na, su šypsena g l s.
Mes v l išnešim j iš pragaro dang ,
Nušluost kraujo ir purv d mes -

Kada, kada? Koku keliu skais iuoju
Mums laisv gr š? Kas jai duris atskl s?
Didžiuliai laikrodžiai be perstog s skai iuoja
Sunkios vergijos valanda ni rias...

... Mes v l dainuosim Lietuva - per amžius,
Mes v l matysime Jos veid be d m s, -
Pakelsim v l melsvas akis melsv dang -
Ir Dievo Motina Lietuv maloniai paži r s.

Vilnius, 1978.VIII.3

Miestas

Juokas, plienas, džiazas, grimas ir lakas...
Ak, išspręsti iš tinklo ši gatvi troški !
Kur Jonini žolės plauš pradalgis kvepia
Seno kaimo senu dorumu? —

Dekoltuota tikrovė ir lėpas, ir mel
Restauruoja naujausiais dažais apgauliais,
O vis tiek grindinys aitrai dvokia
Po reklamų ryškiais šviesuliais.

Abejinga minia - ir marga, ir bespalvė -
Bestuburio judrumo kažkur nešama,
Gelžbetoninio miesto arterijom varva
Padrika, abejinga minia...

Abejinga minia. O, kaip Laisvės pasmaugė,
O, kaip Tiesos sušaudyk tik! —
„O kas kenčia, - tekenčia, kas rauda - terauda,
Mūsų rankom žarij žarstyt nebandyk!“

Juokas. Ašara. Puikiai priderintas lakas.
Nė krislelio tiesos! Kaip svajonei trošku...
O toli širdyje radast lėpas man kvepia
Žilo kaimo tikru dorumu.

Vilnius, 1978.VIII.4

„Klasi kova" Lietuvoje

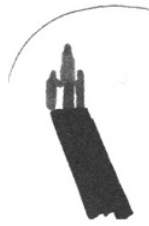
Iš ryt visiems tek jo saul ,
Mums gi - užtek jo vergija.
miškus vyte suvijo liaud ,
Vyksta klasi - apskelb - kova ...

... K nai gatv se... Praeina ses s,
Motinos - viltis ar neviltis?
Siurbias juodos stribelny i akys -
Gal nualps? Gal ašara nukris?

Visa iki soties atsig r -
Laisv s kraujo, ašar rasos..
Nepasotinami tiktai svetimieji,
Tik vergai apak netiesos.

Negi ten skliautuose žvaigžd s spindi -
Gal dygliai spygliuot j viel ?
Lagerio dvasia negailestinga
Gaužiasi lig kaul smegen .

Vilnius, 1978.VIII.13

Susim stymas

Ak, T vyne, kiek daug jau poet
Pieš m lynas Tavo akis,
Krai io juostom laukus nužym tus,
Vakar jan i toli mintis,

Kiek s n , dukter Tave mat -
Karalait iurlionio reg jimuos,
Liepsn - širdis karžygi uždegusi ,
Nazareto šviesoj prareg jusi ?

Bet ar daug kas ragavo to sielvarto -
Pamatyt Tavo laisv kalint ?
Tave pa i vagonuose Sibiro
Apdainuoti neman joks talentas...

... Tavo veid tiek pieš poet —
Nematau jo: po gedulo nuometu
K dainuot, k tautie iams žad ti,
Kai kankina baisiausioji nuojauta?

Vilnius, 1978.VIII.13

* * *

Kad mergel b iau,
Balta lelij l , -
Visas dainas išdainuo iau
Lietuvos šalel s

Kad gali nas b iau,
Giri žuol lis, -
Žiaurias audras išvaiky iau
Iš t v šalel s

Kad g lel b iau,
Lauk ramun l , -
Karžygi kapus papuoš iau
Lietuvoj šalel j

Kad aš jaunas b iau,
Sraunus Nemun lis, -
Tai paplau iau pamat lius
Baisios vergov l s

Bet esu tik jaunas
Kankli brauk j lis, -
Kankli stygos - plieno grotos
Lietuvos šalel j —

Vilnius, 1978.VIII.19

Virš n

Dar ne žiema ir jau ne vasara -
Klaj nai paukš iai buriasi antai...
O t viške! Išgairintas ugniakure,
Užmiršimu apž l pamatai...

O buvo r mas, buvo bokštas,
Virš n , kryžium papuošta,
saul stieb si, ištroškus
Pasidalint šviesos našta,

Kuri vakarus saulut
Kasdien nulenkia v lai,
Ir spindes žar silpnut
Užpusto ko pelenai.

Ir anei bokšto, anei r mo,
Tik gervi trikampiai toli...
Bet ne! Dar likusi virš n -
Sm tkeliai, kryžiai pakely.

1978.IX.30

Lietuvos padangoms

Lietuvos padangoms, lauk nesulauk
Dariaus ir Girno ištiest sparn ,
Su skausmu priėm antžmogišk auk -
Deganio karžygio kraujo smilkal —

Ilgesingo m ilio j s nepagail jot
Nei neužmirštuolei, nei akims lin ,
Nei svajoms lietuvio, toms, kurias apliejo
Svetimi tironai svetimu li nu.

Lietuvos padangoms, ašarom nuplautos,
Lietuvos padangoms, aušusios krauju,
Ko jos vis dar vilias, ko jos vis dar laukia,
Kad kas ryt švinta vaiskumu nauju?

1978.X.10

* * *

Jej tu akmuo - b k magnetas,

Jej tu g l - b k mimoza,

Jej tu žmogus - b k meil .

(V. Hugo)

Jej tu akmuo - neb ki plokšte
Ant kapo praeities ir ateities,
Žinok, ir m i r laisv s trokšta.
Jej tu akmuo - tai b k gri ties
Pradžia, užuomazga lavinos,
Švariai iššluojan ios kalnus,
Kurios aušros prisik lim
Dabar kaip veidrodis atmuš.

Jej tu g l - neb k mimoza,
Nuvystanti nuo pikto žvilgsnio.
Jej tu g l - neb k bej gis grožis,
Papuošiantysis bet kieno paminkl .
Neb k Niekšyb s papuošim priedas,
Geriau eršk trože tu b k,
Kuri apginti moka žiedus
Nuo godži gyvenimo nag .

Jej tu žmogus... gal tum, aišku, b ti
(Ir jau nesyk istorijojei buvai)
Gri tim, pan dusia nušluoti b t ,
G le, besiginan ia mirtinai.

Bet kaipgi šluoti, kai kiekvieno
Pusiau akmuo, pusiau rubinas širdys mūsų?
Kaip gint žiedyn diademas sieloj,
Gal slepian jas savy šliuž lizdus?

Saviesiems

Mes paukšiai, viesuluose nepaklyd
Ir nepalauž kompromisuose sparn ,
Vis išduot j šventa ištikimyb ,
Prasm vis beprasmišk kov .

Tai m s kr tin s, karceriuose šal ,
siliepsnoj v tr š lime,
Sapnuoja vis dar spinduliuojant kecal ,**
Deja, bej g ir, deja, narve.

Bet nors praplauk pragarišk Stiks ,
Prarad audrose ir stiebus, ir bures,
Mes vis dar tikim ateities feniks ,
Skaistyklos ugn - s žines švarias.

Mes esam broliai, g I s, kurios žydi
Ant Laisv s, Grožio ir Tiesos kap .
Tod I nedvokime egoizmu, pavydu
Ir b kime verti juodos nakties auk .

1978.X.18

*** Kecalis - geltonos, žalios ir raudonos spalvos atogr ž paukštis, Lotyn Amerikos taut nepriklausomyb s simbolis, dažnai naudojamas j valstybiniuose herbuose. Pagal legend , uždarytas narv tuojau miršta.*

Dykumos karavanas

... Žygiuoja bekrašt s kolonos
Ir v liavom oras banguoja,
Ir žvilgsniai kaitusiam toly
Fantastikos skruostus bu iuoja.
Ir vilkstin s ord vadovai
Iš j reikalauja tik vieno:
Nedr skit pažvelgti po kojom,
Gyvenkit fanatik duona —
Stab margaspalv m vilion m,
Žyni žiburiuojan iom kauk m,
Valdov paauksintom togom,
Kurias jie visi nusimes juk
Po iškilmingosios dalies...
Nedr skit pažvelgti po kojom,
Kur versm s sumintos žem ,
Kur viesulo pustomas sm lis
Vilties augmenij užlies...
Ži r kit tolumasyr ,
Kur j s garuojantis kraujas
Galb t jums aušra pasivaim s,
Apgaul s žvaigžde sublizg s.
Ži r kit nustebusiais žvilgsniais
Vien pjedestal virš nes —
Argi ne tas pat jums, iš ko j
Pap d s iškaldintos buvo?
Ži r kit v liav šok .
(Jei v liava b t praplyšus

Ir j s už nekaltojo šilko,
Neduokdie, išvystum t grotas,
Spygliuot viel ornamentus,
Grandini pajuodusias varpas,
Valstyb s apgaubusias ženkl —
Tuo pat skrupulingai užmerkit
Akis, nelemtai nusid jusias,
Nedelsdami plyš užlopykit
Maskuojamo dažo si l m.)
O t , kas niekšingai išdr st
Varov protu abejoti, -
Sutrypkit, kaip steng si Krist
Mefistas sutrypt žmoguje.
Bet kai atsigr šit, prib g
Vaivorykš i puošiam Niek ,
Už j s palik s jo kapas
Ar švyturiu jums nebebus?

1978.IX.8

Gatvi šlav jas

riaumojant didmies io ryt
Blaškos skersgatviuos šiukšlinas v jas -
Iš NN atsakingo posto išvytas,
Išeini - jau kaip gatvi šlav jas.

O tiek maža reik jo pastang -
Pastov t ant karjeros eskalatoriaus -
Ir b tum nuneštas apsikri j dang -
Nepaklausei, k gero linkintys tau patar .

Tu šluoji gatv , o pro šal eina
Kolegos buv : puošn s, kvepaluoti,
Olimp sigij už teis t kain -
Kiekvienas turi teis s a v o s žin parduoti...

O Tu kvailys, kai m reikalauti
Kalb ti mel saldinan iom fraz m -
Nesugeb jai ponams dviems tarnauti
Ir so i ateit išsimainei raž .

Ir šluoji gatv , o pro šal eina
Pudruoti perukuoti, kremplenuoti
Gyventojai olimpin s diev buvein s,
Ir nieks iš j neprašo s žin pašluoti.

Vilnius, 1979

* * *

Dangstau kaip pašautas paukštis
Audros iškankintais sparnais
Tave savo sieloje - baugš i .

Trapus tavo - krištolo - šokis
Po meteorit lietum.
Atleisk, kad apginti nemoku.

Atleisk, kad nepaj giu nešti,
Krentu dar pap d j kan ios,
O reikia virš n pašv sti - - -

Vilnius, 1979.IV.25

Baisu, kai gimsta paukšiai be sparnų

Baisu, kai gimsta paukšiai be sparnų,
Baisu, kai šliaužo, kas skraidyti gimė,
Baisu, kai nebesilgi namams,
Kai nebeieško tremtinys Tėvynės...

Ar nematai sparnų - nežmoniškai jaunų?
Žiūrėk kaip švyti į išsiskleidimas!
Ir ant Tavęs peilių - ar nematai sparnų?
Na, kam Tu juos purvą panardinęs?

Ir iš Tavęs delnų - šviesa darbų taurių,
Atgniaušk, atgniaušk dosniausiai savo saujai!
Tu šitiek daug turi - tiktai atverk duris -
Už juos minia be meilės jau badauja.

Ištiesus rieškutes su priekaištu - tušias,
Šunim nugainiota nuo šitiek durų,
Ateina pas Tave belaimiai brolija -
Dalinkis ašara, stokojant džiaugsmo juokais.

Baisu, kai gimsta paukšiai narvuose
Ir net nenujaučia - skirti kam ir kiti gali.
Sparnai, kalinti silpnybių šarvuose,
Kuriems sapnuot neleista skrydžiui šal...

Vilnius, 1979.V

Pasiilgau

Pasiilgau, Tav s pasiilgau,
M lyna, kristaline, tyra,
Tavo rank prie k dikio ling s,
Prie manosios širdies, Lietuva.

Už langelio jau vakaras melsta, -
Pažarstyk užgesintoj širdy
Ir p sk žarijas, kurios bl sta,
Meil tautai p st pabandyk.

Mano posmams tik Tu teišželdei
Iš sav s nespnuot g li ,
Ir lietuviškom pluk m aš mald ,
Ir ramun m išpinti galiu.

Koks trapus triskiemenis tas žodis -
Tavo vardas - nejau taip lengvai
Jis Ostland perdirbti duodas,
Virsta Severo-Zapadnyj kraj?

Mano posmams ir ritm , ir rim
Iš iurleno šaltiniai tavi,
Nujau i po sniegu atgimim ,
Jie ir posmuose mano gyvi.

Amži pašal lašas po lašo
Tirpdo versm s darb ir eili ,

Tavo vard v l sauly rašo
M l ynumas gegužio g li .

Mano posmus tik Tu teišželdei
Iš saul teki , upi , keli -
Kaip jiems Tavo nelaisv pakelti,
Kaip nesmerki klast ž li ?

Vilnius, 1979. V.12

* * *

O tu, vaikyste, tu žiede nekaltas
K dicio J zaus delne!
K gi aš, aistr ant kryžiaus prikaltas,
Melsiu, jei ne tave:

Šviesk man t vyn s mielais atminimais,
Švieski mamyt s akim,
Kad, sunkiame kelyje nepasvir s,
Žvelg iau tolyn ir aukštyn.

Šviesk man Betliejaus žvaigžde pasaul
Sodžiaus bažny ioj mažoj,
Šviesk ta žvaigžde - visos kosmoso saul s
Žiba tik Josios šviesoj.

Aš dar atsimenu rudenio nakt -
Kiek nubyr jo žvaigždži ! -
Ji tik viena nepaliov mums degti
Vieškeli vingiuos klaidži .

Apšvie ia ji ir T vyn s kar noj
Šiluv , Aušros Vartus.
Ves ji, išves mus iš šunkeli li no,
Laisv s kur kelias platus!

1979

* * *

Naktis. Juoda rasa ant piev
Ir ilgesingi žiburiai toli...
T vyn užmiršt , T vyn baisiai vien
Lankau kaip piligrimas nebylys...

Iš kaim , pakeli ateina medžiai
Išpažinties atlikti mano širdžiai:
Kapai didvyri j šaknis dar slegia
Ir jaunas kraujas, neseniai juos gird s.

O koki atgail galiu aš jiems paskirti -
Kasmet žiedais trispalviais pražyd ti?
Kasmet pavasariais veikt žiemin mirt
Ir v l laisv nais paukšiais su iulb ti?

Naktis. Juoda rasa ant piev
Ir ilgesingi žiburiai toli...
Prie Laisv s Gabijos užliet pl ni
Sm tkelis pasilenkia nebylys...

1979.I.30

Vizija

— V liava trispalv plev suoja bokšte -
Ak, kod l kod l aš taip numirti trokštu?
Ak, kod l dabar, š skaist skaist ryt ,
Ant kurio šeš lis jokis dar nekrito
Ir kurio dar jokia ašara nevilg -
Atiduotum, rodos, jam jausmus ir šird ,
Jaun vali , jaun j g , jaun prot ,
Kad tik amžinai T vynes jis liepsnot ,
Kad tiktai T vyn mirus prisikelt
Ir Velyk tre i ryt varpas skelbt :
Kelkit s visi, kuriems nužud k n ,
Kelkit s, dvasia gyvena ir než na,
Kelkit s pasveikint skaist skaist ryt ,
Kol ant jo šeš lis jokis dar nekrito - -

1979.II.5

* * *

Ak, išdaiginkit maldos motul s
Tremtini užpustytuos kapuos
Laisv s vasar balt ramun ,
K nvyto s n atlapuos.

Aš j vis tebesaugau tarp lap
Suskaitytos maldaknyg s m s,
Ir tikiu - Tas, Kurs veik kap ,
Melo gali kaip migl nup s.

Ir volai debes akmenini
Skliauto kupolu v l nuried s,
Ir nušvis v l šviesa m s gimtinei
Dvyliktosios Marijos žvaigžd s.

Degs ir šildys ugnel mažyt ...
Tik motul t dain dainuos,
Kad negr žo avil bit s
Iš speig šimtamet s taigos...

1979.II.5

Fata Morgana*

Langai, mokyklos, aikštynai,
Kolonos ir pjeestalai
Ir lozung šydai šilkiniai -
Gražuol Fata Morgana!

Ž ruoja perliniai dantys -
Prašom, nemokamas gydymas!
Mokslo švies platina kvantais -
Luce clarior!** - montažai ateistiniai.

O trib nose - gestai, o kiln s,
O planuose - gigantiški užmojai,
O turistai - sp džiams iml s,
O g r kit s, užj rial!

Ž ri švie ia fronton tobula
Ak žavinti iliuminacija-
ia nežino vergijos sopulio,
Gerbia, myli ia nacija nacij !

Tad atleisk, žem s rojaus konstruktore,
tariam ši dien litvomanui,
Kad jis pro plakat užt r
g y v e n i m žvilgtelt suman .

Paslaugi ir meili - kaip viešbu io
Užsienio turistams personalas

Ateities panoramą vieškelius
Atlapoja Fata Morgan .

O aš pakeliu T vyną su ašaromis ,
Su krauju ir purvu sumaišytas ,
Ir pro jį pažvelgiu į masalą
Dekoracinią frazę ir plytą -

Ir matau - suodžiuos miestą tarpuvarį ,
Saulės veido sapnuotą nesapnavusios,
Meldžias gylis šmukloms vidurnaktį
Ir vadina gyvenimu pamazgas.

Ir matau už madingų antakių -
Akyse Tavo, Fata Morgan ,
Atsispindi grotos ir antrankiai -
Braižas mūsų „demokratijos“ senas.

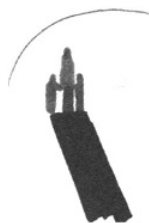
O pasaulis - patyręs flirtininkas -
Tavo miestais - kaip sagamis - žavisi.
Kam jai rūpi, kad tautas mirtininkes
Ešelonais pilnais - Pavolg ...

O Fata Morgan šypsosi:
Komunizmas jau horizonte!
Ir mainos vaivorykštės blyksniai
Ant kapo numindžiuoto slenksčio.

** Fata Morgan - mirażas*

*** Lot. Šviesiau už švies*

1979.II.8

Kaip pavydžiu aš Jums

Kaip pavydžiu aš Jums,
Nebu įavusiems niekad
Savo pamišinti sunki, apgaule užverstas.
Jūs sielos sparnai,
Laisvės kalnus pasiek, —
Bus laisvi amžinai
Ir po grotkarstu —

Susikūrimas sav
Mintį vergišką skliaut
Ir dejuojam dabar, kad dangus per žemai...
O širdis, Nemunams
Nešanti iš, taip rauda,
Kai padugnes yra
Palieg sparnai...

Kaip pavydžiu aš Jums,
Kad Ideal netryp
Esat širdy savoje.
Jums pavydžiu, kad kankinami rėsiuose
Neklykt:
Pasakysiu aš viską - gana!

Prieš karjeros laiptus -
Kad nepailstum -
Atsikratom balasto idėjį saldži.
O buvai tu jautrus!

(Ir dabar pasiilgsti
Kaip deserto -min i ,
Nelyt t kal jimo r dži .)

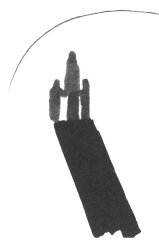
Kaip pavydžiu aš Jums -
Krematorium karšty
Ir lediniuos Gulago narvuos -
Papirktiems teisdariams
Reikalaujant: „Pakarti!“ -
Nepakeitusiems sielos spalvos.

Jums pavydžiu, nes privert
Man j kart
Ideal monstrancijas šiukšli d ž m padaryt.
Prieš karjeros laiptus
Laukiam lemiamo starto -
stiklo kaln užjot
Nem gins net kvailys...

Kaip pavydžiu aš Jums
Paaukotos jaunyst s,
Nežabot sparn sakal paderm s -
Nesusp jote J s
M s g dos išvysti,
Kai lietuvis nedr s
Laisv s vardo min ti.

Neprikaišiokim tad
Nei likimui, nei dangui -
Juos priderinom mes
Pagal pakirptus savo sparnus.
V I apstojam stalus
Ir taurel s v I žvanga.
Ir baisu, kad ia minima Laisv ir Dievo S nus...

Vilnius, 1979.II.29

* * *

Juk dar motul man dainavo
Apie ereli skryd virš nes,
Apie sparnus palaužtus
Ir uolas sukruvintas...
Bet ji visas dainas užbaigdavo:

Nei laisv , nei tiesa než na,
Ir gimsta v l iš laisv s svaigulio
Ereliai skrydžiams virš nes.

Dabar, kai jau pa iam jauni sparnai
Išsiskleid , priešpriešio v jo laukia,
Ne kopti istorijos kalnai
Boluoja ateity nejaukiai -

Išgirs, o Viešpatie, meldim :
Te kuo aštresn s bus virš n s,
Nereik sul tinto kritimo,
Gyvenimo kamp nuzulint .
Aš noriu b t apspjaudytas minios,
Šmeižt erškiais leistis vainikuoti,
Aš nežinau - d l laim s ar dalios,
Bet skausmo žmogui turi b ti duota.
Kitaip - aptuks jaunatviški sparnai
Manieromis komfortiškos virtuv s,
Ir nepakils, kaip kyła sakalai,
paskutin - amžin - Virš n .

Vilnius, 1979.III.31

Poeto gimimas

Aš gimiau antrą dieną pavasario mėnesio - kovo,
Kai tuo tarpu Tėvyne - pikčiausiuos vasario speiguos.
Ir ji pašauk širdį galingai kov
Pavėluoto ledonešio smėgiuos staigiuos.

Kai, sparnams sustiprėjus, pradėjo ritmingai
Dirbti valios jaunuolio raumuo,
Lyros stygos išsitempė ir gaivalingai
Mūsų uždraustas giesmės dainuot,

Skambiai, skardžiai dainuot su pavasario paukščiais,
Su žiedais pirmutiniais kartu.
Sakot, mane suims? - bet pavasarį šauksis
Vieversiai virš širdžių, dar, deja, apsnigt.

1979.III.31

* * *

...O tenai, o tenai,
Kur negr šime niekad,
Skamba varpas li dnai,
Kur žaroms besidriekiant
Kryžiaus ženklų v lai
S nus laimina mamos -
O, tai mano namai!
Skrieja mintys neramios,
Kur balti jazminai -
Nužyd jus legenda —

O ionai, o ionai,
Visos mintys kur skamba,
Kaip bokalai alaus
Suputoja tuštyb -
K tik nori apspjaus,
K tik nori padidins
Iki mast toki ,
Kad valdovams patikt ,
Kad nuo puot so i
Trupini jiems atlikt ...

Vilnius, 1979

* * *

Pasistiebiau aš pro kal jimo grotas
Ir - savo skausmui - saul pama iau.
Jos spindesys, lig šiol tamsos užstotas,
Manas akis apakino. Ta iau

Atsiminimams ligi šiol užtenka
Tos s vokos - gyvenime yra
Kai kas šviesesnio už belang s lemp
Palub je, kal jime, nelaisv s vienumė.

Aš iš minios pro galvas
Ir - savo laimei - Krist pama iau.
Bet kaip sunku man savo ydas
Atstumt ir prasibraut prie Jo ar iau!

Palaimink t brovim si, o Dieve -
Tuose br zgynuose, tame lemties žaizdre
Subraižiau ne vien rankas - ir siel ,
Bet k brangesnio aš turiu už šias žaizdas?!

1979.VI.11

Sparnai lombarde

Laistantis viltis nes tas
Žem s beginklis s nus -
Nieko neturi poetas,
Tiktai k rybos sparnus.

Vyturio trel mis aldant,
Greitai praskriejo diena...
Reikia ir dainiui valgyt -
ia ir visa problema.

Poetas nieko neturi -
Alkanas ir neramus.
M sto sumanymo t r -
Teks užstatyti sparnus.

Galgi sparnai tie poeto
Laiptais karjeros pakels?
K nuskradins šilton vieton?
Ži , dar b d vels...

Ži , suvirp s iš nety i
Ironiškesn gaida -
Ims ir priskirs prie paty i
Duonadaviai - kas tada?!

Tai nedvejoki, poete -
Tokia pirk j gausa!

Lengva pavirst marionete -
Auga sparn paklausa!

Partijos ir diktat ros,
Smulk s privat s pirkliai
Visk už lyr tau si lo -
Tiktai prot ateik.

Greitai parduok savo bals ,
Greit užstatyki sparnus:
Duos tau riekut skalsi -
But , patogumus.

Ir uždainuosi kaip liepia,
O ne kaip šlama širdis,
O ne kaip oš liepa
T višk s vargo mintis...

Sureguliuok savo lyr
Id jiškai dar „kryptingiau“,
Saulei vakarus nyrant,
Susim styk d kingiau:

Kas tau t gerb v dav ,
Kas, ir - o varge! - už k ?!
Partijai - Motinai - Ave
Raito maldinga ranka...

1979.VII.2

Pražydo žvaigžd s

Pražydo žvaigžd s danguje,
Suspindo g l s pievoj.
Ar matot - meldžias Lietuva
Vergijos m nesienoj.

Kaip varsto silpstanti ranka
Rasos laš rožan i -
Vai, neužgesk, viltie menka,
Kraupiam šeš ly pan i !

Sapnuok už septyni spyn
Užskl st laisv s gars .
Ilg kis karžygi s n -
Jie gims, gins laisv narsiai.

... Nuvyto žvaigžd s danguje,
Užg so g l s pievoj,
Tik vis dar meld s Lietuva
Vergijos m nesienoj.

1979.VII.2

J zau, kam sparnus davei man

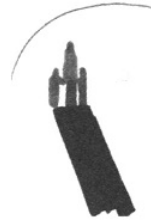
J zau, kam sparnus davei man
Ir kal jime leidai gimt, -
ia r sys pasmaugia dain ,
Negi sparnus ia m gint?

O gal mums, r si pilie iams,
Jie - viltis ir atmintis,
Kad už grot saul švie ia,
Kad laisva žmogaus mintis?

Nebaisu dr gnos vienut s,
Kai kr tin j taip erdvu,
Kad tik karcerio minut s
Nesup dyt sparn ...

J zau, jei sparnus davei man,
Tai prašau - išmokyk skrist,
Ant sparn pakelti dain
Virš kal jimo išdr st!

1979.VII.6

Netik ta interpretacija

iurlionis. J ros sonatos
„Finalas“.
Pasiutusios stichijos
Kyla ir nerias.
Pasaulis ar pragaras?
Gelmenys verias...
Švininis ties pragarme
Lenkiasi skliautas.
Galingas bus ryt
Galingesnio nugriautas.
Banga akmen I
Dugnu tyliai šluoja...
Prieš keter dor s trys -
Žmon s irkluoja...
Ar suvokia bent,
Koki gali pap d j
Trys bur s gyvent -
Sušvyt t nesig di?
Ar apr pia bang ,
Jos aukšt , jos j g ?
Jei taip, jei supranta -
Ar laukia, ar b ga?
O Viešpatie, žmon s jie!
Suvokia, mato
Vos kelet metr
Prieš pat vairo rat .
O bangos užlieja

Sonatos final -
Beširdis, slogin s cunami - - -

Trys dor s bej giškai
Lenkias ir neria.
Girdi kaip skandinantys
Vandenys suokia:
Trys dor s, trys seserys,
Nesisielokit!
Velikaja Rosija s nami!

O mes - ar išnirsim
Po šito... cunami?

Prieš bang - - -
Trys dor s Pabaltijo mažos.
Nejaugi tas poj tis - -
Laisv ! - - -
Tebuvo miražas,
Purslais tarp dviej
Uragano bang tesušvit s,
Tuo pat t bang sudraskytas?
Bet Jis Galil joj
Tada juk bangom
Dr siai jo,
sak s j š Ismui nutilti.
iurlion !
Palik mums t vilt !

1979.VIII.12

* * *

Kadais, gird jau, trys seni išminiai
leškojo k dikiu maž riešku i -
Sud ti žmogui ir žmonijai -
Toli mes šiandien nuo pirm j K i ...

...O šiandien Tavo lopšio kur ieškoti,
Kokioj širdy surast Tavo palaimos?
Pasi s iau šird - maž , alkan paukštel
Parnešt T vynei laš šilumos
Ir trupin tiesos iš užu mari ...

Ar dar yra pasauly tokios marios,
Kuri krant teisi j kraujas neskalavo?

... O kur ieškoti šiandien Tavo lopšio?

Nuneš iau Žvaigžd - Lietuv , kuri nukrito
(Ar teisingiau - kuri j ga nublošk)
Iš Tavo Motinos nesuteptos kar nos
purv nereg t nematyt .
O kur ieškoti šiandien Tavo lopšio...

1978.XII.25-1979.VIII.13

Sutvirtinimas

Pavasaris akis mai atmerk -
Nuraibuliavo pragiedruli m lis,
Tuoj tuoj atšoks nelaisv s dur velk ! -
Danguj giedodamas skandinas vytur lis.

Ir širdies nesibaigian ius plotus
At jo J zus ir atv r langus..
Ir pama iau, kokia širdis pripl kus,
Ir kiek menkyb s ten patamsiuos rangos...

Gird jau aimanas prie restorano r m ,
Prie vendispanseri , teismuos nepilname i ,
Kad visos žvaigžd s danguje užg so,
Ir nežinia, kam už tai tarti „a i ”.

Ir aš sav s paklausiau: kam tu si stas
Su Dievo saul mis, kad švies žmogui lemtum?
Ar kad pagarbintum dienos heroj biustus
Ir su girtais istorij apvemtum?!

siklausyk: trimitai m šiui žvanga.
Jaunos širdies šarvai tener dija!
Ir ant peties pajut s J zaus rank ,
Iškeiki dr siai kovai kalavij .

1979

Atsiklaupiau

Atsiklaupiau tarp Lenos ir Peioros,
Susiradau Jėkėmis - meldžiuos...
Aplinkui dega ledo melchioru
Žiemos altoriai slėniuose aidžiuos...

Klaupiuos prieš tave, viskas sodybos žiburėly,
Pro ledą ir Gulago grotas Jėregiu,
Kaip tabernakulą viršum lemties iškilus,
Kalbuos su Jėzum: juk ne stabmeldžiai,

O Viešpatie, pastangom jį sušvito
Tavo vaikų sustirusiuos delnuos -
Nuo smerko* paslėptas, tegul sulauks jį ryto,
Tegul iš tolo tremtinius paguos...

O gal jau nedega tenai, seniai užgesęs,
Gal pusto pelenus jo Sibiro pėga...
Gal ta šviesa - žaltvykslės mano dvasioj,
Iš ilgesio jo atspindžiu dega ...

** Smerkas - viesulas*

1979

Credo

O Krikš ionybe! O gyvenimo poezija!
Kaip kartais elgetiškai mes Tave nuskurdinam,
Pavert kažkokia patiems grasia erezija,
Tarp Dekalogo užtvar kurdinami,

Ir priimam kaip prozišk tradicij ,
Nuobodži prievol , t v ar dar ko primest -
Tiek to, atliksime jau t velykin ,
Ir katalikais b sime - kaip priimta...

Besparniai paukš iai, man širdis kraujuoja-
Kokie mes gab s ir kokie greiti
Paversti pl nim visa, kas liepsnoja,
Kas gyva - tik veikloj, tik judesy,

Gyvenime tiktai, ne žodžiuose, ne popieriuoj,
Nes tai gyvenimas galiausiai ir yra.
Krikš ionys b kime - lignonin j ir operoj,
Vienut je ir šoki vakare,

Nes mums rankas K r jas dovanojo,
Kad jos sujungt visa su Dievu,
Paremt g r , jeigu jis svyruoja,
Traukte ištraukt blog iš žmoni .

Mums dav misij - visu protu ir širdžia,
Nebijant klystkeli , pavoj , nežinios,

leškot keli žmog , jo šird .
Ir vargas tiems, kurie nebežinos,

Kad tai pas mus pasaulio viso vargšus
Atsiunt s buvo Kristus paslap ia -
Pirmi išgirst tur jome, kur verkia
Žmogus tiesos ir laisv s, ir tauta.

Visi at j buvo m s akyse
leškot užuojautos, palaimos, šilumos.
Visi, atstumti ir žmon ms gris ,
Švelnumo lauk iš m s artumos - -

Tai ar atv r me benamiams ir bevil iams,
Nakvyn s prašantiems sav širdži duris?
O gal r gš ia mina duknas apvil ,
Paklaus me - ar brudo netur s?

Gal buvome geri ir gailėtingi,
Ir šveln s - tik draugams, sau palankiems -
Tiktai švariems, tiktai nepavojingiems,
Kurie mums reikalingi, ne mes jiems...

Apsukriai mes sulygstam su pasauliu
Lig kokio laipsnio seksim J z Krist ,
Ir daug, išgird apie Kryžiaus Taur ,
Alyv sode ims nežymiai atsilikti...

Patogiai norim savo kryži nešti,
Saikingai m gautis, saikingai ir aukotis,
Savos Golgotos stotyse so iai užk sti,
Virš n j - gal kas nors smagiai užgrot -

delnus, kojas ir šird (mirusi
Ta iau, manau, n nevert t užmarinti)
Štai jums Golgota kataliko - mirti,
Jei sau pritaikytum šviesiausi Jojo mint !

Pavydi mums ir stebisi m s mokslu,
Bet ar pažins, pamils J , ar supras,
Kai patys tampam Kristui akibrokštu,
Parodija! Karikat ra! Mes

Ir v l pasirenkame t r e i keli - -
Po Jo mirties! Po Kryžiaus! V l, deja,
„Aukšinio vidurio" id j kelia
Menkystos, amžiais sužav ti ja.

V l šliaužia aras, v l šaltinis liula,
V l smilksta fakelas, v l r ksta žiburys:
Nenužudžiau. Nepavogiau. Ar gula
Ant mano s žin s nors kalt s trupinys?

Krikš ioni! Kas tai? K girdžiu iš l p ,
Privalan i kas dien pasimelst,
Už tuos visus, kur žem j šiandien klupo,
Už tuos, nustojusius duris laim belst -

O jis štai girias man, ko nepadar s!
Tai k vykdei, k gi p a d a r e i -
Gal nuo žmoni saugiausiai užsidar s,
Žmonijos meil s agitacij varei?!

Ak, ugn lydan i j pelenais pavert ,
Pavert audr , ak, v sinan iu dvelksmu -
Kada pažinsim brangenyb s vert ,
Kada ji taps mums gyvasties šauksmu?

Kada suprasim amžin naujum
To mokymo - juk Kristus mumyse
Gyvena, dirba - ir ne tik per Sum ,
Žmon ms m s l pom šypsos. Tautose,

Kurioms priklausom, Jis per mus darbuojas -
Kai Muravjovo kilpa verž si kietai,
Kai stingd baim , tingulys abuoja -
Tai ar ne Tu, Bažny ia, Veto! sušukai?

Misionieriai mes. Kiekvienas m s gestas,
Kiekvienas poelgis - tai atversta knyga.
J i e skaito, mums n nejau iant, jie m sto, -
Tos knygos neuždraus jokia j ga,

Jokia cenz ra žmogui! Joks teroras
Jos nesudegins aikšt je viešai,
Nes koks, krikš ioni, b t tau furoras,
Jei šitaip baigt si tavieji užrašai!

Rašykite žmon ms kasdien gyvenimu
Naujien Ger j - darbais, aukom.
Tiraž didinkim! Mums nieko n r negalimo,
Jei nesilankstom iškamšom menkom!

1979

Kalin s ieškojimas

Kaip t žusi stumbr r sti lavina
Per kal jim eis m s b rys,
Ir dreb s nuo šauksm citadel sena,
Ir vienut s j jau neprarais:

O kur Tu, Lietuva? Netur jom vilties,
Kad Tave jie rehabilituos -
Tai vyksta pas mus paprastai po mirties,
Laisv Tau m s ginklai garantuos —

M s ugninis tik jimas Kryžiaus prasme,
M s meil , pravirkus krauju,
Ir viltis dar paliudyti Žal io teisme
Po griuvimo kal jimo j .

O kur Tu, Lietuva? Išvargai, išsiringai! -
Sm giai varstys vienu i duris
Ir neklausaniais pirštais išbal sargai
Visas kameras atidarys.

Kiek laisv plasnos uždaryt dain ,
Kiek kalint žodži tiesos!
Neatverksit, r siai, savo galios dien ,
Nors ir kaip j s sienos rasos!

Bet id j išlaisvint b rio derm j
Vien Tav s m s akys ieškos:

- Ei, šventieji kal jimo jus kankiniai,
Ar nemat t Mažut s blyškios?

Tu išeisi prašvitus, kasom kruvinom,
Bet visiems mums kaip niekad graži.
Ir vitis spindulinga žvelgs akim atvirom.
Marija Tau vainik gr žins.

O palaimintas motin ašara b k,
O palaimintas žygi krauju,
Pan i krintan i tu skambesy nuostabus,
Po griuvimo kal jimo j !

1979

L.

Nežinau, mylima, kur Tave sutikau,
Kur Tave pamačiau pirmą kartą,
Bet nuo tol aš gražuoliausi visoms apakau,
Nepajaudamas žodžio ištart.

Kur tai buvo? Ir kas ten dabar prisiminsi!
Gal už grotelių sužvilgo rasa
Tavo ašarų, atspindėmetus širdin,
Gal išsiskleidė lino kasa

Už spygliuotą vielą, gal grandinėlė daina -
Tavo skundas iš tundra tremties -
Kaip rakštis šivri manin, mylima,
Kaip kankinantis žybsnis lemties.

Kas gal jo kvietimui aikišmelyn
Nepaklust - tik ne dainiaus širdis!
Dieną naktį gyvenau vienu sapnu -
Kaip kalėjimo sienas ardys -

Tas, kur panioja, varžo Tavo sielą mintis,
Nuo akių atitverš žvaigždes...

Kas vienutį jaunam, kas net žodis mirtis,
Dėl Tavo, nelaimingos Tavo s?

Kas, kad mes su Tavim nesumainėm žiedų?
Tas pačias plienines grandines

Sunkiai nešam tiek met ant rank abu,
Negali nei nupl št, nei numest.

Ištirpdy iau aš jas karštom ašarom Tau -
Stingsta ašaros, virsta ledu...
Pro vaitojan i p g keli nematau,
O kitus užsiverk s vedu...

Tai už grot turb t aš Tave sutikau,
Tardymuos pama iau pirm kart
Tas akis, kuriose kaip ugnys ištirpau,
Nepaj gdamas žodžio ištart —

Vilnius, 1979.XII.16

* * *

Aukštai,
Mlyn debes keliu,
Eina Mergaitė.
Aureol apie kasas.
O ant kelio - joki erškėčiai.

Kas tai?
Sudėtis rankas keliu.
Gal Jinai mėsos ašaras skait
Porodynus ir šachtas visas,
Gal jomis Josios nimbas šviežia?

Gal Ji
Ir dabar saulės spinduliu
Stygas užgavo?
Kaip banga kyla auga tiesa.
Nematau Jai praeit laisvo kelio.

Gaili,
Kad ir vėl verpetuos gatvės grindiniu
Išsikvėpusio vulkano lava.
Bus našlaitė išvyta basa.
Ir kitaip skambės lyra kario.

Vilnius, 1979.XII.16

Studij draugams

Mes juokiam s. Visi jauni. Ir graž s.
Pavalgom. Sudaužiam aistr taures.
Gyvename - atseit. Ner pestinguos važiuos
Vairuojam per tingi jausm marias...

Pamainikaujam žvilgsniais, gestais, žodžiais-
Kitiems ir sau be galo prasti.
Aplip kasdienybe tartum suodžiais,
Nematom vienas kito iš arti...

Parašom. Pakalbam. Pašlovinam. Pakeikiam.
Pakei ia šypsenas sarkazmo grimasa.
Ir atvirkš iai. Kažk , atrodo, veikiam,
Ir štai gyvenimo diena - visa.

Susigyvename su aplinkybi terpe.
Susitikimuos spaudžiame rankas.
Siela siel , rodos, siterpiam,
Ir nieko keisto: viskas ten tas pat,

Šiek tiek gris s, netgi nusibod s
Tarp dantra i ir smagra i ryšys.
Kaip strofos sutelpam pilkas odes,
Kurias galb t kažkas kažkam rašys.

Gal kasdienybei. Mes visi kasdieniai.
Kaip dur virstel jimas. Žodžiai ir veidai,

Ir poelgiai - kaip tos nupilk sienos,
Be teis s ir be galios pasikeist.

Tie patys vis tiktai, iš tarpo m s ,
Išeis skirtingi modeliai žmogaus:
Vieni tyl s kaltiems nekalt mušant,
Kiti ir kilpoj dusinami - šauks.

Išeis iš m s tvirti, nepataikav ,
Nešliauž prieš stabus. Išeis ir tie,
Kur trisdešimt sidabrini gav ,
Akis nudelb , užantin pasl ps...

Tik neis paskui jau drebul s ieškoti -
K padarysi - nebe tie laikai
Ir g dos samprata. Bepig kvailiams kovoti.
O man tarnyba. Vila. Ir vaikai...

Išeis visi kazemat tams -
Mat j širdyse buvo per šviesu...
Kiti - importin s atkalt s atsikvempsim,
Suirz : donkichotai, iš ties ...

Nerimsta vis, jaunim neramina,
Iš kelio veda, patys klimpdami...
Ir tem keisime - kaimynas štai mašin
Nusižieb - o tu, vyreli, neturi...

Išeis iš m s ižo avangarde
Pirmoji požeminio s j džio lytis,
Išeis bevaliai - kaip banda iš gardo -
Iš j m s up ms užt ras statys...

Išeis nepakartojami kaip dainos,
Save užmirš , giedr s ir jauni,
Išeis ir tie - tesider d l kainos
Už s žin , už princip - tai jie -

Ne tankai, durtuvai, ne maniakai sostuose
Tarnauja kaip k rimo žaliava
Š tonu kalv j; dirigento mostuose -
Akla, beform , griauanti lava...

Ir tie, kurie vienut pasirinko
Už Žmog - žino: karceri urvai
Ne iš betono plyt : tai palink
Silpni draugai sum ryti tenai.

Vienodi buvom, kol vienodos klas s,
Vienodi klausimai telauk paskaitoj.
Kai rinktis - didvyris ar niekšas? - teko,
Tas vienodumas pasitrauk tuoj.

Išeis iš m s , paprast , kasdieni ,
Ir savo budeliams akla, klusni talka,
Ir nepalaužiama tautos gyn j siena -
Kas tai apsprendžia, Viešpatie? O, kas?

Vilnius, 1979.II.11

Kod 1

Kod 1 Tiesa visad silpnesnio pus j?
Jau tapo taisykle - ir po Golgotos kryžium,
Po lageri spygliuotom triumfo arkom
(Žv ris triumfuoja ant žmogaus lavono)
Steb tinai mes, galingieji, pasitvarkom,
Išvar Ties - „Ecce homo“ — *

Prieš žmones kruvin , supl šytu r bu —
O gal tai ir yra Tiesos atpažinimo ženklas,
Kad ji visur sutinkama rimbu,
Žaizd ir sm gi antspaudais daug kart
Nesuklastojamais patvirtinant, kad b tent ji-Tiesa,

Kad Jos ir merdin ios visa sistema bijo,
„Banan " armat rom pagr sta —
Teisyb s kapo ang saugot imasi,
Lyg netik dama mirimo tikrumu,
Lyg baim j laukdama prisik limo...

Gal neapgauna intuicija sarg ?
Ateina teismas Dievo išsprendimo!
Kas gali suskai luoti, sur šiuoti,
Kiek priemoni prieš Ties panaudota,
Kiek išradim gim melui ginti,
Kiek gim knyg , „mokslišiausi " tezi ,
Delika i - sklandži standart - frazi
Pridengti kraupiai kraujo Niagarai,

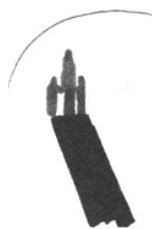
Be perstojo nuo partij , režim
 Skalaujan iai t paraš - - Žmogus.
 Bet kas tada krauju tuo pasirašo?
 Adolfas Hitleris, Pol Potas, Stalinas?
 „Mein Kampf“ pauostyk - nekvepia krauju?
 Ne. Kvepia mokslu. Ir užuojauta vargdieniams -
 Gerov s ilgesiu. Gyvenimu nauju,
 Kur žad ti m go vienadieniai,
 Žad ti t kstan iams ateinan i kart ,
 Savuosius amžininkus mirtimi užliej ...
 Galingieji! Ir kam ta propaganda,
 Tos išlaidos? Ne jom - giljotina
 Vis tiek rodysim - mus nuskriaud ! Grasino!
 Mes gyn m pažang , visuomen , save!
 (Paklausk Kampu ijoje trij milijon
 Kap - gi tas socializmas? Pažanga?)
 Kod I Tiesa nuo amži slepias girioj,
 katakombas lenda, griuv sius,
 Kai smurtas su apgaule už parank s
 Triumfatoriais didingais važin sis
 Vidur baltos dienos, orkestrams trenkiant...
 Taip, tai Tiesos išskiriamasis bruožas,
 Kad Jos trib na - teisiām j suolas,
 Rekomendacija - sutin s rimbo ruožas,
 Kai skery iojasi prieš mikrofon tvor
 Jos antipodas - giriasi, k dav s
 Tautybi šeimai ir visai žmonijai-
 Nuplak s, kal jim uždar s
 Ir kaip higienišškai žaizdas apriš s(!)...
 Retai, oi, vyksta Niurnbergo procesai!
 O jei ir vyksta - buv bendradarbiai
 Kartu po iurkšl m t , silpn j , kraujo
 Rankas mazgoj žmogžudžiai garsingi
 Vieni kitus nuteisia - štai, ži r kit,
 Ir ypa j s, mažieji, - teisingumas
 M s rankomis pasauliui sugr žintas!

Grečiau ateikit, pulkit mums glėb -
Mes jus išmeilsit viškos pasmaugsim!

Retai tevyksta Niurnbergo procesai!
Ir jū malonūs nieks neprisišauksim.
Nesitikime jau nesavanaudiškumo
Išjūs, žemūs viešpaiviai, pagalbė.
Ir tik, kai netveriamė iš sunkumo
Jūs jungo - tyliai meldžiamūs ir kalbam:
Joana d'Ark, pakelk Marijos kardė,
Išalkusiems atriek teisybės duonos,
Ištroškusiems atverk uolų šaltinė,
Nes varpos linksta nuo sunkumo raugiė,
Šeši dalgio jauivame artėjantė -
Teis lietuvių pradalgė Kluonė,
Juk pat Viešpatė maivau tenėjantė...

**Lot. Štai Žmogus! - žodžiai, kuriais Pilotas pristatė
džiogaujanėi miniai nuplaktė Kristė.*

1979

* * *

O m lynas dangau! O akys m lynos!
O m lynos svajon s!
k panert širdis apgaudin jamas,
k rankas taip tiesia žmon s?

Ar buvo didesni kvailiai kada
Už tuos poetus - laikosi jie princip
D I smulkmen , kažkoki menknieki
Karjer pražudydami dešimtme i ...

D I vieno žodžio, kurs melu jiems dvokia
Ir kurio jie ištarti nesutinka,
Nors juos ia pat k sniukais sukapoki -
Jie neis - žodžiu tuo nešini - rink ...

O m lynas dangau, o akys m lynos,
O m lynos svajon s!
Regos iliuzijos! Apgaudin jat j s
Išmin ius, asilus ir egoistus žmones...

Yra kiti skliautai, kitokios akys m lynos,
Kitokios - išsipilan ios svajon s.

1979.XII.31

* * *

Neturiu kam dovanoti ties žvilgsn ,
Neturiu kam karšt šird atrakinti -
Viskas suteršta, paniekinta, suminta,
Viskas - apkalb šlykšti duob -

Tas nemato amžiais toliau savo nosies,
Tas netrokšta kaip herojus išgars ti,
Tas gandonešis - liežuvis be apinasrio,
Ta meiluž to arba ano...

Lyg Golgotoje neb t buv aukšto Kryžiaus,
Lyg neb t Begalyb s ir T vyn s,
Lyg neb t užsipliesk s Gyvas Deglas
M s menkum išdezinfekuot.

Tartum b t grot virbai jau pražyd
Laisv s roži ir tiesos trispalviais raštais,
Dvidešimt penkerius metus šifruotais,
Ir neiššifruojamais lig šiol.

Tartum b t mums Uralas sugr žin s
Pavogt tautos min i - l steli s status,
Tartum b t prasiv r gilios šachtos
M s dalios slaptažodžiui ištart.

Lyg iš viso m s žad to didžio darbo
Ir teb t lik vien tiktai nuspr sti,

Kieno d šioj kokios r šies nuos dos,
K pasak , kaip vertino kiti.

Neturiu kam atsiverti kaip bedugn ,
Nes many pa iam kiekvien saul
Seka juodas atšes lis yd ,
Taikosi savimeil praryt.

Bet tebusiu paskutin kelio šiukšl ,
Vis tiek saugosiu neatimam vilt -
Gal, ant mano nevertumo pasilipus,
Iš duob s nelaisv s m s Id ja kils.

Tik neperprantu, k reikt padaryti,
Kad prie mano žemiškumo prisiliet s,
Idealas nesupurvint sau koj ,
O skaidrus išlikt tartum žiburys,

Demaskuot m s vis asmeniškum ,
M s šlykšt nor b t dievai iais,
M s „tri s ", kurs dažnai kitus priver ia
Tart: n ra kam šird atrakint.

1980.1

Poeto poreikiai

Reikia poetui pan i ant rank ,
Ir 25 met , ir „derži mordu“!
Tik tada - paduoti b gn trunk -
Ir nestigt laisvei akord !

Reikia poetui meil s išduotos -
Tris kartus, veidmainingai,
Kad paklaust Galvos, erškiais r muotos -
Ar užš la versm , kai sninga?

Reikia poetui minios paty i -
Kad sklidinai šird prispjaut !
Tik tada, kolegos, galiu rašyti, -
Plunksna mint primanius išraut !

1980.I

Disidento išpažintis

Tankm j klaid , kolon , pjedestal
Žmogus paklyd s daugel amži vaikšto,
Jau nežinodamas, prieš k belenkti kel
Ir nuo vis lig kur rasti vaisto...

Bet ieško! Tai svarbiausia: savo kailiu
Patirdamas ir nusivildamas, - ne nauja...
Ne tai, ko siekta virš n smail ...
Pravieniškes ir Štuthofus ragauja.

Ir man reik jo paragauti daug ko,
Plakat užkulisius pamatyti,
Ir santyk id joms visokiausioms
Išmokau darbas/žodis nustatyti.

Mano tik jim marksistiniu talmudu
Sutraišk b gi sand rose ratai,
Kada vaik ir ateities vil i prigr d ,
mirt kupinus vagonus vež t...

Bet, pasirodo, paskutin stot
Ne tik vagon kroviny s tur jo.
At jo metas garvežiui sustoti
Ir Mašinistui l st mauzoliej ...

Ir, saulei netek jus, jau girdžiu
Ataugan i min i , kur iškapojo, šnares ,

Kai protai raivosi, kai pamažu
Patvoryje suspardytos idjos keliasi...

Bet vlei liaudies ašaromarias karaliai
Vis tarias kalnais popieriaus nusausinti,
Ir taikingiausi žodžiai iki valiai,
Ir šypsenos - kaip antspaudai paauksinti.

Ir guodžia mus - maži, negalit nieko...
Ne, galime! Kryžiaus Ties atsiremti
Ir laistyti už grotlaisv s dieg .
... Už tai mane vadina disidentu.

1980.II

* * *

Pro bežvaigžd nakt
belang b t
Leidžiasi bevil i pasaka beaistr .

Ir beugn dagt -
Kam man draudžia b ti?
Pasiklaus T vyn - barake belaisv .

„Kam gimei tarp ie i
Smaigali plienini ?
Pro tave viens kito deramai nemato

Neandertalie i
Tuntai du laukini -
J planuos langelis šacho Tu ir mato...

O pasaul valdo
Virvi šeimininkai,
O pasaul valdo bestubur s minios.

Karštus ryžtus šaldo
Nuolankumas rinkai,
Siel suspaudimas, apkalb li žinios...

1980.II

Jaunystei

Tiktai vienas likimas - verpetai
Išbučiuos, išvaduos, išbandys,
Kai širdy - devyniolikti metai,
Kai akyse - dangaus atspindys.

Devyniolikti metai nemąsta
Nutylėt, „nesuprast“, nematyti,
Kai tautos darbo vaisių nurūškinti
Ima svetimos rankos draskyti.

Kai ant rankų, mūsų rankų palaužti,
Prie duobės išraustos, gatavos
Klumpaiti višk - kas gi dar klausyti,
Ar Jai reikia jaunystės kovos!

Ir kai prisilgę karceriūnams
Ir mintis, ir svajones anas -
Apie tai višk s laisvą dainavom
Nekaltas kaip jaunystės dainas.

Ir dainoj žiūrėjo pavoj
Neprašyti, nelaukti sveikiai,
Man - Gulago uostuos artoj
Nusilenks lagerizmui peikiai.

Bet neišdeg! Užkonservavo
Kvapgniaužiantys taig speigai
Mūsų širdžiai jaunum ir vali -
Savo s žinei lenktis tiktai.

1980.II.3

Iš d žtan ios
galeros

1980 - 1982

Lietuva

* * *

Verg galeroje ilgoj
Irkl penkiolika por .
B ties ir neb ties riboj,
Kur Tu plauki šituo laivu - -

Grandini himn sklidini
Tie triumai, gleiv ti melu,
Ir tai Tu laime vadini?
Kitoki laim Tau kalu!

Jaunyst keliasi širdy,
simyl jus iš ties .
Ir visa tai, k Tu girdi,
Dainuoja viesulo balsu:

Ir Lietuva, o Lietuva,
Pakilk kaip sakalas skaidri!
Tu mano skrydyje gyva,
Tu mano sieloje nemari.

Ir jei, kaip tikim, iš kap
Numir kelsis ir kalb s, -
Savu atšildysim kvapu
Lavonus Laisv s ir Garb s!

Vilnius, 1980 VI 4

* * *

Aukštai išk liau t eil rašt ...
Ir k daryt,
Kad kaip akmuo Sizifo
Nesutraiškyt
Paties, ried damas atgal?

Aukštai...
Tiek pasistiebt neištes siu.
Tiek pasitempt, kaip t dangaus akimirk ,
Kad b iau lygus su juo,
Kaip tada, kai peržengiau save -
Pasity iojimui vis išmin i praktik ,
Išjuokusi mal n nugal tuosius...

Kai kv ptam eil raš io veržte
Tu pralenki save,
Tu sutrypi save -
Kasdienišk , menkut -
Ir jau kenti tuoj pat,
Kad nepaj gsi taip titanu b ti -
Kiekvien laiko atom , minut -

Eil rašti, apsunkus v liava,
Kaip dr siai ir ryžtingai aš išk liau
Tave virš Lietuvos ir savo
Dvidešimtmet s atkaklios galvos!

O tu vis sunk ji...

Vilnius, 1980 IV 1

* * *

Buvo lyra
Ir buvo mergait ,
Susitik jaunyst j vienoj.
Buvo žvaigždži
Pribirusi skreite,
Putinai, nukraujav šalnoj,

Pavadinta poeto
T vyne -
Tik poetas t žod atras!
Iš to žodžio
Po truput gin
Visa, k jame apglob m mes -

Nuo sm tkelio
Prie vieškelio kelio,
Nuo šventos partizan dainos
Ligi žalio palauk s berželio,
Ligi veiktos gruodžio šalnos.

Ir paliko iš žodžio
Grandin s -
Nieko kito vadint juo neleis.
Ir *graždanka*
Atspaustas maldynas
Apie žingsnius Ilji i keliais.

Ir svaidyti krituoles
Nor t s

Atgalios - gal prie skliauto prilips?
V I gal švies mums
Padang s g I tos,
V I žvaigždži tyros širdys prisnigs?

Bus pavasari
Daug išvaduota,
Pramyl ta laimingai - ir ne.
Tik lyra,
Kuria Laisv dainuota,
Liksis persmelkta vien tik - kova

Vilnius, 1980 VI 2

* * *

M s laisv s daina
Dar neišdainuota,
Lietuva T v yn
Dar neišmyl ta,
Dar ne viskas duota,
Kas buvo žad ta.

Ar yra kas skiria
Dain ir poet ?
Kas uždraudžia versmei
žuol maitinti?
Jau prisityl ta -
Einam Žodžio ginti!

Jei širdis trukdyt
Skambint vard Tavo,
J gniaužte sugniauž iau,
Kad kraujais varv t ...

O laš užgautos
Stygos Tau skamb t

1980 VI 9

Palaužtaspamiams - nepalaužtadvasiams

Palaužiau aš sparnus aukšt dang ,
Nuo saul s akinan io žvilgsnio apakau...
Ir nepavydžiu jums - ne j sišk prabang
Sparn puvim juk pasirinkau.

Buvau aš vis d lto ne kurmis, o erelis,
Ištrošk s savo gen iai saul užkariaut.
Priplaukti paskandint Laisv s Sal
Taku m nulio mirgan iu maniau.

Tai ko sižeid t, ko išdidžiu vadinot-
Aš nelie iau j s kurmrausi skliaut .
Visi j s ten, j s ten didžius vaidinot,
L m jus nuopuoli ir pokyli taut .

Tik nepanorau, kad komedij papuošt
Dar ir žaizda svajotojo širdies,
Dar ir tamsa žaib užmerkto bluosto...
Žaib šviesos! - ne požemi nakties!

O, ne tas pats apakti nuo pel si ,
Nuo labirint orgij juod .
Aš saul s pavogtas akis išpl šiu
Ir po žarij akiduobes dedu.

Ir vėl regiu save prieš saulės kaktą,
Ir smogia lavos geizeriai karšti...
O saulė gulėjo Laisvės raktas -
Sparnai beveik jau siekė - taip arti..

1980 VI 9

* * *

Tai kur tie arai
Kristalin m kr tin m,
Tyrasparniai, prisiek
Perkirst juodo granito kalnyn ,
Kur akmens varpe
Tyliai spurda gilioji širdis?

Kilau ir tik jau su jais,
Kad tikrai paskutin m
Kraujuojan iom putomis driekias
Devintos bangos...
O kažkur mauzoliejaus dugne
Nuo tirono galvos amžinai kar na nur dys.

Jau - jau smog m!
Tom peržvelgiamom
Versmi stiklo kr tin m...
Kaipgi - trupa kalnai?
Ar siel skydai sudužo?

Nežinau... Gal ir taip...
Ir elgetos krepš surink s
Tas kristalo šukes
Išeinu -
Ne imt, o dalinti...

Ar pavyks? -
Juk ir pats tiktai elgeta -
Sudaužytos kristalo šukelės -
Idealus graudus memento -
Vienas dienis išseks?..

Vilnius, 1980 VI

* * *

Ak, verge verge tu,
Ko tu tik jais,
Pabud s migusios galeros dugne
Ir p t s širdy žarij l ?
Tu tareisi padegsi s galer ?
Klydai - žarija užges,
O galera toliau
 smalos spalvos tolius
Skli s...
O jei kas
Iš verg paims j -
Tik skaudžiai nudegs...
Bus dar sunkiau irtis,
Tik irklai užtrins dar gilesnes
Žaizdas...

Vilnius, 1980 VI

* * *

Pabučiuok tu tarsi šlykšči -
Galgi pasaka nepamelavo?
Iš saulėlydžio lydinio šlykšči
Vakarai kalnelius nuauksavo.

Žilas kelmas ties tarsi viškis kiemu
Tingiai mena Šešėlio karūn -
Žino buvęs rumbtu kamienu -
Sausos puokštės prie Vytauto biusto.

Sausos širdys prie gyvo šaltinio -
Šaknys gaivai užsiveria tyčia.
Ant erškėčių vainiko medinio
Miško širdgaliavolungis krykščia.

Kokios gėdžios vergijos akys,
Kai sukilėli kapo velnė
Nesulaukia per Vėlines žvakės...
Tyliai kuždasi vėjas su smėliu.

Kad pakist, verbom virstų rykštės,
Plakgimindorirgaj,
Tu eilrašėilgesiu grėžčia,
T tikrovėbučiuok - mano svaj - - -

Vilnius, 1981 I

* * *

Tu tolima ir artima,
Tu - žaibas, prikeliantis mint ,
Vaikyst s dain toluma,
V l gimst s noras prisiminti...

V l gargaž jan iam sm ly
Per kasdienyb s rup siet
Išpurtytam - surast gali
Gyvenimo dar neapriet .

Dar nieko niekada niekaip
Nepavadint žodžio šird -
jos aštrum susižeist
Ir taut trokštan i pagirdyt

Krauju, kurs varva kaip medus
Iš piršt , braukusi per stygas -
kaitusi tiesos kard ,
Kai neviltim jau esam lyg s.

Pabunda jos kur nors tenai,
Kur to mažiausiai laukei,
Jas stangriai ištempia karai
Su niršiu ir ima braukti

Savos menkyb s ir kan i ,
Dažnai - nesupratimo smi ium - -
- - Dar tr ksta rando ant pe i ,
Ir sielas jau atidary iau.

1981 I 27

Juliui. Vilnius, KGB izoliatorius

Mikalojuj dabar šventos Mišios...
Balt Ostijos šird išk l s,
Švie ia taip, kad net kamer nišos
Prisipildo gyv j šeš li .

Basanavi iaus kapas... Per tyl ,
Per visuotin „susipratim “
Einam! Dekim žvakes! Jau atšyla,
Jau raivytiš ledonešiai ima.

Gri va lytys... Ledynuose staugia
Chorai taigos vilk šimtabalsiai -
Lyg gird tum, kaip šalas smaugia
Žem s vilt , tod l pasimelsim.

Pasimelsim už kritus gr d ,
Ir už dirv , sukaustyti baim s,
Už vargšiausi iš broli - už Jud ,
Už parduotas ir nupirktas laimes...

Ir - darb . Ir visa, k turim,
Atiduot, išdalinti, kad švist
Savo plunksnos ironišk d r ,
Savo vard - pasmerkti niekšystei.

Ir jaunyst - lietuviškai Vy iai,
Kad - veržliau. Kad - tvir iau. Kad - sukilt .
Teismas? Kalins? Tremtis? Kiek Bažny iai
Ir T vynei bus nutiesta tilt

žioriojant Ryt be šm kl ,
k rybin gimstan i dain .
gelžini eršk i tur klus
Remdamos Laisv ateina —

1981

Me islovui. eliabinsko sritis, Baikalo lageris

Dar ne laikas švisti ir žyd ti
Sibiro lelijoms ir žvaigžd ms.
Tik žinau, kad turi prasid ti
Viskas ne prezidium k d ms

Slidin jant po parket vašk -
Tarsi plunksnoms sutar i lape...
Ir tod l imuosi kryžiaus naš ,
Ir keliauju naktimi alpia.

Nors žinau, nors jau esu patyr s,
Kas tenai, už sien aklin -
Mažos, iškankintos tautos irias
Kraujo putom Laisv s Žilvin

Užkapot - šitaip, broli dalgiais,
Užsvaidyt akmenin m j širdim.
Sukilimai trys kryželiais meldžias.
Ko prašys? - Tikriausiai darkart gimt,

Darkart plaukt aštr Laisv s Krant
Per sukr šan ias kruvinas bangas,
Ir, visa esybe skrod jas, supranta,
Kad tik tas gelmi neišsig s,

Kas kiekvien savo skraidži mint
Patiki Sukil liui Romiam -
Pervertoms riešku ioms subrandinti.
Atiduoda meil s Kaliniam,

Kur sm tkelius darganas prarymo,
Siun ia auk - surištas rankas...
Ak, R pintoj liai Atgimimo!
J s - aušros šaltinis nesenk s!

1982 IV 4

Gemai. Nižnij Tagilo lageris

Gema - taip pavadinta žvaigžd
Juodoje kaip nelaisv padang j:
Saul s s kla ledyn žvirgžde,
Liepsn šakn išleist pasirengus.

Užpustyton siel priemen n
eini ir atsineši Žod -
Ir pasineria Dievo gelm n
Tuš ios rankos, ir prašo: parodyk,

K tenai, k savy Tu neši,
Kai su šypsniu eini per aren ?
Išalkinta piktyb arši
Laukia Nerono sako vieno...

Paži r k, paži r k nasrus -
Tu juokiesi? Eini ir neboji?
Tavo p dsakais t kstan iai srus,
Orleano Mergele naujoji!

Šiandien Tu ta iau žengsi viena -
Nes ir Jis tiktai vienas ant kryžiaus.
„Gema - mylim!“ - tai meil s daina
Tavo kurta - ir v l Tau sugr žo.

O šilti nuo jaunyst s p d
Šiluviškiai keliai dar garavo.

Nuo istorijos skardži aidu
Ateitis „Gema - mylim!“ skandavo.

Nusilenkit, T vyn s beržai,
Palyd dami šit vagon -
Pro grotuot jo lang gražiai,
Regis, šypsos paveikslas Madonos.

1981 XI 7

Vytautui, Povilui, Gintautui

Viskas, rodos, šitaip realu -
Gelsvos kaukės ties stalu teisėj
Ir sargai prie durų atvirai,
Ir silpnumas žygdarbio taisyklė.

O pakylat Jūs ir sakot: Bus.
Bus laisva. Kalbės. Rašys. Ir vaikšiosios.
Sukabins varpines varpus
Ir pašauks prieš smurtą kunigaikštius —

1981 -1982

Genutei ir Onutei

Kai iš tardym kameron gr žtam,
Šaltis smelkiasi sienom juodom -
Grotas praskirta šypsantis Kristus
Ir palaimina rank žaizdom...

Ir nuo j nesunku pasidaro
Laukti ryto, kol v l ims kankint.
O išbr žtas virš nar kryželis
Kvie ia klaupt, ruoštis t višk gint.

M s budeliai net nenumano
(J pasaulis juk tik lig mirties)
To giliai katalikiško meno -
Pralaim jimu pergal s siekt.

1982

Nijolei

Neb ra ratelio ir mamos,
Seilinan ios balto lino pluošt ,
O pirštu vedžiojan ios, ramios,
Po maldaknyg , iš Pr s nešt ,

Po brangius lietuviškus žodžius.
Sniegas tirpsta aplink šit sal .
Tuoį atsils, tuoį kaln s nudžius -
Skleidžia švies Motinos ratelis.

Neb ra! Šimt širdži mama
Tapt Tau liepia Ken ianti Mažut .
Ši dien ratelis - „Optima“.
Mokiniais ir vyrams reikia b ti.

Tu kaip motina užd k rankas
Ir paimki juod kalk s verpst ,
Ir išverpk m s amžinas b das,
Ir panerk tuš i rank apst .

Tu aprenk tais skausmo verpalais
M s apipl štas, m s nuogas sielas.
Blankios raid s puola sakalais
Trupan ias Melagi Dvaro sienas,

Trupan ias - prieš Lietuvos žodžius
Apie beprasiveriant karst ,

Apie ašaras, kurios nudžius,
Apie tai, kad per anksti jie garbsto.

Kad mirtis tebuvo tariama,
Jeigu gimsta Tautai tokios Mamos,
Kur - kaip Tu - už grot eidama
Beria mums Tiesos ir Ryžto manos...

1981 XII 11

Kruvina širdžia...

Aš kruvina širdžia daužau juod narv vergijos, -
Stipri b k, stipresn už gelež grot , širdie,
Tegul tave apteka raustan io prakaito gijos,
Tiktai nesakyk laisv s kovai - sudie...

Dabar jau tiek daug, tiek daug rank pakelta, -
Kas spaudžia granat , kas grot išlaužtus virbus,
O aš tiktai šird , nelaisv s gyvat s gelt ,
Suspaudžiu delne, su krauju kad ištr kš iau nuodus...

Ir jie ilgesingais bevil i eil raš iais trykšta, -
Nelaisv s nuodai, atmiešti laisvos dvasios kan ia.
Kruvinas stulpas, tos pa ios malšintoj rykšt s
Ir to paties mirkalo pilna plakimo er ia.

Aš kruvina širdžia daužau juod narv vergijos,
Kaip titnago gabalu mažas pirmykštis žmogus.
Tik akmen tuoj išvingiuot skilimai lyg gijos, -
Širdis - atlaikys, o kal jimo sienos sugrius.

Vilnius, 1981 IX 2

* * *

Kaip toli! Ir kaip arti sykiu
Tas Papar io žiedas žaižaruoja.
Per vielas spygliuotas jo siekiu - -

Jis kaip rož s žiedas - vidury
Metaliniam Šiaur s eršk tyne -
Ko Tu, Laisve, taip giliai duri?

Nematau. Aš nieko nematau,
Tik rankas tiesiu Ryto Žied -
Gal tuoj pat jas antrankiai suspaus - -

- - Pats nersiu jas klaikioj nakty,
Ir širdis liks ant spygli pakibus
Mardvijos eršk troži sp sty.

Ir kitiems žyd s gyva žvaigžd ,
Ir viliodama lyd s, kur eiti.
Jos šviesoj gal ne viena kregžd

Išsilenks eršk i geležini
Ir ar iau priskris prie tos Ugnies
Šerdyje plienini eršk tyn ...

Tad nekr p iokime, kad pakelyje
Tiestos rankos grotose stringa,
Kad oloj nelaisv s akloje

Mes kiekvien kelio laisv s ving
Pasišvie iam širdg lom gyvom,
Nes tik Kryžium m s darbai galingi —

1981 IX 6

* * *

Neatradau aš laisvuž s žem s
Ir neišlaukiau n mylimos...
Apsikabinkim, svajone mano,
Kol Laisv s kiate dangaus pamos.

Sek prie kr tin s t edelveis ,
Tik neišlieki rasos laš .
Sakyk, kad niekad jau nepareisiu,
Kad sl nio šird kalnams nešu.

Sakyk sl nie iams, kad išprot jau,
Kad po ledynais randu g li ,
Kad gaivinu aš kvapu, prid j s
Prie l p griaus šalt l li .

Ar atplukdysim laisvuž s žem
Iš rugiag li tos tolumos?..
Ištverk ištverki, svajone mano,
Kol Laisv s kiate dangus pamos - - -

1981 IX 13

* * *

Tavo mylimoji, poete, tai ta,
Kuri patiki tavo svajone,
Tavo credo, tavo širdies programa,
Kai aplinkui šimtai abejoja.

O jei Jos,
Vog iomis bu iuojan ios tavo svajos
Sparnus, neb ra -
Išeitis viena -
Pamyl ti savo svajon - - -

1981

Nemirtingumas (Bolševikinio genocido aukoms)

Mes vėl ateinam nuo kalvos
Kur tar t s laimėj
Kur smeigt v liavas spalvos
To kraujo kur išliejot

Mes vėl ateinam nuo kap
Kur tar t s užkas
Mintis ir laisv s troškimus -
Neken iamiausi klas

Mes vėl nuo aikš i kruvin
Išniekinti pakylam
Iš užtroškint šulini
Lavonais - mes prabylam

Mes iš nežinom duobi
Iš samanot kryži
Užgriaut miško apkas -
Lyg vergo r b dryži

Beauštant kalbame i Tuos
Per kuri dali meil
Svajas jaunyst s atimos
Spygliuotos vielos eina

Mes šiandien esame kartu
Tvirtai rankas sun r
Iš t r si - t apart
Kapyn lyg arterij

Kuriom iš žygi praeities
Ugnis ir ryžtas teka
Ir budeliams mažiau vilties
Kad ateitis jiems teko

Ir dreba budeliai prieš mus
Ateinan ius nuo trink
Kur k tik smeig kirvius
Nusprend kad palinko

Kartu su galva ir mintis
Ir m s dvasia laisvoji
Klaida „draugai“! ia ne baigtis —
Ir mir mes kovojam

Ir mir beldžiam žuol
Rumb m dangaus m lyne
Paminkl pamatais žil
širdis kur pamyn t

Ir jos atsiliepia liepsnom
T vyn s Himno žodžiais
Vasary žydi trim spalvom
Žaibais ledynus skrodžia

O ta jungtis tokia stipri -
Jauti jos pulso šuolius?
Šiluv - kovas tremtis
teisiam j suolus - -

Mes vienas k ūnas ir dvasia
Viena kan ūia ir kryžius!
Ir vienas džiaugsmas mumyse
Žyd ūs teisybei gr ūžus!

1981 X 16

Šv. Kazimierui, Trejopam Tautos Karžygiui

1. Neturto

Nei Tavo veido nema iau
Nei Tavo amžiaus drumsto
Tik kronik lapus var iau
Lie iau tik žem s grumst

Kuriuo Rytai ir Vakarai
Vis nepasidalino
Tu pirmas aiškiai supratai -
Ne tiek mums reikia švino

Ne tiek ginkluot samdini
Ne tiek prikrauto išdo
Kiek Tavo r bo ašut
Už kaltes bo i lizdo

Kiek Tavo kurpi pribert
Slap ia dygiausio žvirgždo - -
Nei Tavo bruož nei daikt
Tik lyg gird t kaip girgžda

Užtryn kruvinas p sles
Tos Paneri smiltel s
Ir taip susikalbame mes
Ir amži šydas kelias —

2. Meil s

Tokia tyl a - kaip tik naktim
Tik Lietuvoj teb na
O juodas varnas ruošias kirst
Parblokšt aikšt j k n

beužg stan ias akis
Vergijos varnas taiko
Kas sujud s?! Kas nubaidys?!
Sud tos rankos laiko

Kaip sunk krešul kan ios -
Mažos Tautos likim
Kažkas prie Katedros ker ios
Per vis nakt rymo

Kažkas krinkan ias eiles
Šviesos Vytim nužengia
Ir greit pergal lemi s
Baltasis Žirgas žvengia

Ir kardas švys ioja žaibu
Prakirt s nakt kraupi
Ir galiai šventojo darb
Šiandien s kovos klaupias

3. Skaistumo

Nei Tavo žvilgsnio nema iau
Nei dvikov vidini
Tiktai skai iau - Kažkur skai iau
Kaip Tu lelij gynei

Kuri paveiksluose visuos
Tau prie kr tin s glunda
O Tavo veide tiek šviesos!
Išgirsk sav j skund

Ir nepaliauk iš aukšto bert
Balt žied širdis
Išmokyk mus išmokyk verkt
Kada pasaulis mindys

K turime tikrai brangaus
Kas LIETUVA mus daro
Augink Lelij lig dangaus
Šventasis R t Žem s

Augink po Sibiro p ga
Žiemkent Dvasios Duon
Ir b k mums kelrode vaga
saug T vo kluon

1981 XII

Emilijai Pliaterytei, Mergaitei ir Sukil li

1831 - 1981

Ji turi du karo laipsnius -
Mergait s ir kapitono.
Ant v jo kaip fakelas plaikstos
Jos šauksmas - Na, ko j s sustojot!

Na, ko j s atgal sužiurot,
Kai persvar smurto pamat t?
Banguoja sukil li j ra, -
Mergait kaip viesulas lekia.

Ar mat te pirm j lyt ,
Kai up sukyla prieš žiem ?
Pavyti teisyb , pavyti
Jau taip netoli, dar dien ,

Dar vien nakt, dar m š! -
Pirmyn, atrodo, pajot
Išleiam ledlaužio l ž ,
Ir Nemunas jau nesustot ...

Dar vien rand , dar vien
Kritim nuo sužeisto žirgo...
Bet štai v l ledinis plienas
Ant prakirstos properšos žvilga.

Vl stingdantis ledas sukausto
K tik išvaduot j srov ...
Juos supa kazokai; jiems šaukia -
Skub t nusilenkt prieš tikrov ...

Ant v jo kaip fakelas plaikstos
Virš žirgo kar i jos kasos
Ji turi du karo laipsnius
Ir šird lietuv s dr si

Kuri jau svyran ios rankos
Kraujuojan io sukilimo
Negyv pad s prie An ios
Greta Lietuvos likimo

1981 XII 17

* * *

Nueisiu šilo klon
Kur r kas - kaip mylimos akys
Tik siu - jinai neapgavo
O tik paprastai nesuprato

Paverksiu atvirus žiedus
Drovi nekalbi augal li
Kai pušys ramyb je gieda -
Koks ilgesio kupinas m lis

Genys - atgailaujan io miško
Mušimasis kr tin
Kod l mes neapken iam visko
Kas l kesio karš iu sutin ?

Kas laukia sugr žtan i žodži
Kas šypsenos - kaip t kart ...
Šakmi kas dar klausosi godžiai
Sukil li - auštant pakart

Visus jus myliu kaip savuosius
Taip motina vaiko nemyli
Žinau t troškim tuos uosius
T kilpomis užveržt tyl

Žinau kaip skaudu matyti
Pl šik tarptautin j mug j -

T vyn s sparnai sudraskyti
Ak bail s nugar sm giai

Kur ne kur širdyse pasklid
Po plunksn sparn kristalini
Mes renkam juos - ruošiame Skryd
Ir kylame trauk pamyn

Palik skiepyt baim
Gerov s „tik sau“ apgavyst
Visus gravitacijos d snius
Kuriais vergija mus suvyst

Ir atskleistoj sieloje Tavo
T spindin i švies pamat s
Aukosiuosi Laisv s Ikaru
Varžtus baudžiavos nusimet s

O Tu? Mes juk gim me Skrydžiui
Iš purvino Urvo švies
Kur Laisv s Lelijom pražydus
Beržais skliautais išsitiesus

Mes gim me pergyvent lemt
At jome ryto sulaukti
Mes pašaukti peržengti Slenkst
Ir ašaras skausmo nubraukti

Kai temstan io Tunelio g d
Pamilusios nušvie ia akys
Tikiu - jos tikrai neapgavo
Tiktai kažko nepasak

1982 II 26

* * *

Kod I tiek pasak apie dr suolius jaunos
Iškart devynias galvas slibin
Nutrenkusius? Ak, iš ties jie šaun s...
Bet ar tarp žuvusi nerastum m šauni ?

Ir daug iš j galb t karš iau myl jo
Už riter laiming j , kuris
Vienu kir iu siaub n nugal jo.
Bet karalait j neprisimins...

Ir pasaka per daug d I j neašaroja,
Naudodama nevykusi mir i
Spalvas ir fon to, kurs joja
Su išvaduot ja ant juodb rio pe i .

Esu iš t - de ja, ne paskutinis,
Užbaigiantis smak ir slibin
Mitus ir pasakas. Kai pasibaigs grumtyn s,
Vien Tau aš pad koti ketinu.

Esu iš t , kuriems ir karalait s,
Ir pasakos neteisios. Taip, skaudu...
Bet išbandyti smako mit eisiu,
Jo realum tikrinti kardu -

1982 II 7

* * *

Kaip reik j o T vyn ir žmones myl ti
Tiktai ia supranti,
Kur tau rankos, ir šypsniš, ir žvilgsniai saul ti
Štangom atitverti...

Kaip reik j o mintis idealan skraidinti -
Tiktai ia pamatai,
Kur nebekalba žmon s, asl suminti...
Gaudžia tik - kaip karstai.

Kas vargšus tuos - kaip nuor kas - žem n myn ,
Kad net šiandien žymu -
Ar nuplaus, juos prik lus, laisvoji T vyn
spaudus kerzav ?

1982 III 13

* * *

ia amžinas šalas dr sına Sibiro v jus
Ir dur , laisv atvert , n ra.
Kur Tu? Stingsta kraujas, pagair n iš jus.
Kur Tu - kurios siela man buvo gera?

ia mir žibuokl s prieš šimtme ius slenkant
ledynams.
Ir baigia iššalt paskutiniai žiedai atminty.
Tik dvi Žydros G l s kažkoku stebuklu vis gyvos -
Joms šilta ir gera išdegintoj mano širdy.

Ži riu aš jas aidint budeli žiauriai komandai,
Eršk iams viel spaudžiant kakl visai atvirai.
Ir girdžiu - dz k vakaras dalg galanda.
Ir matau - tyliai svyra šilti ajerai.

Ir jose - giliai neišsek - šaltiniai dar alma.
Ir juos sustabdyt net kal jimo galios n ra.
Tai Tu - vis prasimuši sieloj sukepusioj, gelme,
Tai Tu - kaip rasa sausai žolei gera - - -

1982 III 16

Partizano mylimajai

Žvelgiu tankmes - o, lietuviškos girios!
Pasl pkit mane nuo grobuoni klastos...
Nagai paruošti taiko perpl št kr tin ,
Išrauti iš žem s T vyn s šventos.

Žvelgiu akis, kur be žodži kalb jo,
Kad myli mane ir giliai manyje
Tuos tyrus sparnus - ak, kaip jie „nusid jo“,
Pasinert nesutik mele.

Laisvuosius sparnus paaukojau T vynei -
Pakils ir iš kamer šal io išskris.
Alsavimo Jos nebetramdys švininiai
Mirties marškiniai, svetim užvilkti.

Žinai, mylima, kaip Tu man reikalinga,
Kai nuolat jau iu virš sav s komunist nagus.
Koks džiaugsmas - myli, nors myl t pavojinga:
Myl t - reiškia kalt dalintis perpus.

Myli mano kalt - skaidriausi j sielos kristal ,
Kad išgam laisv s nešlovinau su papirktais.
Akim švelniažied m Tu skaudulius glostai, ir s la
Iš laim s, ir traukiasi skausmas randais.

Kai tiesis nagai, jauno kraujo pan d ,
Kai gaudys mane treniruotais šunim, -

Drovi ir liūdna, atminimuos prigludus,
Tava šypsena švelniai saugos ir gins.

Visai nebaisu prieš gaudyni galing
Mašin , nerpi, kuo baigsis, kas bus...
Kaip gera - myli, nors myl t pavojinga:
Myl t - reiškia b a u s m dalintis perpus - - -

1982 III 22

* * *

Tu mums ne motina, valdžia soviet ,
Ir net ne pamot , ne ragana žiauri.
Ar neb ra pasauly laim s vietos,
Iuptuvai kur nesiekt kruvini?

Ten kaip dangus tur t skleistis g l s,
Šypsotis žmon s joms ir viens kitam,
Nes niekada kr tini ten neg l ,
Užpan iot kilpinyje kietam.

Ten niekada nevar rekr tus -
Atpl št i dur svetim nam .
Ir neaptašk aitrios melo srutos
Negalin i prabilti - negyv ...

Tu kaip pl šik tamsi , g dži nakt
Pasmaugei Motin , tykinus pas mus.
Ir vilkatu mei pripuolus lakti
Vaikeli krauj , likusi vien ...

Tu, apsigaubus mirusios T vyn s
Raštuota drobe, austine skara.
Manai - mes nepažinsime žudiko nusimin
Ir glausim s, lyg b tum motina gera.

Nemat m mes kaip susigniauž tavo
Nagai ant kaklo nekaltos aukos...

Kaip blyško skruostai, vis sunkiau alsavo
Ji, žvelgdama su ašarom mus...

Nemat me, kur J paskui pad jo,
Bet tikime, kaip joks lauk želmuo
Pavasariu taip niekad netik jo,
Kaip mes Motul s prisik limu - - -

1982 IV 5

* * *

Nuvingiavo mintis - juodas žaibas per siel -
Nemyli...
T , kuri aš vedžiau tartum seser miel
Pil ,

Apkabint sparn - nemirtingos kaip Laisv -
Svajon s...
Jos, tryptos, atimtos ir paniekintos v l
Verks žmon s...

Einant Tau, sakau pakel se lelijoms
Pražysti
Ir iulb ti strazdams, ir padang ms
Prašvisti.

Ir šypsotis liepiu savo nuoskaudai, kan iai
Ir skausmui.
Ir su šypsniu pak liau šit nevilt - kar i
Lyg bausm .

Man pakluso skliautai, paukš i giesm s, žiedynai
Rasoti,
O naujai atsiv rus žaizda band tyliai
Šypsotis...

Ir nor jos tik klupt ir daugiau tik g los tos
Prašyti -

Smekit, akmenys aštrus, prasmekit
Neviltys šitos...

Bet paglostei tik vienu žodžiu Tau žydin i mano
Lelij —
V I vil i s kurys atsipl šia nuo žem s:
Ji myli!

1982 IV 4-5

* * *

Ji man šypsojos,
Ji man kalb jo -
Ar visai laimei
To negana?!
Ir lino kas
Išpynus v jui,
Paglost skruost
Jos garbana -

Už lino plaukus,
Aki žydryn
Jaunos gyvyb s
Nesigailiu -
Ta iau brangiau man
Laisv T vyn s -
Už j ir meil
Aukot galiu —

1982 IV 11 (Velykos)

Pasimelsk

Mylimoji, kai trauksis raudonai
Slėgęs žemė košmaras iš mūsų,
Kas užgros sudaužyti vargonai,
Kokios debesų vėtra atpus?

Mylimoji, kur bus tada šilas,
Baugiai vedęs mus smėlio taku
Ir pačiu laiku ošti nutilęs,
Kai kalbėtis sidrėsinai Tu?

Kai kalbėjimo numeris ryškus
Lietuva išsitiesus nūmes,
Džiaugsmo ašaros džius vos ištryškė, -
Kas ir kur tada bus sime mes?

Gal suruoš dar ne vieną erven
Lig tos laukiamos valandos?
Gal sakys - Tegul taikiai gyvena -
Mus iš mūsų sielos „vaduos“?

Gal bendrą sukilimą duobas
Piktos rankos lavonus svaidys?
Gal, spygliuota viela mus apgobė,
Vešė šiaurę, kad stingtų širdis...

Mylimoji! Prašau tiktai vieno-
Melskis dieną nakčiai klėpomis.

Jeigu skirta - lai visa Dievo
Gerumu man nors šiandien vyks.

Lai mane Atgimimas suranda
Neatpažint k n kape...
Bet tegu n šėš liu nebando
Prisiliest išdavyst s dvasia!

1982 IV 15

Kelias Lietuvon

1982 - 1984

Kazachstanas

Badamas, ėimkentas, Kzyl-Orda

* * *

Jeigu mano k n
Azija priglaust
Džezkazgano step s
Pelk ta taiga -
Netik kit broliai
Jeigu kas paklaust
Atsakykit - ilsis
Ten širdis mana

Kur rankut s vaiko
Žarst balt sm l
Pakel j kur kryži
Puoš ramune
Pirm kart siel
Kur skriauda g l
Ant T vyn s rank
Jau iant grandines -

Ten širdis paliko
Kur Tiesa atgims dar
Kur linguos ant kapo
Lubinai žydri
Juk ateisi Sese
Svajose parimsi
Aš suprasiu visk
K širdy turi

Ten išsiuos nurim s
Kur šilai pam l
O veidai seneli
Kaip vaik giedri
Kur smilty Dz kijos
Lubinais suž l
Kaip ir Tavo akys
Ilgesiu žydri

1982 VI 1

* * *

Baigiu užmiršt kaip skamba laisvas žodis,
Kaip liečia rankos, neveržtos grandini ...
Tautai sapne kas nakt pasirodo
Su vienu prašymu, viena malda Tautyn :
LAISVYBĖ!

Visas dienas tiesiu rankas ir mint
šit vard , skausmo vainikuot .
Jo prisiliet , vilti viltingai smilk
Buities nuodugliai mągina kibirkščiuoti...

1982 V 23

* * *

Obelie, Lietuvos obelie,
Tu kantri atšilimo lauk ja,
Tavo kryžius - pasvir s
Kaip pasaulio sodas lauk ja.

Kaip užkumpsta kaimyno šaka
Ir tarytum nagais užsimoja,
Kaip rausviausi j vaisi sunka
Netik tai nuodais suputoja.

Kaip br zgynais pl šriais pamažu
Sodas virsta, pl šr nus sutraukia.
Tap s guoliu nuoding šliuž ,
Keikia, kaltina, išpirkos laukia...

Sode, sode žmonijos baugus!
Juk dar taip neseniai - rodos, vakar
Tave skiepijo DIEVAS-ŽMOGUS -
Kryžiaus viny s krauju dar aptek ...

Obelie, Lietuvos obelie,
Ar surasiu nenugal t ?
Neži r k br zgus, neži r k
Veski vaisi , Meile skiepyt !

1982 VIII 9

Kelias Lietuvon

Sapnuojas kelias kaip veržlus upelis,
Pavasariop belaužiantis ledus,
Kaip vakare palauk v siai žalias,
Kaip kambarys po šermen aidus.

Kiek šiuo keliu ir gr žo, ir negr žo
Išvyt , paklaidint , užkeikt ...
Kiek kart aušo, temo, niauk s, švito -
Kaip neregys juo ap iuopom slenku,

Kaip trap rožin aš leidžiu j tarp piršt -
Išsaugot relikvij mamos.
Bej g j nutraukt naktis niršta,
Bet štai jau švie iasi iš tolumos

Baltasis langas - argi?! Akys raibsta -
Nejau nelaisv s tunelis išspjaus?
Plaštak nugal s plienin graibšt ?
Kely vieninteli, nejau tai bus, nejau?

Sapnuojas kelias, einantis per šird
Ir vedantis, ir kvie iantis pareit...
Tai kas, kad kojos kruvinai suskird -
Balzamas dulki jas išgydys greit.

Ir sidabrin m žvaigžd m nubarstytas,
Ir nutviekstas ilg jimos spalvom,
Ir mylimos laiškais neparašytais
Išgr stas mano kelias Lietuvon - - -

1982 -1984

* * *

... Nunešk, mano sapne -
bežmog s dykyn s miraže -
Nunešk iš ši tyr -
be g rio žied , be teisyb s vandens -
m s T vyn ,
kaip verkiantis Angelas graži ,
kur niekas Tiesos
požemini versmi neišsems

1983 IV 26

* * *

Už nor priskinti tyroj širdies pievoj
Tau, Motina, meil s g li
Už vilt praskelti kal jimo sien
Ant pliko betono guliu

Ir durys plienin s pro vilkišk vol
Sargybinio varsto akim
Bet Dievui tik šitaip atlyginam skol
Už tuos kurie blog augins

Už tuos kurie aukštins ir platins kal jim
Elektros srove vainikuos
Už tuos kurie s žin s švent švyt jim
Prigirdys smagum taukuos

Už nor pas ti ant pliko betono
Tau Lietuva laisv s g li ,
Nupl šti nuo veido parandž raudon -
Belang j vienut j guliu

imkentas, soviet armijos dalinio areštis

1983 V 29

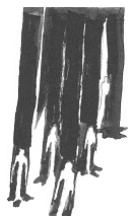
* * *

B k tokia gera,
kad ant rank t tau leist si gaudomi paukš iai.
B k tokia tauri,
kad prie koj Tau glaustus užvytas žv ris.
Kad Tavo akivaizdoj
pl šr s nasrai užsi iaupt ,
Pamirš , kad prieš akimirk reng s
praryt -

Aš toki Tave
surakintas Galeroj sapnuoju,
po galva pad j s apyrankes pan i sunki .
Tavo rankas
tartum gaudomas paukštis plasnoju.
Kaip stirna, bed stanti kilpoj,
Tave pagalb šaukiu.

Tu tokia ateik
ir atleisk sipjovusi kilp ,
kuri aplink šird jie veržia kas kart kie iau.
Apgl bk j rieškut m -
matai - ji kregžde tebevirpa
ir laimina dien ,
kai Tavo akis pama iau...

1983 V 24

O yra kažkur Lietuva

O yra kažkur Lietuva
Kaip Aušrin prieš br kštan ius rytus
Kaip Vakar nakties danguje
jaunuolišk šird nukritus

O yra kažkur Lietuva
M lynak kaip ta kur myl jo
Baltu nuometu tartum vyšnia
Kur ties t višk s langu žyd jo

O yra kažkur Lietuva
Švelniai glostan iom motinos rankom
Gyvastinga kaip laisv s daina
Neužtrenkiama jokiom patrankom

Neiškasit toki šulini
Toki r si n grot nerasi
Kad lig m s tremtini kalini
Neatskriet jos aidas gyvasis

1983 VII 3

* * *

O motina saule,
grei iau nusileistum -
Užmigt ir nejausti
grandini ant kaklo,
ant rank , ant rieš -
Užmigt ir nejausti
t grot ant lango,
ant mylimo veido,
ant viso gyvenimo m s belaisvio -
- O saule, grei iau nusileistum!

O sapne broleli,
grei iau išsiskleistum -
Lietuviško žydrio
lašink siel kaip vaisto -

1983 VIII 9

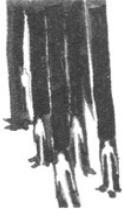

* * *

O laisve, širdži ugnimi nuspelvota plaštakė,
O laisve, tyriausio viršūnė kristalo sparnais,
Dar šviečia, dar šviečia toms lynos lynos akys
Išrėsi naktį, išveidė, užbert pelenis -

O laisve, tik tas šiandien gali vadintis poetu,
Kas tavį vard kraujuoja širdžia vaitos -
Iš tardymo kamer ir KGB kabinet
Išgirs šventą priesaiką su tautos...

1983 IX 3

Oaz

Mes šitoj dykumoj tebeturime vien Oaz
Ir vadinas jinai mylimiausiu vardu - Lietuva.
Ranka, papuošta gintarais, Nemune saul kas išgr žia.
Ir plevena naktim virš milžinkapi laisv s liepsna.

Bet šitoj dykumoj dygsta palm s sparnuot raket -
Neilgam neilgai karavanas žmonijos keliaus..
Leisk, pridengsiu Tave širdimi aš žaizdota poeto -
Vieninteliu ginklu, kur žmogui apginti kaliaus - - -

1983 X 11

* * *

Priglausk aus prie mano kratinis
Ir išgirsi kaip džiaza žmogus -
Alkstis, trokštis, vaitojis Tvyntis,
Tarsi miltelio apniukis dangus.

Man nereikia nežinomos žemės,
Auksu srvanų ir marių krantų ...
Tik be Nemuno slėnio, be žalio,
Kaip tinkle girių paukštis skurstu.

Suardyki klastingą tinklą,
Mano didis, stiprus ilgesys,
Ir nunešk, nuskraidink, kur pravirko
Lietuva okupantų rėsy.

Jei per mažos bus jėgos poeto,
Ne veiks geležies ranka -
sisprausiu pro grotas Jos vieton,
Kad galėčiau kentėti greta —

1983 XI 16-XII 3

Ant juodo dangaus siluetas

žuv dros

Ant juodo dangaus siluetas žuv dros
Ant nešan i audr skliaut
Putotas bangas pasikinkiusios v tros
Azartiškai žaidžia plaustu

O tu apkabin s si buojant stieb
Su bure - dryžais marškiniais
Ranka prisideng s akis pasistieb s
Skubi uragano sparnais

Ir laimini štorm kad sargus nuvijo
Nuo kal jimo tavo - uolos
Iš kalinio r b virves nusivij s
Išsiropštei iš nedalios

Ir katorgos sal nutolstan i lydi
Triumfuojan iu b glio žvilgsniu
O braškantis plauste - t sk t sk savo skryd
Audra - antrink dainai gausmu!

Ant juodo dangaus siluetas žuv dros
Kaip pranašas-ženklas s km s
Kaip rož kuri virš kal jimo š tros
Svaiginan iai laisve kvep s

Tai p sk uragane permerkt bur -
Marškon aižyt rimb
Tai nešk laisv s šauksm riaumojanti j ra
Sutrupink juo pan ius draug

Ant juodo dangaus siluetas žuv dros - -
Bet kas tai - ir v l pabundu - -
Ranka purto grotas r dži nesu stas
Už sien staugimas bang —

1983 XI 24

Dangaus lopin liai

Žav josi dainiai žydryne padangi -
Platybe ir gyliu tyru.
Nai aš dangaus lopin liui, tam štangom
r mintam, himn kuriu.

Jis - ne kainojamas gyvas paveikslas
Prie kalinio šachtos šelmens -
Vilties juo šviesa šeš I nelaisv s
Nuo ryto lig temstant sruvens.

R bus man nupl š ir riešus sukaust ,
Ir burn užrišo tvirtai.
Tik dang , voratinkliu grot aptraukt ,
Pamiršo, ir štai tu matai -

Kaip aušta diena ir kaip plieskiasi m lis -
Toks tolimas tau iš duob s.
Jos varvan iom sienom nesliuogs spindul lis,
Bet vyzdžiuose atsispind s!

Ir draugo žodžius, kada širdžiai abuoja,
Ir šypsen veido brangaus -
Tau visk o visk tenai pavaduoja
Lopelis T vyn s dangaus!

1983 XI 26

* * *

Aš per grotas dangaus nematau
O j s tauškiate man apie laisv !
Netriumfuokite - vis dar m stau
Nuraškyt aukštum edelveis !

Nors sulaužyti mano sparnai
P va dvokian ioj štoln j uolin j -
Aš nušliaušiu kur tiesia kalnai
Virš bedugn s jo žied sniegin

Ir žaizdota ranka atbrailos
sitv r s j l pom nuskinsiu
Ir baltuoju stebuklu uolos
Daug kalint broli maitinsiu

Aš per grotas dangaus nematau
Ta iau visas jisai mano dvasioj
Kada kalinio god m stau
Tyliai skleidžiasi Žiedas Baltasis

1983 XII 4

Sako, Nemunas vis dar teka...

Sako, Nemunas vis dar teka
Mūsų Baltijon, o ne Volg ...
Apie laisvę, sako, dar šneka,
Dar svajoja, dainuoja ir šoka.

Na, tai kaip nesiveržt šal,
Kur saulut vakar tirpsta,
Kur ir skausmas ne taip, rodos, gelia,
Atsir mus t višk s skirpst .

Na, tai kaip netik t, kad kelsis
Ir nutrauktom grandin m negr mos ji,
Ir nubrauks nuo skliaut tams ,
Ir žyd s žaibo perskeltas uosis —

1983 XII 20

* * *

Nukankint Laisv s S j džio poet atminimui

Mes prisimenam veid jo skaist
Jo myl tas baltas g les
Ir tik vienai mergaitei - LAISVEI -
Tas poetas raš eiles

Ir teisme Jos neišsigyn
Mylimosios vadino vardu
Atseik jo teis jai - suskyn
Puokšt kodekso straipsni svarbi

Ir išvar Sibiro krašt
Po ledynais ieškoti r d
Kas diena laisv s riteri m žta
Bet užtat vis daug ja verg

simylin i savo kišen
Ar vietel prie sosto ar iau
Veltui ž sinas m gdžioja ar -
Aptvare aš taipogi skraidžiau

O jisai ir tenai nepamiršo
Jos svajon se n kan iose
Ir prieš mirdamas „Laisv si!“ iškirto
Šachtos sienose nuožulniose

Jei po šimtmeči mokslas išknaisios
Nužudyt vergijos duobes,
Aš tikiu atidengs žod „Laisv s!“
Išraižyt lietuvi kalba

1983 XII 27

* * *

... Kažkur tenai, kažkur giliai vis skauda -
Kur tepasiekia motinos ranka,
Nešu save kaip šimtamet skriaud ,
Neklausin damas žydr skliaut - už k ?

Toli saul lydžiai radastomis pražysta
Ir atsispindi leduose raudonas krešulys...
Už tai, širdie, kad melo nepaž sti,
Kad žmogiškumas - tavo sopulys...

1984 I 6

* * *

Ar rož kalta, kad išdygo kal jime,
Plyš toj akmens asloje?
Nežinomas jai laisvas paukš i iulb jimas,
Nepraus ji žied rasoje...

1984 II 16

* * *

...Ko taip skaudus, širdie, neramus gniužul li?
Varva belang mis sienomis sunk s lašai —
Varva I tai, neskubiai kaip diena, kur pak I
Rimbo ir jungo prispausti pe iai...

1984 II 27

* * *

... Nes ne viskas ištirps su sniegu
Nes ne viskas vanduo nuskalaus
Ieškau patsak Tavo šilt
Žiedo žydryje ieškau dangaus

Stepi v jai užpust kelius
Pažad jusius vesti namo
Pro nakties debesynus gilius
Pasiklydusiam žvaigždės nemos

O be kompasu krypta širdis
Traukai keistajai pakludama
Jos magnetinis poliūs - pilis
Atspindėta žilam Nemune

Jos magnetinis poliūs - svaja
Išnešta pro kordonus mirties
Ir legendos aukšta Šatrija
Ir palaikančios draugo peties

Šiluma svetimybės speige
Šviesuma Šiluvos akmen
Skaidrios ašaros skruostais sliuogi
Nepailstančiai laukt mylim

Veltui bandote širdį klaidinti
Gyvo kompasu strėlę nukreipt
Mes lietuviai tik kartą pamilt
Tik Tavo vynas linkme mokam eit

1984 I 19

* * *

Nepyk, mylima,
Kad meil s linij
Mano delne
Skaudžiai perkerta kovos linija,
Kur kan ios hieroglifais
Parašyta - L i e t u v a,
D I kurios vienas kit mylime...

1984 II 17

* * *

Verkia pabudusi paukšt užlaužtais sparnais
Kaip mergina už nemielo tek dama
Verkia ir minta belaisvio sapnais alkanais
Vis dar fanatiškai laisve tik dama

Ji tik sapnavo šalis be spygliuot viel
Langus be grot ir žmones be vergo grimas
Ir patik jo šituo stebuklingu melu
Kurio pasauly dar niekas lig šiolei nemat

Paukšte-svajone - kaip k dikio siela naivi -
Aš tau kaip mylimai visas tyrai atsiduosiu
Lai nužudys lai ištrems lai grandin m suriš —
Aš ir toliau nepasiekiamai tiesai dainuosiu

1984 IV

* * *

Taip tauriai, didingai virš Nemuno slėnio
prasiskleidžia debesys.
Ir nieko - tik švytintis mėlės baltam jūgely.
Kas myli, kas tikisi, kas vilti kaip rožė per dykumą
nešasi...
O tu - kaip paukštė, jos narvui besiveriant, tyliai
drebi...

Nes aiškiai žinai - šitas narvas nukaltas be durų.
Vien tik regėjimas - vizija, mitas, sapnai...
Tai viltis - šauksmas tavo tartum Baltijos jūrai,
Nes laisvės nemat, neglosti ir neliet tavo sparnai...

1984 IV

* * *

O kod I tu man s neprisimeni
Ir kal jiman laišk nerašai?
Gal rytoj pasitikti likimo
Išlyd s šermen pranašai...

Juodos varnos virš seno kal jimo
Kraupiai kranks - paskutin naktis...
Baltos g l s, kurias mes myl jome,
Po nematomu pjautuvu kris.

Bet dar žydi ant krašto ties praraja -
Tik rytoj, tik rytoj nugarm s...
Turim vilt , t vien , t ger j -
Jos šviesa neišnyks be žym s...

Tad nekrankit virš seno kal jimo,
Netikr šermen pranašai!
Bet juk mes vienas kit myl jome,
Tai kod I tu laišk nerašai?..

1984 IV

* * *

Apkabinkite mus šilto žalvario siena,
Kar nuotos senapuš s dz k šil -
Mes išeinam dabar ne vienas prieš vien -
Prieš šimtus drumzlin azijini vilni -

Atsisveikinom motin , mylim , ses ,
Atsisveikinom lopš - vaikyst ,
karst suguld m viltis,
Kad, kov žaizdose po žeme nusineš ,
Išaugintum m atei iai l a i s v s mintis -

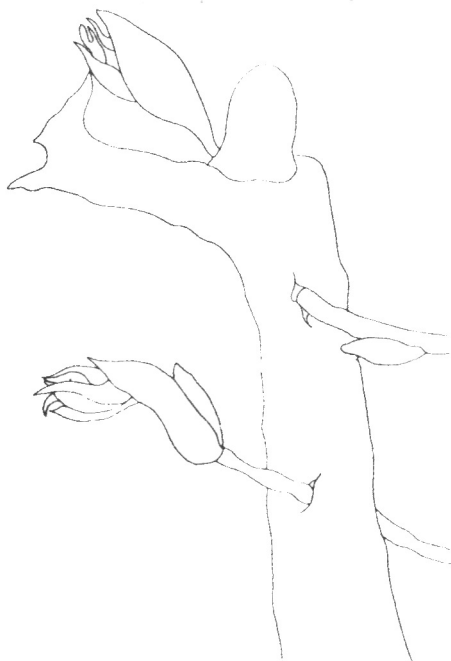
1984 V 30

Kzyl Orda-Maskva-Vilnius

Katakomb g l s

Lietuva
1984- 1986

*Šiuo metu pasaulyje gaminama
per 600 r ši spygliuotos vielos,
kuri skiriasi storiu, spygli ilgiu ir gamyba.
(Iš laikraščio)*

PIRMA DALIS

SIBIRO GINTARAS

Baltijos gintaras, kaip tvirtina mokslas - iš sustingusi spygliuočių šaknų terciaro periode; Sibiro gintaras - tai XX-ajame amžiuje Gulago ledynuose suledijęs išvaduojantis lietuvių kanios grožis. Tai brangiausias vėrinys ant mūsų Tėvynės Lietuvos kaklo.

Lietuvaitis puokšt

Kai sulauž erele sparnus,
Kai gatve nuginkluotus mus gin
Pro tautie iš sudie nebylius,
Pro žaizdas nukankintos T vynu s, -

Ji kaip kregždė išslydo iš j
Geležim apsikausiusi gret
Ir pribirusi puokštė gili
Mums glėb kaip fakel met

Ant žaizdų, ant dulkių tveidų,
Ant nutrynusių riešų grandinių.
Švelniai visos galvelės žied
Buiviniai mylimąjį pabiro.

Ir lia pat karšto kraujo žiedai
Ir druska veide suliepsnojo:
Dauž ginklais, auliniais piktai
Jis žiedlapius trypė konvojus.

Kiek vorkutė, norilskė dugne
Mirtys žvakišlikim užpustė!
Tiktai vis dar prisimenu Jį,
Meile stabdžiusi budelį rėst.

Iš širdies rugiaugėli spalva
Neišbluks ir paskiausiamė uoste,
O akyse stovės - LIETUVA -
Trypiama gatvė jį žydinti puokštė —

1984 IX 8

Laiškas kamer

Juodas grot šėš lis ant veido,
O ant nar - Jinai paslika.
J vadai ir poetai apleido...
Kam jiems Ji - pavergta?

O pamilusiam b na brangiausia,
Kai nelaim je jo mylima.
Meil priemoni niekad neklausia,
Meil ryžtasi nedelsdama -

Ir kamer sugeba laišk
Pro t tas automat teikt,
Ir išbelsti per sienas nelaisv s,
Kad ateis išvadavimas greit.

Meil sukuria alfabet -
Jokie cenzoriai jo ne k s.
Ir paskatina jaun poet
Eil mis atsakyt kulkas.

O tos eil s, krauju sutaškytos
Po K stu io ir Tauro girias,
Varganais Remingtonais rašytos,
Savo taikin dar susiras.

Dar suižys vergijos redutus,
Melo p li pritvenktas votis.

Ir prieš mus teber kstan ios t tos
Naguos at j n nusvirs.

Nes bej g s prieš tai, kuo kariauja
Pamyl jusi skryd gentis.
Turit klast ir technik nauj ,
O ta iau kas iš m s atims

Šypsn , mest pro kameros lang ,
Pamojavim rank draug ,
Puokšt , teikt nuosprendžiui skambant
Teismo sal j - pro tvor sarg .

O dar švytin ios mylimos akys
Lyg sakyt - išk s ir sulauks,
Kol ranka areštanto išsekus
J šiandienines ašaras brauks.

Tuo ir stipr s, tik tuo mes galingi,
Ko vergams nesu prast, netur t,
Ko ne veikia ginklai vylingi,
K mirtis per silpna nugal t.

Vis meil atrasime Kristuj,
Išdalint širdies kibirkštim.
Tik tod I mes lietuviškai dr stam
Netik ti beaušr m naktim.

Tik tod I nubaidysim nuo veido
Juod atspind grot juod
Ir neb sim tarp t , kas apleido
J , T vyn , ant nar kiet .

1984 IX 15

Myl k

*Ištikimosioms lietuv ms - m s politkalini motinoms,
žmonoms, seserims*

Myl k mane už tai kad vergijos tarnai man s neken ia
Kad ne pirktin ms ovacijoms rankos sutvertos
Myl ki už tai kad siži r j s tekan i
Saul neišvydau po slenks iu prarajos atvertos

Myl ki mane nes rytoj geležin s durys
Kirvio kir iu išskirs viena kitai paduotas rankas
Melsvas skliautas kamer Tavo akim pasiži ri
Myl k mane! - jis sapn Tau kalinio mald numes

Myl k mane ir kai vakaro Ave, Maria ant l p
Tau spind s atgaivinan ia dži stant žied rasa
Aš pabusi ir v l už devyneri Sibiro upi
Myl k mane! - ir teb na spygliuota viela netiesa

Myl k mane nes jau greit negal sim šypsotis
N atsi sti laiške užšifruotos širdies
Ir teis jams pasi lius prieš nuosprend atsisototi
Myl k mane kai *Dešimtmet griežtd* aid s

Myl k mane melsvaake sesuo geltonplauke
Tautos gl dum baltažiede tyra paslaptie!
Nors veltui galb t Tavo rankos malda ir šypsojimas laukia
Myl ki mane nes grotos mus skirs lig mirties

1984 IX 20

Kaip laikytis tardymo metu

Gyvenimo poreiki padiktuota poema-instrukcija

Brolau, Sesuo, jei vien graž ryt
Laišk d žut je blankel už iuopi,
Jame - žinia, kad KGB tardytojo
J s esate nekantriai laukiami.

Jei J s netrinsit santrump žodyno
leškodami triženkl s paslapties,
Manau, kad J s daugiau mažiau jau žinot,
Kas J s lauks ir apie k šnek s.

Kvietimas reiškia - mitinge neplojot
Ar plojot nepakankamai ilgai.
O gal išalk s balsiai pagalvojot,
Kad kiauliena migruoja kaip gandrai?

Tik kryptys skiriamos. Paukš iai mat pietus,
O kumpiai saul tekio kraštus.
Š fenomen moksliskai nušvietus,
Ir daktarin gauti nesunku!

Gal keiktel jot alkoholio li n ,
siurbus ir liaud , ir vadus.
O gal paraš t (siaube! taip dar b na!) -
Nesotus agitacijos medus!

Gal tar te - ne viena duona minta
Žmogaus b t is. Be laisv s ir tiesos,
Be meil s šypsenos, kuria širdis nušvinta,
Ji neištvers ir pertekliuj užtrokš...

Jei skyr si nuo „Pravdos" vedam j
J s vertinimai, sielvartai, džiaugsmi,
J s pažeid te vien iš sen j
Soc. bendrab vio princip . O štai:

Jei išmintingas - negalvok. Galvoji -
Tur k nors proto, garsiai nekalb k.
Bet jei kalbi, jau smarkiai rizikuoji.
Ta iau nuo rašymo kaip velnias kryžiaus b k!

Na, jei rašai... Gali dar sukin tis,
Jei susiprasi nepasirašyt.
Pasirašai ?! Tai ko tada steb tis,
Kvietim štaigon atradus vien syk?!

Kai, Jus leid s, sandariai ir dusliai
Juodas duris už iaupia kambarys,
Nereik numir liškai atsidusti:
panages smeigtuk nevarys.

Tai buvo, buvo! Tarp šit štai dur
Trašk jo piršt kaulai, o riksmus
Motor gausmas goždavo. Kaip ži ri
Nostalgiskai ek tuos laikus!

Ta iau nutr ko Stalino biz nai,
Nubrizgo kraujo up je s rioj,
Ir Drebul s nerado at j nai,
Ir laisv s žodžio nežino iki šiol...

jus gera šitaip nusiteikti:
Juk aš už ties - Dievas su manim.

Atpalaiduoti veido raumenis. Nekeikti.
Dangus kaip mana stiprins išmintim.

Dabar toliau. Tardytojas pakyla,
stal - kumš iu: *svola iau! Kvaily!*
Ne toki mat me! Pas mus akmuo prabyla!
Vardai? Vietov s ? Adresai?! Tyli?!

O mums, vyruti, ir nereikalingi
Tavi parodymai. J turim net per daug.
Geriausias tavo draugas s žiningai
Ir smulkiai liudijo, nesp jom vakar klaust!

Kur susitikot, apie k kalb jot,
K perdavei, k nutar t abu...

Paslaugiai tardytojas prieš tave pad jo
Lakštus, rašytus žinomu braižu.

Matai, naivuoli, jis tave parduoda,
O tu j gelbsti, nuo bausm s slepi ?!
Vis tiek tau dešimt griežto garantuota...
Atkeršyk niekšui. Liudyk mums prieš j.

Suabejojai, Broli? Gri va, Sese,
Id j r mo skaidr s pamatai?
Geriausias draugas! Su kuriuo kilni sias
Svajas pas jai ir širdim dangstei ?!

Nejaugi šitaip smuko? Neištv r ...
Tuo tarpu gretimam kabinete,
Padirbto protokolo sitv r ,
T pat skelbia jam - apie tave...

Ir jei žad t Jus tuoj pat paleisti
Už smulkmenas, bereikšmes žinutes -
Tik vien dat ! Vien vard ! Laisv n!
Ir tardymas daugiau neužsit s.

Ir jei saldliežuvaut , jei grasint
(Tai j profesija: privalo tai mok t),
J s pirm j taisykl siminkit:
Jais niekados ir niekam netik t !

II

Dabar eil ateina ištvermingam
S jungininkui pragaro sarg :
Ochrank r m ir gestapui dirbo,
Ir KGB nesigaili j g ...

Atsp jot? Baim ! Baim d I prestižo.
Pripažinimo. Pad ties. Algos.
Kas, Sibirui padvelkus, neištižo,
Gal už gyvyb s kain parsiduos ?

Jie žino žmog . Sverdint ir menk .
Pasaul , kur dar tiek mažai šviesos.
Ir kaip chirurgai sm giui viet renka:
Jiems nieko švento. Jie nebesustos

Prieš tavo meil , šeim , prieš vertybes,
Instinktu jau iamas ir gerbiamas žv ries.
Jie atvirkš iai: užuos tavas silpnybes,
Ir svilins žaizd ant I tos ugnies.

Myli vaikus? - Jie kaitai! Nuo tavo
Proting nuolaid , šnekumo priklausys
J ateitis. Kiek vyr nokautavo
Ne kaul laužymas, o siaubas - neišvyst

Žydr aki ir šypsen g l t ,
Laimingai krykš iant niekad negird t !
Bet ar gal tum, Broli, ar gal tum,
Pardav s s žin , angelus ži r t ?!

O gal nesitveri be knygos, be k rybos ?
Nepakeli vienatv s ? Tuoju atims
Profesij . Vienut n mes. Tarybas
Keiksnojant šnipel prilipins...

Nuo kur j pradedi akilai bijoti ?
Tardytoj s km s tai kasykla -
Riba, lig kur sutinkama aukoti.
Jei ji yra, jei laikome kažk

Reikalingiau už s žin s tyrum ,
Brangiau už ties - mus lengvai veiks.
Ir išdavyst s šliužas sielos r m
Pasmaugs apvij s, o tauta prakeiks.

Tod I tik viena galima patarti -
Brangink tik tai, k per silpni išpl št
Atstumai, teismas, nuosprendžiai pakarti,
Kur Amžinyb s antspaudo žym .

Ir tai, k brangini, pakelk aukšt ,
Nepasiekiam budeli nagams,
Nepaslegiam r siu penkiaaukš iu,
N metams ne veikiam ir n vargams.

Tada jau taikyk antr j taisykl ,
Bene sunkiausi . Štai sigalvok:
Patek s kart siel malykl ,
Žinok - gerai nebus, ir nebijok.

III

Ir dar viena pagunda - pasal n .
Juk žmon s jie ?! O, rasi, ir supras -
Paaiškinus, parodžius nuoširdum ,
Sumažins bausm ir duob s nekas ?

Už ger elges ,respektabil ton
Gal pasimatym su motina... prat s ?
Gal perduos siuntin ? Amnestijos malon ?
Gal šiukšli unose visi laiškai nesk s ?

bendr kamer kriminalist valiai
Gal neužspeis ? Ta iau ne dovanai!
O jie - aha! - nematom kablel
Jau rado - kur paspausti, ko bijai...

Palengvins gal. Bet, Broli, kokia kaina
Pirkai t poils , t k sn lašini ...
Tegul pasigail s... Neteis... Bet Kaino
D m slogiau už katorgos dien

Dienas lyd s ir luošins, ir be galo...
(O baigias tardymai ir terminai ilgi.
Garbingai ken iantys jais šird apsivalo
Ir gr žta gr žta, žiburiais spind).

Nelauk iš priešo tu joki lengvat ,
O jei gavai - apsiži r k rimtai:
Kažkur suklydai. Naud jie pamat .
Prasitarei. O gal ir klimpai ?

Juk dosn s jie - kai reikia užverbuoti,
Ne tik amnestij - žvaigždynus tau nuraus.
Pradžioj - nedaug. Kai k , kai kur parduoti
pratins - ir prirems, pareikalaus...

ia, Broli, n r dviej pasirinkim .
Ir jokio flirto ! Joki jeigu, bet...
Be diplomatijos! Ne šnipin ti gim s !
Už joki kain ! Už jokias bausmes !

Kas duot jie gali? Tu, krikštoni,
Ir kameroj daugiau už juos turi,
Kurie netikrą laisvą panaudoja
Vergijai skleisti melo sukury.

Todėl, kai prieš iliuzijas vylingas,
Žadai ir gundys - tik priklaupti sutik!
Kartok taisyklę treis rėpdingai:
Nelauk iš jų ir nieko neprašyt!

1984 IX 27

Lagerio Mišios

*Kunigui Sigitui Tamkevi iui,
kalinamam Perm s srityje,
Polovinkos konclageryje 389, 39*

Pakelk rankas ir peržegnok per grotas
Skaudži likim skuban ius kelius -
Teaugš svaja kaip žuolas šakotas,
Tesioks šaknim užgriautus šaltinius.

Tai Tu Kybartuos iš kuklios sakyklos
Skalsiu kaip duona krištolo žodžiu
Nesutepamai aukšt rodei žydr
Virš n ms Lietuvos jaun širdži .

Pakelk rankas, ir skamban ios grandin s
Teskelbia pradži lagerio Miši .
Priklaupkime ! Palieskime T vyn s
Sužeidimus tampriausiuoju ryšiu.

Ir mes šventom j stigmom pažym ti.
Rami dr sa - kaip r tos po sniegu.
Mes nesustosime, mes eisim ištes ti
Kudirkos, Skirmanto, Kalantos pažad .

Kan ia atgimdo žudomas svajones
Iš Štuthofu, iš Permi šermen .
Ir trupinys rupios belangi duonos
V I tampa Dievo K nu ir Krauju.

1984 X4

Dvasios šaukliams

Kunigams kaliniams Sigitui ir Alfonsui

Ir tik žydras dangus šiandien Jūs altorius.
Lango grotis kryžm - Krucifiksas jame...
Jūs doras rankas mes bučiuojam per tolius,
Per spygliuotas vielas barake juodame,

Kur tebeplaka pavogtos dvi taurios širdys.
Pavydžio jums - dviejų laisvės salis,
Iš vergo okeano pradėjusi irtis...
Kaip mes tiesmūšiai ant randuotų delnų

Savo skriaudę, teises, desperatiškai ryžt
Ir protestu, ir parašus. Savo vaikus.
Plakami kaip ir mes Jūs pridengdavot Kristum
Gležnų ugnį ledin, je saujoj žiemos.

Ir ugnis sidegs! Sunkios Sibiro replės
Tirps - ir plauks, pavasari plauks Nemunai.
Tiktai ar sugrąžins šitas potvynis aklas
Gyvas mylimas širdis jums - iš tenai?

1984 X 21

Poetinis credo

Iš maišto bemiegi nakt
Iš kalinio sapno troškaus
Eil raš i syvus sunkiu
Širdis atsigers ir išklaus

Buvimo ir grožio m sles
Ne sau mylimieji ne sau
Reg jim - gr so - išles
Varnai kam žydrynei rašau

Kam sausy varvekliais skambu
Nuo vizij karš io alsaus
Kam skelbiu kad laisv s nimbu
Lietuvio galva apsisiaus

Ta iau negaliu pasikeist -
Tesu k dik lio skrynia
Pasl pus j po vystyklais
Ir j s paleista Nemune

Kol pl šr s snapai virš tautos
Medžioja atmerktas akis
Plukdau sielos lob pas tuos
Kurie palyt j - išvys

1984 X 29

* * *

Nurims širdis, kratinį pasiblaškiusi,
Kaip mirti nuteistas - ankštoj vienutį.
Nusižudys, klimpusi vašk,
Pašios išlydyt - žvakigalio saulut .

Nuoš šilai nebaigiam simfonij ,
Neišstremt , neužtroškint bunkeriuose,
Dar ieškanį nežinomo iurlionio,
Jos smuiko rakt ateičiai atbursianio.

Todilne visos miško dainos liaujasi,
Ištekinės pušis pavertus kubometrais...
Yra širdži , kurios ir mirkaunasi,
Yra liepsn , kurias plaikstov tros !

1984 X 28

* * *

Tas išsek s ruduo - tarsi Tu...
Krinta lapai ant mindomo tako
Priplakti abejing liet
Kaip laiškai kuriuos neatsako

Aš pavasar sielos jaunos
Vis skambes spindulius žiedus
Vis krištol meil s pirmos
Ko dangaus angelai neišgieda

Tau sud jau baltus lapus
Mokiau žod kur tu skaitysi -
B k švelnus b k kaip rož kvapus
B k tyl jimas jeigu gr si

B k žvaigžde kai naktis j apsiaus
B k Jai tyruose palm s pav sis
B k Jai langas urvo tamsaus
Kai ji dusdama laisv s ilg sis

Ant suskirdusi l p rasa
Jai ištroškusiai lyk iš eilu i
Ant tak kur prab gs Ji basa
Auk švariausiu aksomu gyslo i

Virski gintaru Jos v riny
Tapk sidabro sage Jos kasose

Ir žem i gais išberk Jos kely
Švies rinkt kan iose visose

Kai šiaur poet išvys
Kad grandin se taig jis kirst
B ki auksas to žiedo kur jis
Niekada neužmaus Jai ant piršto

1984 X 21

Ar tai Tu vadinies Lietuva

I

Kan ios Rožan ius

Ar tai Tu vadinies Lietuva?
Varsto pirštai kaip rožin dyg -
Vorkuta, Kustanaj, Kolyma -
Karoliukai juodi genocido.

Karaganda, Norilskas, ita,
Perm , Tomskas, r dynai, kasyklos...
Ak, kuri paslaptis praeita,
O kuri ateity mus dar tykos ?

Vinguriuoja tarp piršt mamos,
Iškleipt ir g los, ir senatv s,
Speigo adat , kedro skujos,
Kraujo lašo neišartos sakm s.

Bodaibo auksingas sm lys
Ir smalinga skiedra nuo Baikalo...
Ar tiki atkalb ti gal s
Lietuvos Sopuling j dal ?

Ant spygliuotos vielos suverta
Atpirkimo ir kal i kek ...
Ar tai Tu vadinies Lietuva?
Saul s juodos ir leidžias, ir teka...

II

Kunigas Sigitas Tamkevičius sako pamoksl

Ar tai Tu vadinies Lietuva?
Giedras veidas - šviesa virš sakyklos.
Ar ilgai dar oazis gaiva
Siel skeldin į dykum vystys?

Ar ilgai dar kalbėsime mus,
Tarp drakono dant atsistojęs,
Kad beginklis prieš ginklaramus,
Tik kai jis sūžiningas ir doras.

Tavo žodis - skaidrus lydinys
Iš kristalo ir kieto granito.
Ir sušunka - Matau! - neregys
Nakiai, perplūštai meteorito.

Ieško kelio širdis ugnis.
Tu sakai - kas šiandien už laisvę,
Tas pirmiausia savyje ugdys,
Žodis, giesmė ir Dievo paveikslas

Virš Tiesos po ledo žieve.
Virš jaunystės. Virš buvimo. Šventės.
Ar tai Tu vadinies Lietuva
Ir nuo Kryžiaus šauki mus gyventi?

III

Tauriam mylin iam jaunimui

Ar tai Tu vadinies Lietuva?
Nedr sus palyd jimas pirmas -
Ner dijanti aukso spalva -
Tavo kasos - nevystantis linas -

Tavo akys, deja, pro virbus,
Mano kameros tams išsklaist .
Šiaur s v jas kaip kirtis žvarbus...
Ar paj gsi myl ti belaisv ?

Saus puokšt Jonini laiku
Ašar l n pamerkt ar mok si ?
Iš papar i , drauge surinkt ,
Kažkuris pražyd s - jei myl si...

Ar paj gsi didžiuotis dalia -
Mano antrankiais, katorga, randais,
Kai minioj tu teb si l le,
Patik jus fantasto legendai ?

O tikiu aš legenda tava -
Apie švent teisyb s laukim .
Ar tai Tu vadinies Lietuva,
Meil s nimbe, apsiaut s likim ?

1984

* * *

M s žeme! Tave mes myl jom!
Tavo smiltyse - ais i p da.
Tavo knyg skaityti prad jom,
Kai jau draudžiama buvo spauda.

Bet susp jome perskaityt - Laisv !
Du lietuviški skiemens. Trumpi,
Tartum kilpa virš Lukiški aikšt s,
Šiandien - Lenino... O ta pati

Virš T vyn s s puojasi kilpa.
Ir gestapo palociai tenai,
Ir kolonoje zek sulink ,
Brenda Sibiro tremt s nai

Nešdami mums ateit vaiski -
Skausmo knyg vil i apdailais,
Kad dar b t kam perskaityt - Laisv !,
Kai epochos gniaužtai atsileis. ..

1984 XI 30

Prieš mirt

*Vyskup Vincento Borisevi iaus ir Me islovo Reinio,
nužudyt Rusijos kal jimuose,atminimui*

Nepardaviau Tav s už trisdešimt sidabrini , -
Kaip gera mirt! Kaip gera mirt švariam!
Apvilks mus krikšto marškiniais T vyn ,
Uždegs žvakes nežinomiems kariams,

Uždegs vaikai per V lines. O, Bože!-
Senut Sibire praeidama šnabžd s.
Ir v jo pasodinta balta rože
Mišk tankyn j kapas prareg s...

1986

Draudžiamajai v liavai

Geltona - linas, stakl se virstantis drobe.
Purienos, auksu nub r upeli krantus.
Saul ir smiltys, daug išaugin - priglob .
Saul s kasos, pam gusios r t sunkius vainikus -
Tikime - neišnyks

Žalia - miškai, b glijo prieglauda, laisv s tvirtov ,
Dži stantis šienas, rasota vaikyst s žol ,
Škaplierius to, kur vien apsup nukov .
Lapai lelij , mari m slinga gelm -
Viliam s - išliks

Raudona - „Aušros“, iš Tilž s at j ,
Tremtinio kraujo skreplys - taip, džiova!
Žaizdos vis , kurias J zus ant kryžiaus kent jo
Ir kuriose pasisl pus n nai Lietuva -
Mylime - gyvensime!

1986

* * *

Ar gali pasakyt,
K tai reiškia - myl ti,
Kai esi užpjudytas
Valstyb s-Galeros b glys?
Kai ant tavo p d ,
Joms nesp jus atv sti,
Jau šnopuoja apmokamas
Dosniai seklys?

Klausiat ir aiškinat,
Kas yra meil -
Atsakai glit s ir tams s.
Tušti.
Kitaip prabyla
Penkerios žaizdos,
S nariai, trimis vinim
Prikalti...

1986

* * *

Dar kart Raitelis Baltas pražydo
Laisv s G le baudžiovos naktyje
Veidas T vyn s už grotinio šydo
Atei iai šypsosi - žvelkit J

Kaip atsiv r šaltiniais Jos akys
Kaip už plieninio vualio paukš iu
Spurdantis žodis dar k nu netap s -
Jau pažym tas buvimo žvaigždži

Jau nuo tada užrašytas buvimui
Kai partizanai vien juo nešini
jo stabdyti raudonos lavinos -
Ritos per k nus srantai purvini

Lauž medžius band Nemunui krypt
Savaj li tys nešvarios primest
Nemunas Nemunu turi išlikti
Ir tek ti Kurši marias!

Vilniuje Kryžiai Trys turi stov ti!
Kaunas atsimena laisv s sparnus!
O per sibiru v lei žygiuoja laim ti
Dvasios kari eskadronas kilnus!

1986

Lietuvai šiandien

N ra laisv s LAISV S AL JOJ
O virš uždarytos PRISIK LIMO bažny ios
Švie ia lozungas „Šlov KPSS!“
Gedimino stulp siluetus
Nuo sugriaut paminkl pap dži
Baigia išgraužti partinis istorikas
Svetim j kariuomeni koj
Nugludintas Vilniaus akmuo
Karalai io Kazimiero rauda
Kur ištr m ir po mirties
/Tiesa, ne Sibiran - tiktai Antakalnin.../
Kartuvi aikšt je juod iškeltarank
Liaudies mylimo vadostab
Dien nakt milicija su racijom saugo
/Klauskite, klauskit, vaikai,
Savo lietuvi kalbos mokytoj ,
Kol j dar turite klauskite, -
Kod I Kudirkos, Daukanto, Vaižganto,
Kod I Vytauto - Perlojoj - paminkl
Niekam nereikia saugoti?
Ieškau žem lapy Donelai io Tolminkiemio -
Ta iau randu tik istyje Prudy.. .
Ieškau laisv s LAISV S AL JOJ
Ta iau sutinku tik maitos musi spalvos uniformas
Tiršt jan ias prie Muzikinio teatro sodo
Kur LAISV S LIETUVAI! šauk Kalantos ugnis

1986 V 27

Dokumentinė poema

„S žin s laisv“

Taip s žin s laisv
Nes taip rašoma LTSR Konstitucijos
Penkiasdešimtame straipsnyje
Taip skaičiau „Tiesoje“ -
Beveik tiksliai maskvišk s „Pravdos“ nuoraše
Taip kalbėjo kažkurio atk rimo -
k rimo - išvadavimo mitinge
Petras Griškevičius*
Taip s žin s laisv
Kartoju praeidamas pro Švento Kazimiero
Bažnyčios ir ateizmo muziejumi tapusi
Taip s žin s laisv
Sakykit Žaliosios krikščionys
Per liet ir snieg atėj Miši išklaudyti
kapines
J s maldos namuose kol kis - mala gr dus
Materija pirmin , s mon antrin
(anot priplot prie raudon stend
barzdotoj klasik)
Taip s žin s laisv
Ir tikinėj jausm niekas ne žeidin ja-
Priminkime sau ties dviem J zuit
Kaunišk s šventov s bokštais
Po kurios altoriumi šiandien - suomiška pirtis
S žin s laisv s tikrov ypa akinan iai atsispindi

Buldozerio peilyje šliuožiant Kryži kaln
Vykdyti „sakymo iš aukščiau“
Ant mokyklinio siuvinio
Krenta ketvirtaklasio didvyrio ašaros -
Nu aižytas liniuote ir kamp už ausies nutemptas-
Ak tu davatka fanatike Dievo avin li!
Jis neužsirišo raudono kaklaraišio
Neišvardijo katakomb darb
Ašar takas niekam negirdimas
Vinguriuoja ant balto istorijos lapo
Ir kas išskaitys keten rašo?
S žin s laisv ! - spiegia spauda
Teleakiratis radijas
Anilionio aparatin - S žin s laisv
Šimt kart s žin s laisv
Nes taip skelbia LTSR Konstitucijos
Penkiasdešimtas straipsnis
Taip LKP suvažiavime kalba
Petras Griškevičius!

...Giedriu kaip Ostija
Perms grot nukryžiuotu veidu
Šypsosi Kunigas Sigitas Tamkevičius...

1986 V 31

Baudžiamojo kodekso motyvais* 68 straipsnis

Gelton jāv fone
Ryškiai žaliai nudažytas
Stovi kol kiekio namas
Dengtas raudonu šiferiu

Javas aišku s moningai
Rudeniop prad jo gelsti
Kol kietis irgi ty ia
Sienas nutep žaliai

Nusikalstamai priderino
Atitinkam stogo dang
Aišku kaip dien -
"agitacija ir propaganda „ !

1986 VI 29

Baudžiamojo kodekso motyvais 62 straipsnis

Skrenda trikampiais pietus
Nedrausmingi m s paukšiai
Nei jiems viz nei jiems paso
Nei muitin užeit

Paži r kit saugumieiai
t netvark didžiausi :
O gal „Kronik " ten nešas
Po netikrintais sparnais?!

Ir nor t si sušukti
Rausv pažym išklus:
Tai t vyn s išdavimas!
Atsipeik kit, gandrai!

1986 X 22

ANTRA DALIS

GEROSIOS ŽINIOS DUONA

Marksist teigimu, visuomenės sąmonės lygoja visuomenės būtis. Instinktai, tironijos, prigimties ydos iš tikrųjų visais amžiais stengiasi pažaboti ir apriboti žmogiškąjį mint. Tačiau mes, krikščionys, turime ne veikiamą ginklą - mokym kaip sąmonę turintis lygoti visuomenės būtį. Tai Evangelija - mokslas, kaip iš sielvarto išgauti džiaugsmą, iš panios - dvasinį laisvumą, iš mirties - amžinąjį prisikėlimą. Visur, kur Gerosios Žinijos Naujienos raugas pašalinamas, žmonijos duona apkarsta ašaromis ir krauju.

* * *

*Aš jums palieku ramyb ,
duodu jums savo ramyb .
Ne taip aš j duodu, kaip duoda pasaulis.
Jn 14,27*

Kažko lengva ant kr tin s
Lyg Komunij pri mus
Lyg už ties einant mirti
Saul n pakeltom akim
V I žydrumas vadina
Balto pragiedrulio r muos
Gervi sveikinimo klyksmas
Skambantis šilta viltim

Kažko l pos prasiv r
Ir be priežasties šypsojos
Kažko ašara sulipo
M lyn aki vokai
Ak tai vis dar neišg r
Iš širdies ramyb s Rojaus
Kur kameronj vienut j
Tartum visrakt laikai!

1986

* * *

...Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės
Mt 5, 10

Kai už lango gegužis toks žalias
Kad nenorom pabunda viltis
Prisiminkim lietuviai kalinius
Ir tegul pasiners atmintis

Laikinai nors trumpam - už tū grot
Parymokim šaltoj ankštumoj
Išbraižykim ant sien šarmot
Kad dorajam kal ti geriau

Negu tau vargšas sarge už dur
Negu tau prokurore ni rus
Laukt dienos kada jis „de jure“
Dievo r štis teisingas užgrius!

1986

* * *

... nes toki yra Dievo Karalyst ...

Lk 18,16,

O Marijos S nau,
Kuris kybai ant kryžiaus,
Aptek j s raudonais ir tirštais lašais,
Nors buvau nuo Tav s
Tik trumpam nusigr ž s,
Man tamsu be Tav s,
Šalta buvo tenai...

Pasiklystu savy,
S km se ir nelaim j
Prarandu aukšt s lyt su B timi.
Tada saujon imu
K dik lio rankut ir gaudau
Žvilgsnio skaidr ir šypsen Jo akimis.

Dvasios chaose tariant girdžiu:

...nes toki yra Dievo Karalyst ...

Ir Tavo aiškumas žodžius

Ir darbus sugr žta.

1986

* * *

*Kas tiki mane,
nors ir numirt , bus gyvas
Jn 11,25*

Po mano langu v l vešli aguona žydi,
Kuri rytoj be garso nubyr s.
Iš nuotraukos jaunyst s laiminamas šypsniš švyti,
O bus diena - jo vietoj kaukol s...

Pastat architektas nuostab dangoraiž -
Kas iš jo liks tre iam pasauliniam kare? -
j tu, žmonija, skubinies galvotr k iais,
Nes tavo k nuose nei proto, anei meil s neb ra...

Ir laižo liepsnos nebaigt poeto k rin
(Tikriausiai od šios dienos diktatoriui menkam),
Ir visa, kas mes esame ir k mes turime,
Išslysta mums, subyra, liekasi kažkam kitam...

Nejau tai visa, k j s galite pasi lyti,
Aguonos žiede, m zos, pamilti veidai?
Ne j s mane ir ilgesio dykyn širdyje suk r te,
Ne j s gaivinan ia versme joj trykšit, neverti vadai...

1986 VIII 8

* * *

*...nuo man s atsiskyr , jus negalite nieko nuveikti!
Jn 15,5*

J zau, Tu skaidri dangaus m lyn .
Aš - erelis, nardantis joje.
Tavo toliai žvilgsn prirakino -
Paskandink mane Tu savyje!

J zau, žiedas Tu baltos lelijos.
Aš - rasa jos žiedo taur je.
Ištirpdyk mane, priimki tyr
Žiedlapi saul tam baltume!

J zau, Tu beribis vandenynas.
Aš - banga varsota nerami.
Atitr kus nuo Tavo kr tin s,
N r man s ir spindesio many!

1986 VIII

* * *

Kai melsit s, sakykite: T ve
Lk 11,2

T ve! Lino žiedo ir lauk ramun s T ve!
Saul s ir Aušrin s žvaigžd s T ve!
Koks laimingas, kad galiu Tave kreiptis: T ve!
Ir pro grotas si sti mald Tave.

T ve! Abraomo, Izaoko ir Jok bo Dieve,
Taut laisv s ir vis tiron galo T ve,
Tavo žuolui gyvam nulupo žiev
Ir išdegino švinu TSRS.

T ve! Dykuma ir bevanden s sm lio riev s,
Bet pro dulkes Tavo meil s stulpas, T ve,
šaltini toli žem atsišliej s,
M s maž Lietuv švieson išves!

1986 VII 14

*Kaip ištroškusi eln uodžia upelio, taip mano širdis Tav s
ilgisi, Dieve*

Ps 41,2

Šitas m lynas dangus -

Ar tai Tu?

Šitas žiedlapis skaidrus -

Ar tai Tu?

Šita šypsena švelni -

Ar tai Tu?

žuolai t v šaly -

Ar tai Tu?

Vaiko s žin s šviesa, Tau skirta -

Ar tai Tu,

Ar tai tik Tavo

Visata?

1986

* * *

*N ra didesn s meil s,
kaip gyvyb už draugus atiduoti
Jn 15, 13*

Kaip nor t s apgl bt šit žem
Ir priglausti prie J zaus Širdies -
Šit Lietuv , drobul žali ,
Už kuri Tu kal jime meldies -

Tu, Sigitai, ir Tu, Matulion ,
Tu, Alfonsai, ir, Vytautai, Tu ...
Tepalaimina J s kelion
Broliai ašar sakramentu.

J s meil kan ia kainota -
Nieks valiutos šios nedevalvuos.
Ir, spygliuota viela apvyniotas,
Širdis ištiesiat iš tamsumos

tautos rank skleidžiam švies , -
Gydo jos dyvini spinduliai.
Laisv s s iose t sia j s giesm
Dar negimusieji kankiniai...

1986

*Neverkiete! Mergaitėn ra mirusi, o tiktai miega.
Lk 8,52*

Lietuvai

Pasakyk, kad Ji nemirusi - tik miega,
Pasakyk, o geras Dieve, pasakyk...
Neša v jas sibirin snieg ,
Beria užmerktas Jos akis...

Pasakyk, kad riešai Jos sutin ,
Grandines nu mus - atsileis.
Ir suvirpins Nemuno kr tin
Potvynis atod siais gilliais...

Pasakyk - nekruvinas Jos veidas,
Tai tik taip sau rausvas atspindys,
Kai saulel giri sostan leidos,
Palyt jus ežer akis.

Tu prieik, Tu tik paimk už rankos -
Ji karste laiminga atsistos.
Leisk priglust patiklumu našlait s
Prie krauju rasojan ios kaktos.

Viešpatie, gyvai dar b ti leisk Jai,
Plak Jos k ne gyva širdimi,
Kad iš perv rim sr v s Tavo kraujas laisve
Mums pavirst ir gyvyb s li timi -

1986

*Žmogaus Š nus turi b ti atiduotas nusid j li rankas ir
nukryžiuotas, o tre i dien turi prisikelti Lk 24, 7*

Velykoms auštant

Buvo naktys sukniub .
Buvo dienos nualp .
Uolos skeld jo. Mir jisai.
Išsisklaid m pab g ,
Tokie dr s s ir smark s -
Kurgi Petras, ryžtingas toksai?

Šiandien griaudžia dangus.
Šiandien budeliai klumpa
Ties pravyran ia kapo anga.
Veda Dievas-Žmogus
Tuos, kur mir nuo kulk ,
O su jais - atpirkta Lietuva!

1986

*Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys t
duon - gyvens per amžius. Jn 6,51*

Po Komunijos

Kaip žaizda mirtinoji
Pamažu prisipildo šilto kraujo,
Kaip gerumo pritvinksta
Meilės žodžiai tarti,
Kaip viltim patiklia
Maldos žodžiai iš sielos į pas keliauja -
Taip ir Tu, Išganytojau Jėzau,
Esi visas man ir many.

Būk toks geras many,
Koks esi kantrioje Tabernakulio duonoj.
Mano lėpoms kalbėk
Tik Gyvenimo gyvo žodžius.
Mano rankom užspausk
Juodą žaizdą Tavo vyno kairiajame šone.
Mano žvilgsniu paglostyk
Nulaužtom viršūnėm medžius.

Būk gyvybė many,
Kad su šypsena žengčiau už grotis
Ir negelt man širdis
Gyvatynas spygliuotą vielą.
Tik motulei, prašau,
Neatimk savo kryžiaus paguodą
Ir neleisk, kad jos galvą
Kameros uždengtų šarma —

1986

...O jo vardas teiks vilt tautoms

Mt 12,21

Man reikalingas Dievas

Man reikalingas Dievas,
Kuriame atrast tobul ir aiški prasm
Rasos lašelis prieš išdži damas ir Niagaros krioklio
srautas,
Ir senut l pusakl , rožan i šnabždanti,
Ir genijus, suskald s atom ir siekiantis ranka
žvaigžd t skliaut .

Man reikalingas Dievas,
Kuris prasmingoje harmonijoje priimt
Ir bu in , dvi sielas jungianti i vien meil s dali ,
Ir nekaltumo kristol , išad šarvu apgint .
Man reikalingas Dievas, Kurs palaužt nendr (prie
klausklos) kelia!

Man reikalingas Dievas,
Kuris tironus numeta nuo sost
Ir duoda Dovydam j gos prieš galijotus atsispirti,
Kuris beteisi ašaras vilties skara nušluosto
Ir iš kal jim d stan i T vyn s mald girdi.

Man reikalingas Dievas t ,
Kuri žmogaus vardu nebešaukia,
O tik raide - prisimenat? - raide ir numeriu.
Man reikalingas Dievas, s žin s s vok
Išk l s virš auksuoto laikinumo!

Man reikalingas Dievas,
Kvie jantis ateiti ir naiviai Jį simylėti.
Man reikalingas Dievas, Kuriame ištikimiesiems
grįžti
Dešimtmečiai išniekinti ir pražudyti lageriuose.
Man reikalingas Kristus!

1986

*Prieš 2000 metus: Velnias vėl paima Jį labai aukštą kalną
ir, rodydamas viso pasaulio karalystes bei jų didingumą, ta-
ria: Visa tai tau duosiu, jei, parpuolęs ant žemės, pagarbinsi
mane. Tada Jėzus atsako: Eik šalin, štone! Juk parašyta:
Viešpatie, savo Dieve, tegarbink ir Jam vienam tetarnauk!
Mt 4,8-10*

*1986 metais: Po pusės bausmės su žinios belaisvių kunigaikštyje
Tamkevičiui KGB lėktuvu parskraidino iš Permės koncentracijos
lagerio Vilnių, parodydamas filmus apie religinį gyvenimą Lietuvoje,
leido pasimatyti su artimaisiais. Reikalavo parašyti malonius
prašymus ir žadėjo laisvę. Kunigui atsisakius „parpulti ir pa-
garbinti“, atgal kalėjimui išgabeno traukiniu.*

Gundymas

Ant naršs di žilas kalinys.
Už saulės spindul , paausinus dulkes,
D koja Dangui, kuriame mylės
Didingas T vas. Vargo metai - smulkm s...

Kelint kart atveria vartus
Ir kaliniui parodo ir pasi lo
Nutviekst saulės erdv ir pietus,
Garuojan ius ant ištaigingo stalo.

Parodo galimybes ir k des,
Kuriose jis gal t dar s d ti;
Trib nas, žmones, nuostabias knygas -
Išsisakyt, pažinti ir myl ti...

Prieš alkano sukaustyto akis -
Gyvyb , sotis, laisv - ant pad klo...
Tik ia, kamputyje, pasirašyk
Užmiršti. Nusilenkti. Ir tyl ti.

O jis ir v l išsekinta ranka
Išlieja riebi papirkimo sriub ...
V l durys vagia saul , o malda
Atverti s žin s berib saul skuba.

1986 VIII 19

* * *

*Eikite sau vieni negyvenam vietai ir truputį pailskite.
Mk 6, 31*

Kai siel sibia skausmo strėlė,
Kai kilnumo be galo pasiilgsti širdim,
Golgotos papildime patylėti
Su žole, su kalnais, su žvaigždynmintim.

Kita šypsena reiškia, pasakyk man, Žmogau,
Kybantys ant keturi savo kono žaidžiai?
Štai ir mes... Štai ir aš paklydau, išvargau
Kaip belaisvis vienuteje - mirštančio džiaugsmo
baugu...

Tu gimei, keliavai, Tu daug alkai, skurdai.
Ir už duoną Tau akmenmetė Tavoji tauta.
Už ką Tau kryžis savim tik į vadai.
Ir kalnlydis tik Motina Tavo šventa...

Tu regį, kad ir mums šiandien riša rankas,
Melo pelkė uždusina šauksmurnoj.
Merdi, bet ATLIKAU dar neištariau Tas,
Kuris kelsis - tikrai! - treidien Lietuvoj!

1986 IX 21

* * *

*...akis nereg jo, ausis negird jo ir žmogaus šird ne jo,
k paruoš Dievas tlems, kurie J myli... 1 Kor 2 , 9*

Skausmingai mes išpl štai
Iš Džiaugsmo šalies
Ten, kur meil s gelmi
Neganda nepalies,
Kur teisyb s šviesa
Iš veid , iš aki ,
Kur Jis vienas - Es s -
M s T vas, tikiu!

Kur kaip muzika žydi
Šventumo žiedai -
Bethoveno, Bacho
Tyl s aidai
Tos didyb s pilnatv s,
Kuria gyvenu,
Kai virš n n staigion
T ve m s einu!

Ir nors sk siu garb s
Žem s laur vainikuos,
Nors palaima apgl bs
Draugo meil tyra, -
Kiekviena man g l ,
Laim s garsas džiugus
Tik krislu pasiilgtos
T vyn s tebus!

1986 IX 21

*Ir nukrito jam grandinė su nuo rank .
Apd 12,7*

Lietuvio sapnas

Sapnavau, kad gavau iš Dangaus dovan -
Iš kristalo nukaltus sparnus angel .
Jais galingai pamojau vienut s urve -
Ir ištežo spyna po rykšte ugnine.

Išsiskyr betonin r sio d ž -
Medžiai! Lapai! Žali! Greit žibuokl s žyd s!
Debes liai nurim dangaus ežere -
Kaip pails lelij žiedai vakare.

O erelis aukštai, kur vergams nepasiekt,
Kursto spindin iu skrydžiu laisvužei prisiekt.
Pakilau, ir iš laim s apsvaigo galva,
O kal jime rauda li dna Lietuva:

Nei žydryn s dangaus, nei žalumo žol s.
Cementinis r sys dien nakt tyl s...
Nei veid , nei širdži , šypsniu anei mirties,
Tik tvora, mus atskyrus nuo Dievo b ties...

Išgirdau, ir pabodo man skrydis džiugus...
Ir kol ašaros Jai nuo blakstien nedžius,
Nemiela man erdv , nesvaigi man garb ,
O sparnus - greit teism paduos KGB!

1986 X 10

*Verkite ne man s, bet ver iau sav s ir savo vaik .
Lk 23,28*

* * *

Mano siela verkia
Trypiamos lelijos
Mano siela rauda
Krintan ios žvaigžd s
Mano siela šaukia
Parblokštos žmonijos
Mylin iajam S nui:
Kristau, pagail k!

Laisv si ski bur ms
Gintarinio kranto
Tavo veido grožio
Biustai* neatstos!
Ir neleisk sudrumsti
K dikiškai švento
Žvilgsnio atšeš liams
Purvinos klastos.

Pagail k Sm tkelio
Kirviais sukapoto
Pagail ki žodži
Sutept melu
Pagail ki sielos
Virtusios robotu

Kad netart niekad:
Dieve, ak, myliu!

1986X12

**Marksizmo k r j ir SSRS gyv ir mirusi vad biustai so-
vietme iu buvo privalomas kiekvienos aikšt s ir kiekvienos
staigos atributas.*

* * *

Jos rado akmen , nuritint nuo kapo.

Lk 24, 2

Aš ieškojau draug -
Ne baili , ne verg ,
O pam gusios skryd kalnyn genties.
O dabar prie šalies -
Be sargybos šunies -
Tiktai šaltos glamon s Sibiro pusnies.

Aš ilg jaus tiesos.
O dabar virš galvos -
Zonos lempa, spygliuotos vielos apsupta.
Kas to lobio ieškos,
Naktimis j sapnuos,
Tegul žino - ir jam ši dalia parengta.

Bet po Kryžiaus skriaudos,
Po Marijos raudos -
Tautos nurist akmen ras ir gyvens.
Nepraraskim vilties,
Neužp skim ugnies
Ir prie lopšio atneškime Krikšto vandens!

1986 XI 10

* * *

*Nebijokite t , kurie žudo kūn ,
O negali užmušti sielos.
Mt 10,28*

Kunigui Juozui Zdebskiui

Tai ne putino uogos ant sniego
Tai žmogaus širdies kraujo lašai
Juodas keršto šešelis pabėgęs
O ko Tu Lietuva beprašai

Atsiklaupus prie iškasto kapo -
Apledėjus vasario grumstai -
Jis atidavė viską - Jis tapo
Alkaniesiems maistu kaip Tasai

Kur Dievui kasdien ant altoriaus
Jis aukojo už vargšų žaizdas
(Jas išplėš spygliuotosios tvoros
Ak ir nuodimis gillino jas!)

Mums ir Tau Jisai davė Tavin
Kūno krauj - kaip Kristus takt -
Valgyk gerktartum duoną ir vyn
Nepaliauki kratinį seplakt!

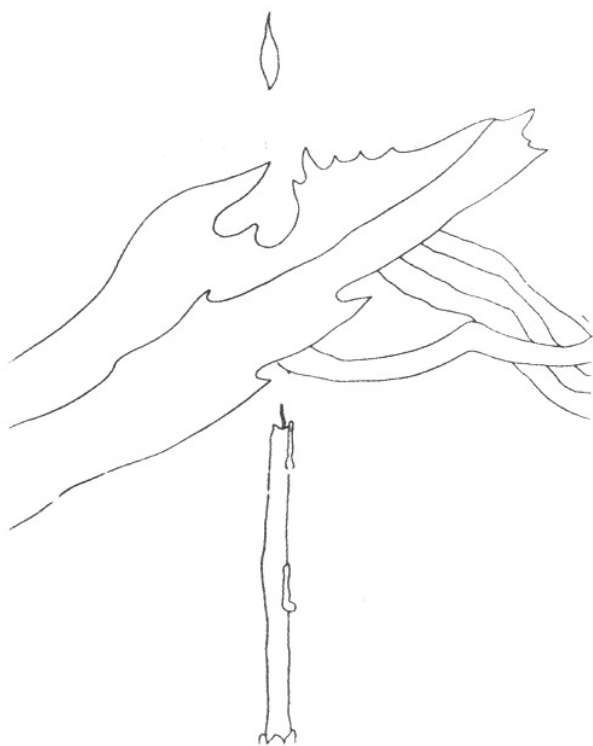
Ir kaip švent Komunij l pos
Kapas paslepia k n - g du
Vienos žaizdos - sakytum prie stulpo
Ketvir iavo j Romos b du

Juodas bailio šeš lis jau b ga.
Prisik lusio Kristaus prašai -
Tegul bus kraujo uogos ant sniego
Lietuvos atpirkimo lašai!

1986 XI 8

Marijos ašara

1986-1989

Marijos ašara

Prie mieganio K. dikio
vogia pasilenkia Motina -
bučiuoja ramybe nušvitusi kakt -
akimirka - šird sugniaužia baugi
nežinia - Ji pakelia žvilgsn Dang -
ir ašara spindi aky.

Ar tai - pakeliui Egipto tramim ?
Ar vagone, kurio paskutin stotis -
Krasnojarskas? Ar prie mano Tautos
ateities Tu taip, Motina, rymai?
Paslėpti savo ašaroj Rytas ir Kryžius,
nuplauk Laisvės Svajni ir viltį,
kaip anais Aštuonioliktais metais -
Išsipildymo Dang - paleisk!

Kiaukliai, 1986-1989

Du valdovai

Popiežiui Jonui Pauliui II

... Už neprašaunamo stiklo s di juodasis
valdovas ir dreba.

Dreba sargai, automatais ginkluoti, aplink.
Skuba j sl pti jo gelžbetonin grab ,
Kur tiktai bailio žiauruolio kr tin nurims.

Eina per mini Baltasis Valdovas ir šypsos.
Ištiesia rank virš švytin ios vaiko kaktos.
Šauna balt j šird tamsos pasamdytas žudikas,
Bet sužeistasis ir jam - Teatleidžia...- kartos...

1987.I.7

* * *

Rašau jums apie Laisv , kurios nema iau.
Rašau apie Laisv , kuri išsvajojau.
Kuri - ešafoto bausm kuo ar iau -
Dažniau ir ryškiau nuteistasis sapnuoja.

V jas plaukus kedena, Ji akim m lynom, -
O, melsvumas pla i horizont !
Jos galva apsiausta aureol s spalvom,
Nepalie iamom degan i front .

O T vyne mana, Ji ateis Tave,
Išbu iuos tavo riešus supan iotus.
Ar beras tiktai laukian i Jos - bent sapne,
Ar beras tik pak lusi kan i t !

1986.XII

* * *

Mano širdy liepsnoja tavo laisv , Lietuva,
Neužgesinama teisyb s ilgesio ugnim.
Ir visa, kas mes esame ir ko mes siekiame,
Supranta Kristus ir išsaugoja savim.

Jo žodžiuose nuo kryžiaus atskrenda gyvyb
Ir ant galvos T vyn s leidžias balandžiu.
Pro sm gius, nuosprendžius, tremtis - Tebus ramyb
Visiems, kieno gera valia - girdžiu.

1986.XII.14

Lietuva ar TSRS ?!

Mes meil s Lietuvai nebedalinsim dviem t vyn m
Ar dviem valstyb m - kaip tai bevodinsim.
M s meil Lietuvai viena - netrupmenin !
Su ja mes gim me, su ja numirsim.

Ir laikas jau žinot, kad sutrypia tautas tironai,
O rimb laimina priderinta daina poetai.
Ir si lo duon mirštantiems be laisv s milijonams,
Šventovi ilges nor t kiauli fermom užžav ti...

Gerai gyvename ir nieko, sako, mums netr ksta.
Jei netiki, junk - ir televizija patvirtins tai, ir radijas!
Tiktai krauju kažko širdis kr tin j atsid sta,
Tiktai kaip skyd iškeliu prieš t gerov - S ŽIN !

1987.III.31

* * *

Man verkti norisi, po kryžium atsiklaupus,
Prie Tavo nuolauž , griuv si , pelen .
Tuš iais keliais bast n s v tros kaukia.
Pilnuos kal jimuos - skeletai žmoni .

Kur buvo Žodis - akmen užrito,
Kur skeid knyg - kruvini gaisai, -
Ne, ne varsom žad to „naujo ryto“ -
Laužaviet m ž ruoja ištisai.

Ir nebežino savo vardo brolis,
Ir nepaž sta motinos sesuo,
Ir teškia, savo atvaizd užpuol s,
veidrod žmogus sunkiu kažkuo.

Ir tiktai šuk se save atranda,
Susižeidžia rankas, sukruvina mažus...
Ir v l sunkia širdim prie kryžiaus brenda, -
Pakelk juos, Kristau, arba jie pražus!

1987.IV.12

* * *

Kaip t lengv pavasario saul
J zaus Ostij sieloj nešu
tave, sužalotas pasauli,
Padalintasis kardo ties .

Pridurmu man negriaudžia orkestrai
Ir nelydi eskortai verg -
Tik lakštingala, pilkas maestro,
Tik vargonai upeli vag .

Tiktai žem , kurioj simyn
Gilios p dos beteisio žmogaus,
Tik žibuokli žieduose T vyn
Šnabžda - laisv tiesoj atsigaus...

1987.IV.3

* * *

Aš nepakelsiu kalavijo, Lietuva,
Nešauksiu - Keršto! - tavo budeliams
Tik melsiu J z , kad mana galva
Priimt kirt , kulk , tau nugalint .

Nei žodžiais, nei ranka neruošiu sprogmen ,
Net mintyje nepuosel siu neapykantos,
Tik šauksiu - Laisv s! - kol savu krauju
Užspringsiu - paukštis, grot kilpoj klykiantis.

Prieš mel nekovosiu išvirkš iu melu,
Karališkiems langams pagiežos akmen nerinksiu...
Bet Tu žinai, kad ne mažiau Tave myliu,
Kad už Tave ken iu ir - nieko nekankin s - mirsiu...

1987.IV.6.

* * *

Tai kas, kad grotos
Ir rsys gilus požeminis.
Tai kas, kad vielos spygliuotos,
Kai po langu taip alma šaltinis -
Tartum motina kalba,
Lyg taria: T v y n ...

Tai kas, kad muš ,
Ir dar muš, ir spjaudys.
Tai kas, kad paakiai juoduos - ne nuo tušo...
Kai švariam Tavo sielos sode
lyg velykin arfa griaud s:
Kad pavasar žemei gr žina
Kantriai veiktos skriaudos...

Tai kas, kad tamsoj
Trypia teis ir mylint žod ,
Ir Adomo planetoj visoj
Žal io kaukol snuk pražiod , -
Laiky ant širdies
savo baltas g les, o Marija, šypsokis, -
Dangum, ašara, kryžiaus vinim
teateina pasaulis kitokis!

1987.IV.29

* * *

Spygliuotas vielas kaip voratinkl nudreskia Meil -
Ir J zaus vardu spinduliuoja žydryn aukšta.
Kaip vizija žydintis sodas kameros sapn ateina.
Jau velkasi marškinius Krikšto lietuvi tauta!

1987. V.27

* * *

Širdis išdegus kaip Sacharos dykuma.
Ir jei tenai bent vienas žiedas žydi,
Tai panašus jis, J zau, Tave
Ant Lietuvos suskeld jusi kryži .

Burna užspausta kaip uždusinta versm
Po antkapiu asfalto ir betono...
Atsiveria jinai nebent giesme,
Kai T ve m s aimanuoja choras.

Apkaltos rankos bejausme geležimi -
Kaip baltas paukštis, sipyn s eršk tyne.
Ta iau retežiai sukliudyti per silpni
Sud ti jas už jus visus, nes myliu!

1987 -1988.V.12

* * *

Kaip balti balandžiai
Tie laiškai bi iuli -
Ant žaizdoto k no
Nuplaktos sielos
Atskrenda ir krenta
Už kal jimo m r
Iš Apvaizdos rankos
T viškai geros

1987.IX.19

* * *

Dainuojam Lietuvai, Lietuvai, Lietuvai -
Tam dangui mlynam, tai žaliai giriai,
Tam kraujo lašui, nekaltai išlietajam,
Tai ašarai, kur skruostais rieda tyliai.

Dainuojam Lietuvai, Lietuvai, Lietuvai -
Ne - ne iš laikraščių, plakatų, televizijos,
O motinai, dar vygyje palietusiai
Alsavimu ugniniais laisvės vizijos.

Dainuojam Lietuvai, Lietuvai, Lietuvai -
Ne sėjungai, ne reichui ir ne unijai...
Po jų visų mes Jos vaikai išliekame.
Ir nieko svetimo Jinais ne sisijima.

1987.X.7.

Ne iš knyg

Ne iš knyg , tikrai ne iš knyg ,
O iš vaiko aki nekalt
Aš žinau, kad yra Begalyb ,
Kad esi, Dieve, mylintis Tu!

Ne iš formuli , tezi ar rašt ,
O iš žiedo lelijos baltos
Man kalbi apie grož be krašto
Prirengtosios žmonijai puotos.

Ak, nereikia rodym žaismo,
Kai už t višk rank laikaus,
Kai savy aš nešuosi paveiksl
To, Kurs spalvina žydr dangaus,

Kurs t tobul form nubraiž
Tulp s taurei ir drugio sparnams,
O akims m s lietuviškai skaidriai
Leido šviesti kaip Rojaus linams.

1988.I.

* * *

Golgotos valanda art ja
Minia - Ant kryžiaus! - greitai šauks...
O duok mums Meil s, Atpirk jau,
Kiekvien j dabar užjaust!

1988.II.7.

(Plg. oficialios spaudos raginim sraut „liaudies“ vardu at-siskaityti su „ekstremistais“)

* * *

Nebijok, Lietuva! -
Kristus prie laivo vairo,
Nors eršk iuos galva.
Nebijok, Lietuva! -
Mes - laisv s kareiviai.

Savo k no žaizdom,
Baltu s žin s skydu
Mes pridengsim b doj
Trapi ais i gyvyb .
Savo sielos žaizdom -
Laik ir Amžinyb !

Vilnius, 1988.II.3.

(Po Petro Gražulio teismo)

* * *

Vasario sniegas - tarsi tvarstis ant žaidž .
Ir Evangelija - apie raupsuotojo nuvalym .
O dega meil uždrausta gyvu žaidžiu -
Tauta kal jime sapnuoja laisv ir gyvenim ...

Ar Tu tai, Kristau, palyt jai grandines?
Tarei: Aš noriu, b k švari! - ir jos nukrito.
Kas tai? - širdy girdžiu laisv niškas dainas,
O v jyje aplink - spygliuotos vielos cypia...

1988.II.14

*(Sekmadienis - bendra tautos malda ir Kryžiaus keliai, pa-
aukoti už T v yn s laisv)*

* * *

Išskleistos bur s,
tempti lynai,
Žvilgsnis - m sl tolybi .
M lyna j ra,
Bang begalyb , -
Kur mus šauki, begalybe?!

Kas už t met ,
Kas už tos žvaigžd s,
Kasgi ten, už horizonto?
Artinas metas -
Visk išaiškink
Ir atsibus - nesupranta...

Atom džiuagl s,
Lozung marios,
O iš riešku i kaip paukštis
Spr sta išspr sta
M s gyvenimas, -
Kas, mano Dieve, sugaus j ?

1988.V.7.

* * *

Geguž s v jas gaubia žydrū šiltumu,
Kaip Motinos Marijos apkabinimas...
Ir krykš ia Jos giesm padangi laisvumu,
Kur šitas vardas minimas ir minimas...

O skliautas m lynas kaip tai, kas nepasiekiamo,
Kaip kalinio svajon - b gti...
Vaikyst s rož atminties br zgyn prietemoj
Vilioja atsiklaupiti ir myl ti...

1988.V.8.

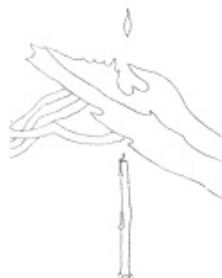
Trauktis n ra kur - už m s Maskva...

(iš vadov li citat)

Sutraiškykit mus!

Mes toliau nesitrauksim n žingsnio!
Už gret išret jusi m s - ne Maskva,
o širdis parblokštos Lietuvos.
Nors išpl š t varpus iš sunaikint laisv s
paminkl ,
Mes n žingsnio daugiau
nesitrauksim nuo s žin s laisv s ribos!

1988.II.21.

Keliai kaip ilgesingos dainos - tolumon

Keliai kaip ilgesingos dainos - tolumon
Vingiuoja ir miglotai sisunkia
paslaptinę šilumą
Pro kapines, pro šok ramunėlis...
Kuprotas beržas nešas dali sunki,
Sudėt dievdirbio mediną atgailon...

Tiesiu rankas Nukankinti ant kryžiaus.
Kaip keldikis už motinos prijuostis -
Žaizdą atvirume slepiuos:
Juk niekam jau manęs neatiduos?
Ir baigsis raudos, ir akis nušluostys...
Tiesiu rankas, sielos tylą grįžs.

1988.IV.13.

Laim jo Jis ir Motina

Laim jo Jis - ir Motina laim jo,
Sutryn šalt kaip lavina - Aleliuja.
Ta iau prieš tai po kryžium Jis gul jo
Marijai matant, J lyd jo spj viai.

J prikai . Kažkas - visai kaip šiandien -
Su palengv jimu atsikv p - sutvark m!
Teliko tiktai sielvartingos maldos
Visiems, kurie myl jo, sek , verk .

Bet dar ateis pro nežini ir tams
Su tepalais išsekus Magdalena...
Rabun! - ir per amži amžius
jos balsas - ma iusios! - be perstojo skardena.

Velykos, 1988

Tu skirtas b ti Duona

Kun. V.A. - Primicij proga

Dar skamba žodžiai širdyje:
Tu kunigas per amžius!
O laukia didel s ja,
Trimitai kovai gaudžia.

Bekraštei miniai alkan
Paskirtas duona b ti.
Klaj nams žem s dykum -
Vedliu, keliu B t .

J s - vargšams t vas, kaliniams
Narsus šauklys laisv .
O nuod m s pavaldiniams -
Atsivertimo teis .

Mes trokštam J s delnuose
Pažinti J zaus randus,
Kai Ostijos spinduliuose
Pakelsit juos dang .

Kai T vo meil s dovanom
Pripildys J s žodis,
Kai siel bur m neramiom
Teisyb s uost rodys.

Visi mes esame silpni...
Bet, Kunige, mes melsim -
Te J zaus Motina kilni
Iki S naus pakels Jus.

Kartu ir brolius, ir seses,
Jums atiduotus, vesti
Dievo aukštumas šviesias,
džiuges bekrašt .

1988. VI.14.

Pra jo Mokytojas

Ištikimam levitui

Pra jo Mokytojas tyliai
Ir peržvelg visus.
K Tau pasak žaizdos gilios
Ir randas Širdyje baisus?

Tu pakilai iš savo vietos
Ir nusekei ramiai.
Kažkas steb jos, bar s, šiep s,
Kranko jo šm klomis varnai.

Ir buvo Erodas ir Judas,
Silpni draugai ir nedraugai...
Prie pervertos Širdies priglud s -
Kaip Jonas - meldavais ilgai.

O Mokytojas Tau kalb jo
Ir Ostija, ir klausykla,
Kad žmon s Meil s išbad jo
Ir kad tauta be Jo - akla...

Tu šiandien iškeli Jo valties
Audr nugairintas bures
Ne Galil joj - o prie Baltijos.
Bet Jis laive. Bet Jis - laive.

B k tvirtas - Jis - kaip ir tada - laive!

1988.VI.14

* * *

Arnotas. Ambona. Klausykla ir Kryžius.
Ir apšviečia viską Ostija balta.
Eina, Kristaus vardą garsint pasiryžus,
Slibiną parbloškus, Nemuno tauta.

Kunige, Tu skirtas jai parodyti keli,
Stulos Violet klumpaniam ištiesti,
Pasninku užgrędinti geležiniai valai,
Dievo žodžio žvaigždėmis naktį pašviesti.

Tu ateik, kur rieda ašaros našlaičiai,
Tu stovėk, kai žemė lenkiasi žuolai.
Vilsi sukrauk širdyse nekaltybės kraitį,
Krauju aplaistais laisvės milžinai.

Kunige, mes žinome - Kryžius sunkiai slegia
Ir erškėčiai duriai, ir takai kieti,
O tai jau pratęsi tiesiai Jaus vagis -
Kaip Sigitas, Jonas, Alfonsas, kiti!

1987

* * *

Dievo meil yra tokia pat begalin kaip step .
Aš ilgiuos, Kazachstane, tav s taip,
kaip Kristus ilg jos Kryžiaus.
Kas tenai, horizontuos, vidurnakty ilgesio žibur dega?
Kas ten kužda: T vyn , Mama, pasiryžo, negr žo?

V jas - geras bi iulis - barchan kudlas pakedena,
Žvilga topoli lapai, saul t bang užlieti,
Gena asil Azijos dulk mis aprengtas senis.
Bet kod I Tu ionai mane, Kristau, kvieti?

Kiaukliai, 1988.IX.

Primicij išvakar s

* * *

Mus niekino, mus tryp ,
kojom spard .
Iš m s ty iojos
kas kaip mok jo ir nor jo.
O mes širdy
Tik Tavo, Kristau, vard ,
Tik savo Lietuv
 kaip mylim
 tur jom.

O šiandien plyšo antkapis, prisl g s
Uždusinto tiesos šaltinio l pas.
T vyn s skliaut
 šilkas jau apgl b s -
Geltonas, žalias ir raudonas -
 supas.

O šiandien, ties kard
 nusijuosus,
Vytis v l skrieja - kaip an syk -
 laisv n.
Tod l paversk m s širdis
 skydus tvirtuosius
Ir jais pridenk, o Kristau,
 Lietuv beteis - - -

1988.IX.18.

Primicijos t višk je - Leipalingyje

Rudens politika

Kaip lietuvišk trispalv
Rudenys nudažo klev -
Švie ia rytmetiniu auksu
Jo virš n ant kalvos.
Žali , gelsv ir raudon
Viesulai draskys jo laj ,
Ir atsišaukimais lapai
Birs delnus Lietuvos.

1988.IX.25.

* * *

O Vilniau, Vilniau, Aušros Vart mieste,
Ar pro tave mums laisv užtek s?
Ar tavo rankos v liav nusvies t ,
Kuri ne mes išk l m virš pilies?

Ar girdit - staugia Geležinis Vilkas,
O antrankiai ant rieš Lietuvos...
J neuždengs raudonas š ki šilkas,
Dain dainel mis neužli liuos.

Jau kyla - kaip žali mišk ošimas -
Tauta, dar vakar puvusi grabe,
Ir sald sald žod Atgimimas
Kartoja l pos, sudaužytos KGB.

1988.VII.

* * *

*...kaip mergaitės
kryžstaujančios, lengvos - paplūsta
leidžias pakalmi obelaitės...*

S. N. ris

Mano tėviškės sodus išvaikšiojo tankiai -
Obelys iš po vikšrų daugiau nepažys, Salomėja.
Atminties skylės naktimis kai kada tesilanko
Šmėklos, kurios ir pajautuvo herbų iškilis .

Už spygliuotą vietą, kur kryžstaujančios
kaip obelys baltos
Ant Laptevų ledo, katiluos Rytų druskos kasyklą .
Ji jaunystės Molochui sudegintos (buvo nekaltos)
Rankom tūkstantams, kurie statėsi prieš socializmą .

Tad nepyk, kad nepritariu tau, Salomėja.
Ir tavo - obelų žiedai - tie vikšrai sugraižė ,
Po kuriais net ir žemė, atrodo, kentėjo,
Trokdama prasiverti ir praryti neteisę .

1988.IX.26.

Dviem motinoms

Motinai Marijai

Iš Aušros Vart laiminki mus, Motina -
Pažvelk vaiko lopš , senelio karst
Ir rugi laukus, kurie nesotina,
Nors daug dešimtmei s j jai gr d barsto.

Palaimink, Motina, vis motuli ašaras.
Išsaugok tuos, kuriuos maldoj apverkia -
Juk Tu buvai po Kryžiumi t vakar ,
Žinai kaip skauda, kai beširdžiai smerkia.

Užtarki, Motina, m s Lietuv pas Viešpat ,
Pad k ištvert kan ias d I J zaus Vardo.
Tegul tiesos kaip duonos alkst s ieško Ji,
Te meile veikia š tonokard .

1988, geguž

2.

Motinai T vynei

T vyne Lietuva! Širdim apgl b ,
Mes atnešam Tave prie J zaus koj .
Padidink, Dieve, m s meil s j g !
T vyn - tartum motina antroji.

Ji dovanojo skambi m s kalb
Ir šlov Vytauto - ligi Juodosios j ros.
Ir laisv s dain , ir senoli darbus, -
Pašventink, Kristau, visk , k mes turim!

Ir leisk prie Nemuno Marijos žemei b ti -
Tegul kaltes nuplaus tav j aukos,
Tegul žaliuos palang m sesi r tos,
Telaimins kryžiai Lietuvos palauk !

1988, geguž

Mažas doras žmogau

Mažas doras žmogau, k tu šiandien gali,
Lygiai dvylikt stabd s mašin kely?
Konstitucijai - ne ir reaktoriui - ne! -
Šaukia S jungos tyruos lietuvi minia...

Nesvarbu, kad valdovai galb t neklausys,
(Elektronin s ausys vis tiek rašys),
Reikia šaukti, dainuoti, sujungti rankas,
Nes virš tyr - Dangus, laisv s spalv laik s.

Nes pamilusiom rankom, apgl busiom J ,
(Nors gumin lazda, nors spygliuota viela)
Neša S žin s veidrod m s tauta -
Baziliskas pažvelgs... ir kova bus baigta.

* * *

Aš nevažiuosiu užkariaut Afganistano -
Ir ten sesut s verkia ž stan i kare.
Ir ten rankas virš kapo gr ūžo mamos...
Nenoriu, neisiu užkariaut Afganistano!
Jei norite, sušaudykit mane...

J s nepriversit šaudyt afganus -
Ak, gieda laisvei ne kopiami kalnai
T pa i giesm , kur T vyn j mano.
Nuo Nemuno, Neries lig Kurši mari
Dar neužmiršo ošti ūžuolai...

Pirm kart viešai deklamuota „Tremtinio“ klubo steigiamajame susirinkime Širvint kult ros namuose 1988.XII.11

* * *

Tie k diki veidai - tartum reg t Apreiškim ,
Tartum gird t angelo žodžius.
Marijos rankom - pigm j ir eskim ,
Rusus ir vokie ius - myl damas - glaudžiu.

Žinau, užaugs, tarnaus „bananams“, tankams,
Spygliuot viel spaus mums ant galvos...
Galb t, galb t... Bet kol mamoms ant rank ,
Te niekas niekam keršto negalvos - -

1988.XII.16

* * *

Neklaus m s ,
ar mokam rašto.
Neklaus m s ,
ar mokam karo.
Teklaus vieno - ar mylim laisv .
Ir mes žinojom, k atsakyti.

Vincai ir Jonai,*
„Aušra" ir „Varpe",
kas Jus kapo r s uždar ?!
Kas m s mažuosius -
dukteris, s nus -
Nuo J s kapo lazdom nuvaik ?!

Teks atsakyti - atsiskaityti.
Teks atgailoti prieš savo taut .
Tiems, kas sak ,
ir tiems, kas vykdo ,
Didyb s mantij teks nusisiausti —

1988.XII.22.

* *Vincas Kudirka ir Jonas Basanavi ius*

Ten ir ia

Ar yra tai iš tikr j ?
Ar tik sieloj egzistuoja?
Ar iš Dievo turt apsto
Tai išaudžia ilgesys?

Už sunki kal jimo dur -
Jei belaisvis tai sapnuoja -
J vilties rasa apšlaksto-
tik ta ateitis.

Ten žalia žol žaliuoja.
Ten dangus kaip laisv žydras.
Ten žvaigždyn meil s min iai
Lenkias maldoje vaikai - -

- - O už grot mano
kraštas, Rimbo kir iais
suraižytas.
O už grot , kiek apimsi -
Plyti sutemoj kapai - -

1989.I.19

praeit eina imperija

... praeit eina imperija.
Ir keliasi - m s T vyn
Kaip Tas, Kur ietimi v r me,
O daugelis ir išsigyn .

Ir juok si klaikiai klejodami -
Es tenai laisv ant tank .
K reiškia drios kaip nuodas
Tos d m s raudonos ant rank .

O šiandien v l Dangui atv r me -
Kaip dirva po pl gu - kr tin .
 praeit eina imperija,
Ir keliasi - m s T vyn !

1989.II.10.

* * *

Per Vasario 16-tą sprogo žibutis, -
Pasakyk man, Dangau, ką tai reiškia?
Kodėl taip plaka širdis, kai žvelgi kregždutėms,
Kuriai grotos neužtveria laisvės?

Ar ir mes jas praeisim - kaip dygė brozgyn
Nesužeidžiamas perkošia vėjas?
Ar praskirsi mums, Tėve, melo vandenyn
Kaip Raudonąjį jūrą - judėjimą?

1989.II.20.

Kol kiet

Krankia varnos, po kojomis purvas ir smarv .
Iš nam girtas vyras ir v l su vaikais išvarys.
O plakatuos link neišbrendam ferm
Paskaita apie tai, kaip „...rešenija - v žiznj“*

Ryt šeštadienis, v l bus kult rk je šokiai.
Bijok Dievo, dukra, juk dabar Gav nia...
Mama, mes visada kažkokie tai kitokie...
Kaip sunku su tokia prietaringa mama!

Kam prabilt, kai temyli kine ir muziejuj?
(Iš lentyn kryžkel gr žki, vogta Pieta!).
Gal dar broliui, kuris mišk šilt gl b iš jo,
Kapo n r - bet kod l taip ne prastai ryškiai
pražydo šile radasta?

1989.II.21.

*rus. „...nutarimus - gyvenim “

Ženkilai

Ta rož , pražydus saul lydžio v j y ant kalno - -
Jos nieks neapkarpo, nelaisto, o kvepia - -
Tie debesys purpuro juostom per dang - -
Tik kim, šiais metais sugr š, kas negr žta

Tarp sm lio pili idiote girtuokli mergait
Valdov dabar, o protingi kaimyn vaikai -
tik ministrai.

Svita, sost - kelm - žolynais apkaišius,
Jau atneša kiaulpieni aukso vainik .

Ar galima viltis ženkl palanki pranašyste
(G I ta, tie debesys, tas kar nuotas vaikelis),
Kad ši nakt nekeiksiu neniekinsit ir nežudysit-
Prasideda tyruos tyras gyvyb s upelis - -

1989.II.23

PAAIŠKINIMAI

„Benam s svajos”

Netik siu

Gulagas - rus k. Glavnoje upravlenije lagerei (Vyriausioji lageri valdyba) abreviat ra; taip vadinta Soviet S jungos konclageri sistema, valstyb valstyb je, ap musi pirmiausia Sibir , Tolimuosius Rytus, Vidurin Azij Su organizm naikinan iomis v žio metastaz mis arba mirties fabrik archipelagu ši kal jim imperij pirm kart vykusiai palygino Aleksandras Solženicynas Nobelio premija vertintame „Gulago salyne”. Soviet diktat ra Gulage nužud apie 60 mln. SSRS ir jos okupuot krašt gyventoj .

Lietuvos Katalik Bažny ios kronika

Lietuvos Katalik Bažny ios kronika - 1972-1989 m. Lietuvoje leistas pogrindžio leidinys, kruopšiai registruojantis okupacini strukt r vykdytus tikin i j teisi pažeidimus, tautin s kult ros naikinimo, prievartin s ateizacijos faktus. Iš jo 81 numeris. Pasiekusi Vakarus, LKBK išseivijos ir Lietuvos bi iuli pastangomis buvo ver iama pagrindines pasaulio kalbas, platinama akademinuose, religiniuose, politiniuose visuomen s sluoksniuose. Nepaneigiama Kronikos

fakt kalba taigiai prisidėjo prie Vakar viešosios nuomonės pokyčių, išsklaidydama propagandinius mitus apie socialistinę religijos laisvę, žadindama simpatijas besipriešinančiai katalikiškajai Lietuvai ir demaskuodama sovietinę spaudos politiką. Nepaisant soviet slaptųjų tarnybų nirtingų pastangų (už Kronikos leidybą ir platinimą buvo nuteista 17 žmonių), LKBB jo iki Atgimimo, 1989 m. sugrąžino realią spaudos, žodžio ir valdžios kritikos laisvę.

Kelias Ties - kaip Šiluv /.../ - aštuntajame - devintajame dešimtmetyje Lietuvos katalikų rengtos maldos eisenos iš Tytuvėnų Šiluv, sutraukdavusios daug patriotiškai ir nonkonformistiškai nusiteikusių jaunimo, sovietai buvo traktuojamos kaip iššūkis valdžiai, todėl policininkais priemonėmis trukdytos, jų dalyviai persekioti.

Vilnius, 1977 X 10

Eilrašio pavadinimas žymi spontaniškos Vilniuje vykusios demonstracijos datą: po "Žalgirio" komandos pergalės prieš Rusijos sportininkus gatvės pasipylusi sirgali minia mėgdavusi patriotines dainas ir skandavo antiokupacinius šūkius; demonstracija buvo soviet milicijos žiauriai išvaikyta.

Bananais vadintos gumines lazdas, kurias soviet represiniai "organai" ypač uoliai naudojo opozicini manifestacijų vaikymui.

Ryt Ameriką tremtini ir politikaliu humoru buvo praminęs Sibir, kraštutinio skurdo ir kančių vieta.

Ekstra - SSRS populiarūs pigios degtinės pavadinimas.

Humaniškiausios konstitucijos projektas /.../ - eilrašio parašymo metu vyko propagandinis naujos SSRS konstitucijos svarstymas nuolat akcentuojant, kad ji "humaniškiausia pasaulyje". Toji konstitucija, kaip ir ankstesnės, garantavo visas manomas teises ir

laisves, ta iau su praktiniu okupuot taut ir soviet pilie i gyvenimu tos garantijos niekaip nebuvo susij .

Pavasaris! Pirmi žiedai pražydo

Sad nait , Burbait , Kalanta /.../ - asmenyb s, simbolizuojan ios trejop lietuvi pasipriešinim okupacijos prievartai ir nužmoginimui: sesuo Nijol Sad nait , katalik vienuol , 1975 m. nuteista už po- grindžio spaudos perrašin jim 6 metams nelaisv s soviet kal jimuose ir Sibiro tremtyje; savo krikš io- niškai giedria ir bekompromisiškai dr sia laikysena išgarsinusi katalikišk j Lietuvos pasipriešinim vi- same pasaulyje, Vakaruose vadinta "lietuvi Žana d'Ark" (dvasinis religinis priespaudos atmetimas).

Danut Burbait (1950-1970) - žuvo gindama mergait s garb nuo smurtautoj , palaidota Kap ia- mies io kapin se (bendražmogišk j etini vertybi gynimas).

Romas Kalanta (1953-1972) - susidegino protes- tuodamas prieš sovietin Lietuvos okupacij ; tragišk- ka jaunuolio mirtis Kauno miesto sode ir marioneti- n s valdžios sukliudytos laidotuv s suk l masines demonstracijas, virtusias patriotiniu kaunie i su- kilimu, žiauriai numalšintu okupant baudžiam j dalini (tautinis, pilietinis atbudimas).

Lietuva, 1944 - 1954 m.

Lietuvi partizaninio pasipriešinimo antrajai SSRS okupacijai dešimtmetis; ginkluota rezistencija nekapituliavo - ji buvo fiziškai sunaikinta: Lietuvos giriose žuvo apie 50.000 savanori laisv s kovotoj .

Poeto lyrai

(...) kuri mini kasdien Osvencim ! Prieš lagerius Perm s užmerkus akis - Soviet S jungos propaganda ir jai pajungta literat ra itin m go bais tis nacional- socializmo nusikaltimais ir apraudoti jo aukas, tuo

metu pa ios SSRS teritorija buvo nus ta koncentracijos stovyklomis politini ir moralini rezistent naikinimui.

Vidudienis (Darbas)

Socialistinis realizmas - soviet režimo reikalavimas menininkams tikrov vaizduoti pagal vienvald s partijos direktyvas; cenzori ir kult ros gyvenimo reguliuotoj skelbtas nauju k rybiniu metodu.

Spalis - 1917 m. bolševik perversmo Rusijoje m nuo, stambeldiškas garbinimo objektas.

BAM - Baikalo-Am ro magistral s santrumpa; šios, v liau apleistos, geležinkelio linijos statyba v lyvuoju sovietme iu buvo be perstojo reklamuojama kaip ypatingas laim jimas.

Klasi kova Lietuvoje

Pritempin dami prie marksizmo dogm ir klaidindami pasaulio bei Lietuvos visuomen , ypa rezistencijos jau nema iusi jaun j kart , soviet ideologai aiškino okupacij bei ginkluot pasipriešinim jai kaip socialin klasi kov , pilietin pa i lietuvi kar . B dingas propagandinis k rinys šiam melui tvirtinti - filmas „Niekas nenor to mirti“. Svetimos kariuomen s ir NKVD divizij bei specialiose mokyklose paruošt profesionali žudik (smogik) vaidmuo šioje klasi kovos interpretacijoje kažkaip ištirpdavo...

Lietuvos padang ms

Dariaus ir Gir no ištiest sparn - turima ome nyje lietuvi lak n Stepono Dariaus ir Stasio Gir no transatlantinis skrydis iš Niujorko Lietuv vienmotoriu l ktuvu Lituanica 1933 m. liepos 15 - 17 d. Vienas pirm j tokio pob džio skrydži to meto pa saulyje. D l neišaiškint priežas i l ktuvas sudužo ir abu lak nai žuvo Soldino vietov je (tuomet Vokie-

tija; dabar Lenkijos teritorija, Mislibožas), nepasiek , kaip planavo, Kauno. J žygis Lietuvoje sužadino patriotizmo bang , tv rusi per visus okupacijos metus, o pasaulyje - susižav jim jauna, neseniai atgavusia nepriklausomyb valstybe.

Saviesiems

Kecalis - Piet Amerikos paukštis geltonos, žalios ir raudonos spalv plunksnomis, vaizduojamas daugelio šio regiono valstybi herbuose kaip laisv s ir nepriklausomyb s simbolis; padavimas tvirtina, kad uždarytas narv tuoj pat miršta.

Gatvi šlav jas

Marksistinei ideologijai ir okupacinei valdžiai nelajalius asmenis soviet totalitarin sistema steng si palaužti atleidin jimu iš darbo. "Nepatikimojo" žyme paženklinto žmogaus v liau nebedr s davo priimti jokia staiga bent kiek prestižiškesniam ar geriau apmokam darbui (nedirbant valdiškame darbe teisdavo už "velt džiovim " - kaip poet Josif Brodsk).

Pasiilgau

„Ostland'u" ("Ryt kraštu") Lietuv ir kaimynines teritorijas pervadino okupacin Vokietijos valdžia II-ojo pasaulinio karo metais; Severo-Zapadnyj kraj (Siaur s vakar kraštu) - carin s Rusijos administracija.

Fata Morgana

Komunizmas jau horizonte - pam gtas soviet propagandist tvirtinimas, kartotas visuotinio skurdo ir priespaudos s lygomis, kad Markso & Co pranašautoji visuotinio sotumo, gerov s ir palaimos visuomen jau ia pat. Liaudis tuos stambeldiškus užkalb jimus atsak taikliu anekdotu: O kas yra ho-

rizontas? Gi tokia riba, link kurios eini, eini ir niekada neprieini...

Poeto gimimas

T vyn (gim) vasariui grasinant speigais -1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelb nepriklausomos Valstybės atstatymo akt .

Netik ta interpretacija

Velikaja Rosija s vami! (Didžioji Rusija su jumis!)
- P. Cvirkos apsakymo parafraz : evakuojamiems Rytus karo pabėgėliams soviet karininkas sako: Nesisielokit, broliai, jus priglautos motina Rusija! Po masinių trėmimų siaubos tokios panegirikos išgalvotam soviet „humanizmui“ skambėjo ypač makabriškai.

Trys dorys Pabaltijo mažos - nepriklausomos Lietuva, Latvija, Estija, paėliui okupuotos stalininio, hitlerinio ir vėlyjo stalininio režimo .

/.../ Jis Galilėjus /.../ bangomis drėkė jo - plg. Mt 14, 25 - 27.

Atsiklaupiau

Lena ir Peiora - didžiosios Sibiro upės, genocidiniai sovietiniai deportacijų liudininkai .

Studij draugams

Nerimsta vis, jaunim neramina - prisitaikiusios prie okupacijos tautiečiai dalies dažnas priekaištas aktyviems religinio ir tautinio pagrindžio dalyviams.

Kodėl?

Ecce homo! (lot. Štai žmogus!) - žodžiai, kuriais Pilotas pristatė miniai jo sakymu nuplaktą Kristų .

Adolfas Hitleris, Pol Potas, Stalinas /.../- XX a. Vokietijos, Kambodžos, SSRS totalitariniai režimai - krieštiniai, masiniai žudynių ideologinių pagrindų orga-

nizatoriai. Mein Kampf (Mano kova) - A. Hitlerio programinė knyga, šlovinusi rasinę neapykantą.

Niurnbergo procesas - tarptautinis teismas, po II-ojo pasaulinio karo nubaudęs mirtimi pagrindinius nacionalsocialistinius Vokietijos veikėjus. Niurnbergo tribunolas laikytinas ir liudnų dvigub standart taikymo pavyzdžiu, nes jame kartu su Vakarų demokratij atstovais teisejavo sovietai, vykdydami netgi sunkesnius karo nusikaltimus prieš Rusijos ir kaimynines tautas.

Joana d'Ark (Žana d'Ark, 1407 - 1431) - kaimietė mergaitė, Dangaus paraginta, sutelkusi žiaurios anglų okupacijos išsekintą prancūzų tautą, faktiškai tapusi karvede ir išvadavusi Prancūziją. Savąjį išduota, neteisingai apkaltinta ir sudeginta ant laužo. Katalikų Bažnyčia 1920 m. paskelbė ją šventąja.

Neturiu kam dovanoti ties žvilgsnį

Po dvidešimt penkerius metus /.../ - stalininio režimo už vadinamuosius "politinius nusikaltimus" dažnai ir lengvai taikyta 25 metų laisvės atėmimo bausmė. Neretai ją bausti ne tikrieji opozicionieriai, o melagingai apkaltintos skundikės ir tardytojų uolumo aukos.

Poeto poreikiai

Derži mordui! (rus. klb. pažodžiui užiaupk - laikyk snuką) - carinės Rusijos žandarų ir vėlesni bolševikinių funkcijų perėjimo bendravimo su nepatenkintaisiais nekintanti tramdomoji formulė.

Disidentų išpažintis

Disidentas - septintajame-aštuntajame XX a. dešimtmiais paplitęs terminas, taikomas vardyti daugiausia SSRS ir komunistinio bloko šalių taikomo opozicinio judėjimo dalyviams; kitamintis, nesutinkantis su diktatrine partijos skelbiama visiems

privaloma pasauli rine "tiesa", besipriešinantis priespaudai savilaidos, žmogaus teisi gynimo grupi veikla, nepriklausomos intelektualin s minties ir meno k ryba.

1953 m. mir s Stalinas buvo paguldytas mauzoliejuje šalia SSRS pirmojo diktatoriaus Lenino. 1956 m. Chrušiovui demaskavus vadinam j „asmens kult“, iš mauzoliejaus pašalintas ir palaidotas šalia kremliaus sienos.

Sovietmeiu savilaida platintas eili rinkinys Benam s svajos buvo palyd tas žanga.

Skaitytojau,

J s atversto lyrikos pluošto pavadinimas n ra vien tik poetin metafora.

Jis išreiškia t skaudži ties , kad šveniausios m s tautos svajos -

Tiesa, Nepriklausomyb , Laisv , Žmogaus teis s - Lietuvoje iki šiol teb ra
b e n a m s.

Jeigu šis rinkinys prisid s, kad j namais tapt bent vieno kito žmogaus siela -
autoriaus tikslas bus pasiektas. O. A. M. D. G.

R . G .

O. A. M. D. G. - lot. k. Omnia ad majorem Dei gloriam - Viskas didesnei Dievo garbei.

Iš d žtan ios Galeros

1980-1982 Vilnius

Verg galeroje ilgoj

Galera - laivas, iriamas prie irkl prikaustyt verg (Antikos ir Viduramži laikais); ia - Soviet S jungos, taut kal jimo, sudaryto iš tariamai "laisvanoriškai" susijungusi 15-kos respublik , alegorija.

Buvo lyra

Ir graždanka atspausťas maldynas / Apie žingsnius ilji i keliais - nuoroda soviet propagandos ir carin s rusifikacijos politikos analogijas: spaudos draudimo metais caro vietinink valdžia Lietuvoje platino rusiškomiš raid mis (graždanka) spausdintas maldaknyges - jomis siekta tikin i j lietuvi liaud atitraukti nuo katalikyb s ir surusinti; Ilji ius - rus vartojama t vavardžio forma (Iljos s nus); v lyvuoju sovietme iu, L. Brežnevo valdymo laikotarpiu, siteikiant šiam SSKP generaliniam sekretoriui buvo m gštama pabr žti, kad jo t vavardis toks pat kaip ir pirmojo soviet diktatoriaus V. Lenino.

Juliui

Eil raštis, skirtas vilnie iui Juliui Sasnauskui (gim. 1959 m.), soviet represini organ suimtam

1979 m. ir, apkaltinus dalyvavimu patriotin je veikloje, pogrindžio žurnalo "Vytis" leidyboje ir kt., nuteistam 1,5 met lagerio bei 5 metams tremties. Kalintas KGB vidaus kal jime Vilniuje, ištremtas Tomsko srities Parabelio rajon .

Paleistas 1986 m. Šiandien - kunigas, pranciškonas, katalik radijo Mažoji studija vyr. redaktorius.

...Mikalojij dabar šventos Mišios... - J. Sasnauskas buvo ministrantu lietuvi pam gtoje Vilniaus Šv. Mikalojaus bažny ioje, per visus lenkme ius išsaugojusioje lietuvi kalb apeigose.

Basanavi iaus kapas... - v lyvuoju sovietme iu vilnie iai patriotai tvirtino tradicij per Vasario 16-j organizuotai ateiti prie tautinio atgimimo patriarcho Jono Basanvi iaus kapo Ras kapin se ir pad ti gli . Toki akcij dalyviai buvo KGB fotografuojami, sekami, represuojami.

Me islovui

Šiaulietis Me islovas Jurevi ius (1927 - 1999 m.) - patriotinio ir katalikiškojo pogrindžio dalyvis, vienas Kryži kalno atstatymo, malding eisen organizatori . Pirm kart okupant suimtas ir nuteistas 1950 m., antr kart - 1981 m. - 3 metams lagerio. Kal jo eliabinsko srityje, Bakalo lageryje, paleistas 1984 m.

Gemai

Eucharistinio J zaus kongregacijos sesuo Gema Jadvyga Stanelyt (gim. 1931 m.), apkaltinus katalik pogrindžio veikla, eisen Šiluv organizavimu ir kt., 1980 m. okupant valdžios nuteista 3 metams lagerio. Kalinta Nižnij Tagile, paleista 1982 m.

Gema, mylim... - skandavo prie teismo r m susirink s jaunimas, kai teisiamoji buvo vežama uždara soviet milicijos mašina.

Vytautui, Povilui, Gintautui

1980 m. Vilniuje vienoje byloje už dalyvavimą pogrindžio spaudos leidyboje ir patriotinėje veikloje buvo nuteisti lietuviai intelektualai - Vytautas Skuodis (gim. 1929 m.), Povilas Pelelinas (1928 - 1990 m.), Gintautas Iešmantas (gim. 1930 m.).

Vytautas Skuodis, nuteistas 7 metams lagerio ir 5 metams tremties, kalėjo Baraševo griežto režimo lageryje Mordovijos ASSR. 1987 m. turėjo būti ištremtas Magadano sritis, bet spaudžiant pasaulio viešajai nuomonei nuo tolimesnės bausmės atleistas ir kaip JAV pilietis gavo leidimą su šeima išvykti užsienį. Grįžo Lietuvon 1992 m.

Povilas Pelelinas nuteistas 3 metams lagerio ir 5 metams tremties, ištremtas Tiumens srities Berezovo rajono Igrimo gyvenvietė. Lietuv sugrįžo 1987 m. sunki tremties sąlyga palaužta sveikata, po kelių metų mirė, dar spėjus išvysti naują Lietuvos atgimimą ir jam gražiai pasidarbavęs.

Gintautas Iešmantas nuteistas 6 metams lagerio ir 3 metams tremties, kalintas Permės srityje, ištremtas Komijos ASSR Vuktylo rajono Podėrijės gyvenvietė. Lietuv grįžo 1988 m.

Genutei ir Onutei

Šventosios Šeimos kongregacijos seserys Genovaitė Navickaitė (gim. 1947 m.) ir Onutė Vitkauskaitė (gim. 1935 m.) 1980 m. soviet areštuotos, apkaltinus pogrindžio spaudos leidyba. G. Navickaitė nuteista 2 metams lagerio, paleista 1982 m., O. Vitkauskaitė - 1,5 metų lagerio, paleista 1981 m. Abi kalintos Panevėžio moterų bendrojo režimo kolonijoje.

Nijolei

Dievo Apvaizdos kongregacijos sesuo Nijolė Saldaitė (gim. 1938 m.) soviet valdžios suimta 1975 m. ir, apkaltinus pagrindžio spaudos leidyba, nuteista 3 metams lagerio ir 3 metams tremties. Kalinta Pskovo, Gorkio kalėjimuose, Mordovijos ASSR griežto režimo moter lageryje. Ištremta Krasnojarsko krašto, Bogučan gyvenvietės. Grąžinta Lietuvai 1980 m., toliau dirba su dvasiniais rezistencijos veikėjais.

Kaip toli! Ir kaip arti sykiu /.../

Mordvija = Mordovija, Rusijos valdoma sritis Volgos dešiniame krante ir Suroso tarpupyje. Tautai, finougriški tautybiams mordvi, srityje belik ~32 procentai. Eilrašio parašymo metais Mordovijos ekonominis gyvenimas ir infrastruktūra daugiausia palaikoma Gulago - koncentracijos lageriais - tinklas, vienas tankiausiai SSRS. Mordovijos lagerius perėjo ir daug lietuvių politinių kalinių.

Šv. Kazimierui, Trejopam Tautos Karžygiui

/.../ kurpi, pribert /.../žvirgždo - istorinė tradicija liudija, kad Šv. Kazimieras (1458 - 1484 m., Šventuoju paskelbtas 1602 m.) patog karališką apavą prisiberdavo smilgiu, kad atgailos mintimi galėtų fiziniai kančiai aukoti Dievui.

Emilijai Pliaterytei, Mergaitei ir Sukilei

Emilija Pliaterytė (1806 - 1831 m.) - bajoraitė, 1831 m. sukilimo Lietuvoje dalyvė, sukilėlio kapitonas, už narsumą pagarbiamai vadinta lietuviškai Žana d'Ark. Išsekusi mūšiuose ir susirgusi, Kėdainiuose išvakarė se mirė prie Kapinamių.

Pasimelsk

erven - Baltarusijos vietov , kur 1941 m. SSRS - Vokietijos karo pradžioje besitraukiantys bolševikai nužud šimtus lietuvi ir kit taut politini kaliniai . D l budeli skub jimo dalis pasmerkt j liko gyvi ir paskelb apie egzekucij pasauliui. Žr. pulk. Jono Petruio knyga „Kaip jie mus sušaud “.

Kelias Lietuvon

1982 - 1984

Badamas, imkentas, Kzyl-Orda

Rinkinio eilrašiai parašyti rekrutaujant soviet kariuomenėje, darbo batalione Kazachstane, kur autorius viešai atsisakė duoti karinį priesaiką okupacinei armijai.

Jeigu mano kėn /.../

Džekazganas (kazach. k. Vario kasjas) - miestas vidurio Kazachstane, sovietmečiu liūdnieji pagarsėjusių konclageriais (StepLAG'as), kuriuose žudantiomis sąlygomis vario kasyklose dirbo politiniai kaliniai, taip pat daug lietuvių. 1954 m. vyko desperatiškas kalinių sukilimas, numalšintas tankais, po kurių vikšrais žuvo didelis skaičius katorgininkų.

O laisvė /.../

KGB (rus. klb. „Komitet gosudarstvennoj bezopasnosti“ - Valstybės saugumo komitetas) - pagrindinis Sovietų Sąjungos politiniai ir ideologiniai represijų vykdymo struktūra, slaptoji policija vylyvuojau

sovietme iu. Ankstesni komunistinio teroro organizacij - CK, GPU, NKVD - funkcij per m ja.

Nukankint Laisv s S j džio poet atminimui

Žinomiausi, jau sp j savitu talentu pasireikšti rezistencijos poetai - Diana Glemžait (1927 - 1949), Mamertas Indrili nas (1920 - 1945), Bronius Krivickas (1919 - 1952). Visi tys žuvo partizanin je kovoje prieš antr j soviet okupacij .

Nes ne viskas ištirps su sniegu

Šviesuma Šiluvos akmen /.../- pagal Bažny ios pripažint tik tinu istorin liudijim , 1608 m. ia apsireišk Mergel Marija, kviesdama žmones atnaujinti tik jim . Akmenys, ant kuri , tradicijos teigimu, stov jo Apsireiškusioji, dabar yra po sp dingos Antano Vivulskio (1877 - 1919) projektuotos koply ios bokšto altoriumi. Nuo XX a. aštuntojo dešimtme io maldingas Šiluvos lankymas, ypa sovietin s valdžios aršiai persekotos procesijos iš Tytuv n Šiluv , tapo ryškia viešo protesto prieš religin ir tautin priespaud forma.

Katakomb g l s

1984 - 1986 Kiaukliai (Širvint rajonas)

Pirma dalis

Sibiro gintaras

Laiškas kamer

Po „K stu io“ ir „Tauro“ girias /.../ : „K stu io“ apygarda - Lietuvos partizan jungini , veikusi Taurag s, Raseini , Jurbarko, Šiauli , Joniškio, dalies K daini ir Kauno apskrityse. Apygarda 1946 - 1959 m. leido laikrašt „Laisv s varpas“. „Tauro“ apygarda vienijo Suvalkijos regione (Marijampol s, Šaki , Vilkaviškio, dal Alytaus ir Kauno apskri i) 1945 - 1957 m. veikusius rezistentus. Viena svarbiausi Lietuvos partizan apygard .

Varganais „Remingtonais“ rašytos /.../- partizan spaudai leisti naudota seno modelio rašomoji mašin l , pavadinta amerikie io rašomosios mašin l s išrad jo (1873 m.) E. Remingtono vardu.

Myl k

Pinu iai mus skirs lig mirties /.../- kad eil raš io mintys n ra vien poetin išmon , liudija Balio Gajausko motinos laidotuv s, kuriose neleista dalyvau-

ti s nui, nuteistam už pokario istorijos užrašin jim ir A. Solženicyno „Gulago archipelago“ platinim . Buvo kalinamas Mordovijoje, Perm s srityje, ištremtas Chabarovsko krašt . Soviet kal jimuose išbuvo 37 metus, ilgiausi kalinimo laik iš istorijai žinom politini kalini . 1990 m. Lietuvos Nepriklausomyb s akto signataras.

Kaip laikytis tardymo metu

Kad d l sitikinim ir rezistencin s veiklos okupacinio režimo tarnyb tardomieji nepal žt ir nenueit išdavyst s keliu, patyr s žin s kaliniai rekomenduodavo nenukrypstamai laikytis trij taisykli : niekuo netik ti (k sako tardytojai), nieko nebijoti (blogiau nebus), nieko (iš totalitarin s valdžios) neprašyti. Tokios laikysenos patikimum daugyb kart patvirtino praktika.

Dvasios šaukliams

Kun. Sigitas Tamkevi us (g. 1938 m.) - svarbiausio Lietuvos pagrindžio leidinio „Lietuvos Katalik Bažny ios kronikos“ iniciatorius ir redaktorius (1972 -1983 m.). Vienas iš Tikin i j teis ms ginti katalik komiteto (1978 m.) steig j . 1983 m. soviet suimtas, nuteistas ir iki Atgimimo 1988 m. kalintas Perm s bei Mordovijos lageriuose. Dabar - Kauno arkivyskupas.

Kun. Alfonsas Svarinskas (g. 1925 m.) - vienas ryškiausi Lietuvos dvasinio pasipriešinimo okupacijai lyderi , ilgametis politinis kalinys (1946 - 1956 m. kalintas Komijoje, 1958 - 1964 m. Mordovijoje, 1983 - 1988 m. Perm s srityje). Kunigo šventimus suteik vyskupas kalinys Pranciškus Ramanauskas Abez s lageryje 1954 m. Lietuvos katalik pagrindžio spaudos ir veiklos organizatorius, TTGKK vienas steig j . JAV prezidentui Ronaldui Reiganui reikalaujant, 1988 m. išlaisvintas, ta iau tuoj pat iš-

tremtas Vokietij be teis s sugr žti Lietuv . Gr žo tik Lietuvai paskelbus Nepriklausomyb . 1991 - 1992 m. Atkuriamojo Seimo deputatas, 1991 - 1995 m. Lietuvos kariuomen s vyriausiasis kapelionas.

Ar tai Tu vadinies Lietuva

Kan ios Rožan iuje vardijamos lietuvi ir kit pavergt taut tr mim , kalinimo ir naikinimo žinomiausios vietov s Sibire, Užpoliar je, Vidurine Azijoje.

Mus žeme! Tave mes myl jom!

/.../ kilpa virš Lukiški aikšt s. Lukiški aikšt je, sovietme iu pervadintoje Lenino aikšte, caro generalgubernatoriaus M. Muravjovo sakymu buvo žudomi sukil liai-patriotai. Prieš aikšt stoviniuose r muose buvo caro ochrankos (slaptosios policijos) b stin , v liau Hitlerio gestapas (ia kalintas Balys Sruoga prieš išvežant Štuthof), dar v liau estafet per m soviet saugumas - pastate sik r KGB.

/.../ kolonoje zek sulink - zekai (kanceliarin santrumpa „z/k“ - rus k. zakliu ionnyje) - SSRS konclageri kaliniai.

Prieš mirt

Vincetas Borisevi ius (1887 - 1946) - Telši vyskupas. Sovietams už mus Lietuv , pasisak prieš Bažny ios persekiojim . 1946 m. suimtas, kalintas ir sušaudytas Vilniuje, Tuskul nuose. Palaikai atrasti 1999 m., perlaidoti Telši katedros kriptoje. Kandidatas Bažny ios palaimintuosius.

Me islovas Reinys (1884 - 1953) - vyskupas, Vilniaus arkivyskupo pagalbininkas. Soviet suimtas 1947 m., 1953 m. mir Vladimiro kal jime. Palaidojimo vieta nežinoma. Kandidatas Bažny ios palaimintuosius.

Draudžiamajai v liavai

Škaplierius - tradicinis ant kaklo nešiojamas katalik pamaldumo Kristaus Motinai Marijai ženklas, tik jimo simboliais papuoštas audinio keturkampis. Praktikuota, kad motinos, išleisdamos vaikus tolim kelion ar kar , duodavo škaplieri , meldamos jiems Dievo globos (plg. Jono Ais io eil rašt „Šilain "). Toki motin meil s ir tik jimo dovan nešiojo daugelis Lietuvos partizan . Soviet propagandos dažnai niekintas simbolis.

Dar kart Raitelis Baltas pražydo

Trys kryžiai - okupacin s valdžios sakymu 1950 m. susprogdintas didingas architekto Antano Vivilskio k riny s - trys sujungti balti gelžbetoniniai kryžiai Vilniaus pili teritorijoje, ant Plikojo kalno. Visuomen s iniciatyva atstatyti 1989 m.

Kaunas atsimena laisv s sparnus - okupant nugriauta Kaune, Istorijos muziejaus aikšt je, stov jusi lietuviškoji Laisv s statula - skulptoriaus Zikaro Išlaisvintoji Lietuva, pavaizduota kaip v liava nešina sparnuota mergina su nutrauktom grandin m ant rank ir koj . Atstatyta laisv n einan ios tautos 1989 m.

Dvasios kari eskadronas kilnus-eil raš io parašymo metais už tik jimo, tautos ir žmogaus teisi gynim SSRS kal jimuose ir tremtyje vargo šie lietuviai: Jadvyga Bieliauskien , Vladas Lapienis, Vytautas Skuodis, Liudas Dambrauskas (visi Mordovijos ASSR, Tenguševo rajone, Baraševo lageryje); kun. Sigitas Tamkevi ius (Perm s srityje, Ciusovo rajone, Polovinkos lageryje); kun. Alfonsas Svarinskas, Viktoras Petkus, Balys Gajauskas (Perm s srityje, Ciusovo rajone, Ku ino lageryje); kun. Jonas Kastytis Matullionis (itos srityje, Aginskoj s rajone, Novo-Orlovsko lageryje); Romas Žemaitis (Orenburgo srityje, Solilecko rajone, aškano lageryje); Povilas

Pe eli nas (Tiumen s srityje, Berezovo rajone, Igrine); Gintautas lešmantas (Komijos ASSR, Vuktylo rajone, Pod erj je); Antanas Terleckas (Magadano srityje, Omsuk iano rajone, Industrialne); Algirdas Statkevi ius (nuo SSKP nepriimtin paži r priedavarta „gydytas" Taškento psichdispanseryje); Algirdas Patackas (KGB r siuose Vilniuje, tuometiniame Lenino pr. 40; dabar Gedimino prospektas, Genocido auk muziejus). Pogrindyje platintame eil raš i rinkinyje buvo nurodyti tiksl s j adresai ir skaitytojai raginami malda, laiškais, siuntiniais palaikyti savuosius laisv s kankinius.

Lietuva šiandien

Švie ia lozungas Šlov TSKP- 1952 m. Stalino sakymu uždarius Prisik limo bažny i - tautinio Atgimimo simbol Kaune, jos pastatas buvo paverstas radijo detali gamykla. Virš bažny ios bokšto ilgus metus kaip ciniška paty ia puikavosi neoninis š kis, garbinantis vienvald soviet diktat ros partij . Tikintiesiems šventov sugr žinta Atgimimo pradžioje.

/.../ištr m /.../ Antakalniu - 1949 m. soviet valdžiai at mus iš tikin i j Vilniaus katedr (buvo naudojama kaip paveiksl galerija), Sv. Kazimiero karstas su Šventojo relikvijomis buvo perkeltas nuošali Šv. Petro ir Pauliaus bažny i Antakalnyje. Iškilmingai sugr žintas atšventint Katedr 1989 m.

/.../ juod iškeltarank /.../ skulpt r - eil raš io parašymo metu Vilniuje, Lukiški aikšt je, išdidžiai atgr žta KGB r mus, stov jo soviet totalizmo k r jo ir genocido pradininko V. Lenino statula; toje pa ioje aikšt je carinis 1864 m. sukilimo malšintojas M. Muravjovas žud patriotus (plg. V.Mykolai io- Putino „Sukil liuose" aprašyt kunigo Išoros sušaudym).

/.../ lietuvi kalbos mokytoj , kol j dar turite /.../- XX amžiaus aštuntojo dešimtmė io pabaigoje, ypa po vadinamosios Taškento konferencijos, suintensyv jo Soviet S jungos rusifikacin s pastangos; buvo reikalaujama rus kalbos mokyti jau ir vaik darželiuose.

/.../ randu tik istyje Prudy - SSRS aneksavus Ryt Pr sij , visi baltiškios ir vokiškios kilm s vietovardžiai pakeisti išgalvotais rusiškais.

/.../ susitinku tik melsvas uniformas- m lynas uniformas d v jo soviet milicija; nors tiesiogin s jos funkcijos buvo kova su kriminaliniu nusikalstamumu, valdžia milicijos paj gas dažnai mesdavo slopinti politini protest ir demonstracij .

Dokumentin poema „S žin s laisv ”

LTSR Konstitucijos /.../. LTSR - Lietuvos taryb socialistin respublika - Soviet S jungos okupuotos Lietuvos (tariamai „savarankiškios“ SSRS sud tyje) oficialus pavadinimas; Soviet konstitucija veidmairiškai deklaravo daugyb pilietini teisi ir laisvi .

/.../ tikslime „Pravdos“ nuoraše /.../ - soviet pseudorespublikose leidžiam komunist partijos oficioz turinys praktiškai tebuvo metropolijos spaudos kopijavimas, retsykais išleidžiant specialius numerius, skirtus tiktai vienai ar kitai kvazirespublikai.

Petras Griškevi ius (1924 - 1987) - vienas paskutini j prieš Lietuvos Atgimim LKP (Soviet S jungos komunist partijos filialo Lietuvoje) I- j sekretori .

Poemoje minimi akivaizd s tik jimo ir s žin s laisv s varžymo faktai okupuotoje Lietuvoje, užfiksuoti 1972 - 1988 m. jusiame periodiniame pagrindžio leidinyje „Lietuvos Katalik Bažny ios kronika“.

/.../ neužsirišo raudono kaklaraišio /.../- raudonas kaklaraištis buvo komunistinės moksleivių organizacijos - pionierių - uniformos atributas. Švietimo staigose sovietmečiu mokiniai buvo verjami stoti pionierius, nepaisant jų tvirtų įsitikinimų.

Petras Anilionis - valdininkas, eilrašio parašymo metu jis vadinamosios Religijų reikalų tarybos galiotinio pareigas. RRT buvo okupacinės valdžios sukurta Katalikų Bažnyčios ir kitų konfesijų veiklai kontroliuoti.

Baudžiamojo kodekso motyvais

Eilraštyje minimi okupuotoje Lietuvoje taikytos soviet baudžiamosios teisės paragrafai, kuriais remiantis dažniausiai būdavo susidorojama su patriotais ir kitais. Pagal tuos straipsnius „antitarybine agitacija ir propaganda“ laikytas bet koks nepasitenkinimo ar kompartijos neaprobųtos nuomonės pareiškimas, žiauriai persekiojami Lietuvos valstybingumo simboliai (Vytis, Trispalvis, Gedimino Stulpai). Bandytus pabėgti užsienį, pasisėkusius ar ne, soviet baudžiamasis kodeksas traktavo kaip „tvirtinų išdavimą“.

Antra dalis

Gerosios Žinios duona

Tve! Lino žiedo ir lauk ramunė! Tve!

TSRS - Tarybų Socialistinė Respublikų Sąjunga - oficialus Sovietų Sąjungos pavadinimas okupuotoje Lietuvoje. Okupantai stengėsi kiek galima sulietuvinti terminus primestiems reiškiniams ir struktūras pavadinti, kad sumažintų jų svetimumą (p.lg. kolchozas - kolkiš).

Kaip nor t s apgl bt šit žem

Tu, Sigitai, ir tu, Matulion / Tu, Alfonsai ir, Vytautai, tu - eil raš io parašymo metu už Lietuvos religin s ir kult rin s laisv s gynim soviet nuteisti ir kalinti katalik kunigai: Sigitas Tamkevi ius, Jonas Kastytis Matulionis, Alfonsas Svarinskas. Vytautas (Skuodis) - už pogrindžio leidin „Alma mater" ir knygy „Dvasinis genocidas Lietuvoje" nuteistas Vilniaus universiteto docentas.

Man reikalingas Dievas

/.../ raide ir numeriu /.../ - raid mis ir numeriais buvo žymimi kaliniai nacist ir komunist konclageriuose.

Mano siela verkia

/.../ Biustai neatstos /.../ - marksizmo k r j ir SSRS gyv bei mirusi vad biustai sovietme iu buvo privalomas kiekvienos aikšt s ir staigos atributas.

Kunigui Juozui Zdebskiui

Kun. Juozas Zdebskis (1929 - 1986) - viena mistiškiausi Lietuvos dvasin s rezistencijos asmenyb i . Pogrindžio spaudos bendradarbis, Tikin i j teis ms ginti katalik komiteto (TTGKK) narys. Du kartus kalintas už vaik katechez , kuri soviet statymais buvo uždrausta. Sielovados darbe pabr ž vidinio ryšio su Dievu svarb , nuolankum ir meil priešams, asmeniniu pavyzdžiu karštai liudijo ypating r pest vargstaniais ir ken ianiais. Jo mirtis autoavarijoje 1986 02 05 gaubiamam sling aplinkybi . Palaidotas Rudaminos (Lazdij rajonas) bažnyios šventoriuje.

Marijos ašara

1986-1989

Kiaukliai - Labanoras

Spygliuotas vielas kaip voratinkl /.../

Jau velkasi marškinius Krikšto /.../ - 1987 m., nepaisant soviet valdžios trukdym, Lietuvoje minetas 600 met (1387 m.) Krikšto jubiliejus. Popiežius Jonas Paulius II sureng iškilming Lietuvos Krikšto min jim Vatikane, kuriame gausiai dalyvavo užsienio lietuvi bendruomeni atstovai ir jaunimas.

O Vilniau, Vilniau, Aušros Vart mieste

Nepra jus n m nesiui nuo šio eil raš io pirmo viešo deklamavimo 1988 09 28 d. Vilniaus Katedros aikšt je, 1988 10 07 d. virš Gedimino pilies buvo iškilmingai pakelta Trispalv .

Mažas doras žmogau

Eil raštyje kalbama apie „Moralin s Lietuvos Nepriklausomyb s deklaracijos" paskelbim 1988 11 20 d. ir S j džio akcij „Stop!" 1988 11 21 d. 12 val..

Akcijomis pasisakyta už Lietuvos teisę gyventi be diktato iš šalies ir prieš nesaugi sovietmečio branduolinę energetiką.

Baziliskasis pažvelgs /.../- aliuzija legendiniam sibianui, žudžius žmones savo žvilgsniu, kol atsirado gudruolis, iš jo prieš jį su veidrodinio skydu.

Aš nevažiuosiu užkariauti Afganistano

Pirmą kartą viešai deklamuota „Tremtinio“ klubo steigiamajame susirinkime Širvintų kultūros namuose 1988 m. 12 11 d. Tuo metu dar vyko sovietinis karas Afganistane (1979 - 1989), kur kaip imperinis agresijos kaitalio žuvo ir 97 SSRS armijos rekrutuoti Lietuvos jaunuoliai.

Tiek diki veidai /.../

/.../ tarnaus „bananamams“, tankams /.../ - bananais liaudis vadino demonstracijų vaikymui represiniam struktūrai vartotas gumines lazdas.

Neklausimasis, / ar mokam rašyti /.../

Vincas ir Jonai /.../ - kalbama apie lietuvių tautinio Atgimimo XIX a. pabaigoje - XX amžiaus pradžioje idealistus vadus Vincą Kudirką (1858 - 1899), Lietuvos himno autorių, „Varpo“, vieno pirmųjų laikraščių lietuvių kalba, leidinį, ir Joną Basanavičių (1851 - 1927), „Aušros“, pirmojo (Didžiąjai Lietuvai skirto) lietuviško laikraščio spaudos draudimo laikais (1864 - 1904), redaktorių, Vasario 16-osios Akto signatarų, moralinių lietuvių tautinio sąjūdžio lyderių.

Apie autori

Robertas Grigas gimė 1960-03-02 d. Leipalingyje, Lazdijų rajone, medicinos Anelės Šlekaitytės-Grigienės ir mokytojo Antano Grigo šeimoje. Augo su šešeriais metais jaunesniu broliu Rolandu. 1978 m. baigė Leipalingio vidurinį mokyklą, stoją Vilniaus pedagoginio instituto Užsienio kalbų fakultetą (vokiečių kalbos specialybė). Jau paauglystėje sitraukė pagrindinius lygomis prasidėjus katalikišką patriotinį Eucharistijos biulienį, platino savilaidos spaudą, jai rašė. Studijuodamas Vilniuje dalyvavo Lietuvos laisvųjų lygos veikloje, bendradarbiavo leidžiant pagrindinį žurnalą „Vytis“. 1981-1982 m., po sovietų represinių struktūrų atliktą kratą, iš studentų bendrabutyje, konfiskavus pagrindinio literatūrą, iš Pedagoginio instituto pašalintas. 1982 m. paimtas sovietinė armijoje, viešai atsisakė duoti karinį priesaiką, pagrįsdamas atsisakymą religiniais ir tautiniais sitikinimais, už tai buvo terorizuojamas. 1982-1984 m. artimomis konclageriui s lygomis dirbo statybininkų bataliono plynų fabrike Kazachstane.

1984 m. gr žo Lietuvos , prad jo mokytis pagrindžio kunig seminarijoje. 1987 08 23 d. su bendraminiais dalyvavo pirmajame viešame Molotovo-Ribentropo pakt pasmerkusiame mitinge prie Adomo Mickeviiaus paminklo Vilniuje, už tai patyr soviet slapt j tarnyb fizin teror . 1987 12 07 d. tuometinis Kaišiadori vyskupas Vincentas Sladkeviius slapta suteik kunigyst s šventimus. Oficialiai kunigo pareigas prad jo eiti 1988 m. Kunigavo Kiaukliuose (Širvint raj.), Labanore (Švenioni raj.), Kietaviškese (Trak raj.), Kaišiadori mieste, Kaune (Kunig seminarijos dvasios tvas, jaunimo organizacij kapelionas). 1991 sausio 13- j bud jo Lietuvos Aukšiaušioje Taryboje, malda ir nuod mi išrišimu stiprino parlamento gyn j dvasi . Nuo 1997 iki 2013 m. dirbo Bažnyios pagalbos vargstantiesiems bendrijos Lietuvos Caritas generaliniu direktoriumi.

Nuo 1975 m. Rasno, Skaidrno, Rtauto slapyvardžiais raš eilrašius. Pareng rinkinius Benam s svajos (1985 m. išleido V. Andziulio pagrindžio spaustuv „ab“), Iš d žtanios Galeros, Kelias Lietuvos, Katakomb g l s, Marijos ašara. Savo išgyvenimus soviet kariuomen je apraš knygoje Rekr to atsiminimai (platinta sovietmeiu savilaidoje, Lietuvai atgavus nepriklausomyb , išleisti du leidimai). Bendradarbiauja katalik ir pasaulietin je spaudoje.

Turinys

Benam s svajos

Viena Tiesa.....	9
Žinau ir laukiu.....	10
Oi, neliepkit.....	12
Ar tu.....	13
Gav nios mintis.....	14
Paži r k pro snaig s žied	15
G sta r mai saul lydžio, ž ri sniegai.....	16
Relikvijorius.....	17
Dz kija.....	18
Netik siu.....	19
Naktis tamsi kaip visos.....	22
Lietuvos Katalik Bažny ios kronika	23
Partizanai.....	25
T vynei.....	26
Heroica.....	27
Išlaisvinimas.....	28
Partizan kryžius.....	30
Netiesa.....	31
Tamsioj nakty žibur jau kaip žvaigžd	32
Vieversys.....	33
Kal dos.....	34
Vilnius, 1977X10.....	35
Šulinys.....	37
Pro sen kaim eidamas.....	39
Pavasaris! Pirmi žiedai pražydo.....	40
Pasilenk mano ydos.....	41
Lietuva, 1944 -1954 m.....	42
Turiu širdy.....	43

Gana jau prigalvota prim styta.....	45
Motinai.....	46
Aš iš jau.....	47
Politkalinio laiškas. Sibiras, genocido metai.....	48
Centras.....	49
Viltis.....	51
Poeto lyrai.....	52
Rudens pagair je.....	54
Krikš ionio malda.....	55
1. Rytas (Malda).....	55
2. Vidudienis (Darbas).....	56
3. Vakaras (Rekolekcijos).....	57
Maištininkas.....	58
Mes v l.....	60
Miestas.....	61
„Klasi kova" Lietuvoje.....	62
Susim stymas.....	63
Kad mergel b iau.....	64
Virš n	65
Lietuvos padang ms.....	66
Jei tu akmuo - neb ki plokšte.....	67
Saviesiems.....	69
Dykumos karavanas.....	70
Gatvi šlav jas.....	72
Dangstau kaip pašautas paukštis.....	73
Baisu, kai gimsta paukš iai be sparn	74
Pasiilgau.....	75
O tu, vaikyste, tu žiede nekaltas.....	77
Naktis. Juoda rasa ant piev	78
Vizija.....	79
Ak, išdaiginkit maldos motul s.....	80
Fata Morgana*.....	81
Kaip pavydžiu aš Jums.....	83
Juk dar motul man dainavo.....	85
Poeto gimimas.....	86
... O tenai, o tenai,.....	87
Pasistiebiau aš pro kal jimo grotas.....	88
Sparnai lombarde.....	89
Pražydo žvaigžd s.....	91

J zau, kam sparnus davei man.....	92
Netik ta interpretacija.....	93
Kadais, gird jau, trys seni išminiai.....	95
Sutvirtinimas.....	96
Atsiklaupiau.....	97
Credo.....	98
Kalin s ieškojimas.....	102
L.....	104
Aukštai.....	106
Studij draugams.....	107
Kod l.....	110
O m lynas dangau! O akys m lynos!.....	113
Neturiu kam dovanoti ties žvilgsn.....	114
Poeto poreikiai.....	116
Disidento išpažintis.....	117
Pro bežvaigžd nakt.....	119
Jaunystei.....	120

Iš d žtan ios galeros

Verg galeroje ilgoj.....	123
Aukštai iškliau t eil rašt.....	124
Buvo lyra.....	125
M s laisv s daina.....	127
Palaužtasпамiams - nepalaužtadvasiam.....	128
Tai kur tie arai.....	130
Ak, verge verge tu.....	132
Pabu iuok tu t varl šlykš i.....	133
Tu tolima ir artima.....	134
Juliui. Vilnius, KGB izoliatorius.....	135
Me islovui. eliabinsko sritis, Baikalo lageris.....	137
Gemai. Nižnij Tagilo lageris.....	139
Vytautui, Povilui, Gintautui.....	141
Genutei ir Onutei.....	142
Nijolei.....	143
Kruvina širdžia.....	145
Kaip toli! Ir kaip arti sykiu.....	146
Neatradau aš laisvuž s žem s.....	148
Tavo mylimoji, poete, tai ta.....	149
Nemirtingumas (bolševikinio genocido aukoms).....	150

Šv. Kazimierui, Trejopam Tautos Karžygiui.....	153
1. Neturto.....	153
2. Meil s.....	154
3. Skaistumo.....	155
Emilijai Pliaterytei, Mergaitei ir Sukil lei 1831 -1981.....	156
Nueisiu šilo klon	158
Kod l tiek pasak apie dr suolius jaunos.....	160
Kaip reik jo T vyn ir žmones myl ti.....	161
ia amžinas šalas dr sina Sibiro v jus.....	162
Partizano mylimajai.....	163
Tu mums ne motina, valdžia soviet	165
Nuvingiavo mintis - juodas žaibas per siel	167
Ji man šypsojos.....	169
P a s i m e l s k.....	170

Kelias Lietuvon

Jeigu mano k n	175
Baigiu užmiršt kaip skamba laisvas žodis.....	177
Obelie, Lietuvos obelie.....	178
Kelias Lietuvon.....	179
... Nunešk, mano sapne.....	180
Už nor priskinti tyroj širdies pievoj.....	181
B k tokia gera.....	182
O yra kažkur Lietuva.....	183
O motina saule.....	184
O laisve, širdži ugnimi nuspalvota plaštake.....	185
Oaz	186
Priglausk aus prie mano kr tin s.....	187
Ant juodo dangaus siluetas žuv dros.....	188
Dangaus lopin liai.....	190
Aš per grotas dangaus nematau.....	191
Sako, Nemunas vis dar teka.....	192
Mes prisimenam veid jo skaist	193
... Kažkur tenai, kažkur giliai vis skauda.....	195
Ar rož kalta, kad išdygo kal jime.....	196
... Ko taip skaudus, širdie, neramus gniužul li?.....	197
... Nes ne viskas ištirps su sniegu.....	198
Nepyk, mylima.....	199
Verkia pabudusi paukšt užlaužtais sparnais.....	200

Taip tauriai, didingai virš Nemuno slėnio.....	201
O kodėl tu manęs neprisimeni.....	202
Apkabinkite mus šilto žaltvario siena.....	203

Katakombų g l s

PIRMA DALIS.....	207
SIBIRO GINTARAS.....	207
Lietuvaitės puokštė	209
Laiškas kamer	210
Mylėk.....	212
Kaip laikytis tardymo metu.....	213
Lagerio Mišios.....	220
Dvasios šaukliams.....	221
Poetinis credo.....	222
Nurims širdis, kratinėj pasiblaškęsi.....	223
Tas išsekęs ruduo - tarsi Tu.....	224
Ar tai Tu vadinies Lietuva.....	226
Kanios Rožančius.....	226
Mūsų žeme! Tave mes mylėjom!.....	229
Prieš mirt	230
Draudžiamajai viliavai.....	231
Ar gali pasakyti.....	232
Dar kart Raitelis Baltas pražydo	233
Lietuvai šiandien.....	234
Dokumentinė poema „Sėjinis laisvė“.....	235
Baudžiamojo kodekso motyvais* 68 straipsnis.....	237
Baudžiamojo kodekso motyvais 62 straipsnis.....	238
GEROSIOS ŽINIOS DUONA.....	239
Kažko lengva ant kratinės.....	240
O Marijos Sėnau.....	242
Po mano langu vėlėvi aguona žydi.....	243
Jėzau, Tu skaidri dangaus mėlynė	244
Tėve! Lino žiedo ir lauk ramunė sėve!.....	245
Šitas mėlynas dangus.....	246
Kaip norėtės apglėbt šitą žemė	247
Lietuvai.....	248
Velykoms auštant.....	249
Po Komunijos.....	250
Man reikalingas Dievas.....	251

Gundymas.....	253
Kai siel sībėda skausmo str l	254
Skausmingai mes išpl štī.....	255
Lietuvio sapnas.....	256
Mano siela verkia.....	257
Aš ieškojau draug	259
Kunigui Juozui Zdebskiui.....	260

Marijos ašara

Marijos ašara.....	265
Du valdovai.....	266
Rašau jums apie laisv , kurios nema iau.....	267
Mano širdy liepsnoja tavo laisv ; Lietuva.....	268
Lietuva ar TSRS ?!.....	269
Man verkti norisi, po kryžium atsiklaupus.....	270
Kaip t lengv pavasario saul	271
Aš nepakelsiu kalavijo, Lietuva.....	272
Tai kas, kad grotos.....	273
Spygliuotas vielas kaip voratinkl nudreskia Meil	274
Širdis išdegus kaip Sacharos dykuma.....	275
Kaip balti balandžiai.....	276
Dainuojam Lietuvai, Lietuvai, Lietuvai.....	277
Ne iš knyg	278
Golgotos valanda art ja.....	279
Nebijok, Lietuva!.....	280
Vasario sniegas - tarsi tvarstis ant žaizd	281
Išskleistos bur s.....	282
Geguž s v jas gaubia žydrū šiltumu.....	283
Trauktis n ra kur - už m s Maskva.....	284
Keliai kaip ilgesingos dainos - tolumon.....	285
Laim jo Jis ir Motina.....	286
Tu skirtas b ti Duona.....	287
Pra jo Mokytojas.....	289
Arnotas. Ambona. Klausykla ir Kryžius.....	290
Dievo meil yra tokia pat begalin kaip step	291
Mus niekino, mus tryp	292
Rudens politika.....	293
O Vilniau, Vilniau, Aušros Vart mieste.....	294
Mano t višk s sodus išvaikš iojo tankai.....	295

Dviem motinoms.....	296
Mažas doras žmogau.....	298
Aš nevažiuosiu užkariaut Afganistano.....	299
Tie k diki veidai - tartum reg t Apreiškim	300
Neklaus m s	301
Ten ir ia.....	302
praeit eina imperija.....	303
Per Vasario 16-t sprogo žibut s.....	304
Kol kiet	305
Ženkliai.....	306

Paaiškinimai

„Benam s svajos“.....	307
Netik siu.....	307
Lietuvos Katalik Bažny ios kronika.....	307
Vilnius, 1977 X 10.....	308
Pavasaris! Pirmi žiedai pražydo.....	309
Lietuva, 1944 - 1954 m.....	309
Poeto lyrai.....	309
Vidudienis (Darbas).....	310
Klasi kova Lietuvoje.....	310
Lietuvos padang ms.....	310
Saviesiems.....	311
Gatvi šlav jas.....	311
Pasiilgau.....	311
Fata Morgana.....	311
Poeto gimimas.....	312
Netik ta interpretacija.....	312
Atsiklaupiau.....	312
Studij draugams.....	312
Kod l?.....	312
Neturiu kam dovanoti ties žvilgsn	313
Poeto poreikiai.....	313
Disidento išpažintis.....	313
Iš d žtan ios Galeros.....	315
1980-1982 Vilnius.....	315
Verg galeroje ilgoj.....	315
Buvo lyra.....	315
Juliui.....	315

Me islovui.....	316
Gemai.....	316
Vytautui, Povilui, Gintautui.....	317
Genutei ir Onutei.....	317
Nijolei.....	318
Kaip toli! Ir kaip arti sykiu /.../.....	318
Šv. Kazimierui, Trejopam Tautos Karžygiui.....	318
Emilijai Pliaterytei, Mergaitei ir Sukil lei.....	318
Pasimelsk.....	319
Kelias Lietuvon.....	320
1982-1984.....	320
Badamas, imkentas, Kzyl-Orda.....	320
Jeigu mano k n /.../.....	320
O laisve /.../.....	320
Nukankint Laisv s S j džio poet atminimui.....	321
Nes ne viskas ištirps su sniegu.....	321
Katakomb g l s.....	322
1984 -1986 Kiaukliai (Širvint rajonas).....	322
Pirma dalis.....t.....	322
Sibiro gintaras.....	322
Laiškas kamer	322
Myl k.....	322
Kaip laikytis tardymo metu.....	323
Dvasios šaukliams.....	323
Ar tai Tu vadinieš Lietuva.....	324
M s žeme! Tave mes myl jom!.....	324
Prieš mirt	324
Draudžiamajai v liavai.....	325
Dar kart Raitelis Baltas pražydo.....	325
Lietuva šiandien.....	326
Dokumentin poema „S žin s laisv ".....	327
Baudžiamojo kodekso motyvais.....	328
Antra dalis.....	328
Gerosios Žinios duona.....	328
T ve! Lino žiedo ir lauk ramun s T ve!.....	328
Kaip nor t s apl bt šit žem	329
Man reikalingas Dievas.....	329
Mano siela verkia.....	329
Kunigui Juozui Zdebskiui.....	329

Marijos ašara.....	330
1986-1989.....	330
Kiaukliai - Labanoras.....	330
Spygliuotas vielas kaip voratinkl /.../.....	330
O Vilniau, Vilniau, Aušros Vart mieste.....	330
Mažas doras žmogau.....	330
Aš nevažiuosiu užkariaut Afganistano.....	331
Tie k diki veidai /.../.....	331
Neklaus m s , / ar mokam rašto /.../.....	331
Apie autori	332

Robertas, Grigas
Gr 351 Benam s svajos. / Robertas, Grigas - Poezija, - Kaunas:
Naujasis lankas 2014. 344 p.

Eil raš i rinktin s BENAM S SVAJOS autorius Robertas Grigas (slapyvardžiai - Rasimas, Skaidr nas, R tautas) vyresniajai kartai žinomas iš poezijos rinkinio, 1985 m. išleisto „ab“ spaustuv je. Kiti R. Grigo eil raš i rinkiniai liko XX amžiaus Lietuvos istorijos kloduose.

Roberto Grigo eil raš i rinktin s skaitytojas iškart pajus k ryb , kurioje giedroju dieviškumu ženklint vertybi galia - visados išlikti netilstan iu šiuolaikiškumu.

Ta galia gaubia skaudžiai kilni , blogio neužteršiam atsakomyb už pasišventim - vis esat skirti siekiui: k reik t padaryti, kad prie žemiškumo prisiliet s Idealas nesusipurvint , skaidrus išlikt tartum žiburys.

Vis prasimušti sieløj sukepusioj - gelme.

Prasimušti kit ir savo sielose.

UDK 821.172-1

Gr351

Benam s svajos
Robertas, Grigas

Redaktorius Robertas Keturakis

Dailininkas Regimantas Žilys

2014 06 20. Tiražas 300 egz.

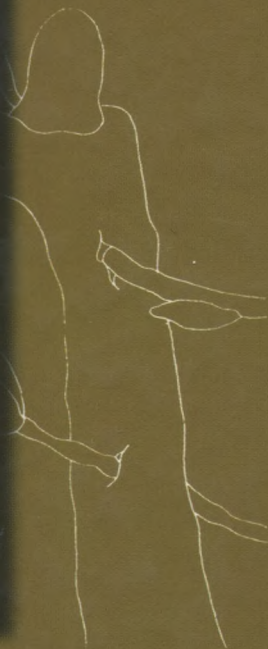
Leidykla „Naujasis lankas“

Spausdino „Mork nas ir Ko“, Draugyst s 17, LT-51229 Kaunas.

3-14-10608

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

14/10608 R

Roberto Grigo eilėraščių rinktinės skaitytojas
iškart pajus kūrybą, kurioje giedruoju dieviškumu
ženklintų vertybių galia – visados išlikti
netilstančiu šiuolaikiškumu.

Ta galia gaubia skaudžiai kilnią, blogio
neužteršiamą atsakomybę už pasišventimą – visą
esatį skirti siekiui: ką reikėtų padaryti, kad prie
žemiškumo prisilietęs Idealas nesusipurvintų,
skaidrus išliktų tartum žiburys.

Vis prasimušti sieloj sukepusioj – gelme.
Prasimušti kitų ir savo sielose.

